

MINISTERUL MEDIULUI ȘI DEZVOLTĂRII DURABILE

*AUTORITATEA DE MANAGEMENT PENTRU
PROGRAMUL OPERAȚIONAL SECTORIAL “MEDIU”*

*Document Cadru de Implementare
a Programului Operațional
Sectorial “Mediu”*

Versiunea 1
– noiembrie 2007 –

CUPRINS

I. INTRODUCERE	3
II. DESCRIEREA DOMENIILOR MAJORE DE INTERVENȚIE	6
II.1. Axa Prioritară 1 „Extinderea și modernizarea sistemelor de apă și apă uzată ”	6
II.2. Axa prioritară 2 “Dezvoltarea sistemelor de management integrat al deșeurilor și reabilitarea siturilor contaminate”	17
II.2.1 Domeniul major de intervenție 2.1. Dezvoltarea sistemelor integrate de management al deșeurilor și extinderea infrastructurii de management al deșeurilor	17
II.2.2 Domeniul major de intervenție 2.2. Reabilitarea zonelor poluate istoric.....	26
II.3. Axa prioritară 3 „Reducerea poluării și diminuarea efectelor schimbărilor climatice prin restructurarea și reabilitarea sistemelor de încălzire urbană pentru atingerea țintelor de eficiență energetică în localitățile cele mai afectate de poluare”	33
II.4. Axa prioritară 4 “Implementarea sistemelor adecvate de management pentru protecția naturii”	41
II.5. Axa prioritară 5 “Implementarea infrastructurii adecvate de prevenire a riscurilor naturale în zonele cele mai expuse la risc”	49
II.5.1 Domeniul major de intervenție 5.1. – Protecția împotriva inundațiilor	49
II.5.2 Domeniul major de intervenție 5.2. – Reducerea eroziunii zonei costiere	55
II.6. Axa prioritară 6 „Asistență Tehnică”	60
II.6.1 Domeniul major de intervenție 6.1. – Sprijin pentru managementul și evaluarea POS Mediu	60
II.6.2 Domeniul major de intervenție 6.2. – Sprijin pentru informare și publicitate	66
III. PLANUL FINANCIAR	70
IV. ASPECTE PRIVIND IMPLEMENTAREA.....	73

I. INTRODUCERE

Documentul Cadru de Implementare (DCI) face parte din setul de documente de programare necesare pentru accesarea fondurilor post-aderare. Rolul DCI este acela de a oferi informații detaliate despre axele prioritare, domeniile majore de intervenție, tipurile de proiecte și criteriile de selecție ale acestora, ce trebuie să-i ajute pe potențialii Beneficiari în pregătirea proiectelor. Spre deosebire de Programul Operațional Sectorial Mediu (POS Mediu), DCI nu va fi supus negocierilor cu Comisia Europeană, acesta reprezentând doar un instrument național menit să ofere sprijin Autorității de Management în implementarea POS Mediu, pe de o parte, și un document de referință pentru toate părțile interesate, pe de altă parte.

Punctul de plecare pentru DCI este Programul Operațional Sectorial Mediu, care a fost elaborat în conformitate cu politicile comunitare, așa cum sunt reflectate în documentele următoare:

- Al Șaselea Program de Acțiune pentru Mediu;
- Strategia Europeană de Dezvoltare Durabilă;
- Orientările Strategice pentru Coeziune 2007 – 2013;
- Reglementările UE privind Fondurile Structurale și de Coeziune.

POS Mediu a fost pregătit de către Ministerul Mediului și Dezvoltării Durabile (MMDD), sub coordonarea Ministerului Economiei și Finanțelor și în cooperare cu instituții centrale și locale, precum și cu alți parteneri implicați.

În conformitate cu HG 497/2004 privind stabilirea cadrului instituțional pentru coordonarea, implementarea și gestionarea instrumentelor structurale, cu modificările și completările ulterioare, MMDD este desemnat Autoritate de Management pentru Programul Operațional Sectorial Mediu. AM este organizată ca direcție generală – Direcția Generală pentru Managementul Instrumentelor Structurale – conform HG nr. 368/2007 pentru organizarea și funcționarea Ministerului Mediului și Dezvoltării Durabile. Astfel, AM POS Mediu va fi pe deplin responsabilă de managementul programului. Pentru o implementare eficientă a acestui program, au fost desemnate 8 Organisme Intermediare (OI), conform prevederilor HG nr. 497/2004 și HG nr. 368/2007. OI-urile sunt organizate la nivel regional și sunt organizate în subordonarea MMDD. Fiecare OI este condus de un director executiv.

POS Mediu a fost elaborat în conformitate cu *acquis-ul comunitar* privind managementul fondurilor comunitare în perioada 2007–2013. Domeniile ce vor fi susținute financiar prin POS Mediu sunt conforme prevederilor instituite prin Regulamentul CE nr. 1083/2006 stabilind prevederi generale pentru Fondul European de Dezvoltare Regională (FEDR), Fondul Social European (FSE) și Fondul de Coeziune (FC), de Regulamentul nr. 1084/2006 privind Fondul de Coeziune, precum și de Regulamentul nr. 1080/2006 privind Fondul European de Dezvoltare Regională. Reglementările naționale și ale UE, precum și strategiile și planurile existente în domeniul mediului au stat, de asemenea, la baza elaborării POS Mediu.

Bugetul total al POS Mediu pentru perioada de programare 2007-2013 este de aproximativ 5,6 miliarde Euro. Din aceștia, aproximativ 4,5 miliarde Euro reprezintă sprijinul comunitar, respectiv cca. 23,5 % din sursele financiare alocate Cadrului Strategic Național de Referință, și aproximativ 1,1 miliarde Euro provenind din bugetul național. Sursele comunitare utilizate în implementarea POS Mediu sunt asigurate din Fondul de Coeziune și Fondul European de Dezvoltare Regională.

POS Mediu are o contribuție semnificativă la îndeplinirea angajamentelor României rezultate din negocierea Capitolului 22 – Mediu, și, implicit, prin finanțarea investițiilor necesare, va contribui

substanțial la reducerea diferențelor calitative și cantitative existente între infrastructura națională de mediu și cea existentă la nivelul Statelor Membre ale UE.

POS Mediu este unul din cele 7 programe operaționale elaborate în cadrul Obiectivului “Convergență” pentru perioada de programare 2007–2013. POS Mediu a fost elaborat în conformitate cu cea de-a treia prioritate a PND 2007–2013 – “Protecția și îmbunătățirea calității mediului”, precum și cu Prioritatea 1 a CNSR – “Dezvoltarea infrastructurii de bază la standarde europene”.

POS Mediu – cel mai important program de asistență financiară pentru infrastructura de mediu – este conceput pentru a fi un catalizator pentru o economie mai competitivă, un mediu mai curat și o dezvoltare regională mai echilibrată. POS Mediu continuă programele naționale existente de dezvoltare a infrastructurii de mediu, și ia în considerare facilitățile și proiectele de dezvoltare finanțate de programele de asistență pentru pre-aderare (PHARE, ISPA, SAPARD). POS Mediu se bazează în totalitate pe scopurile și prioritățile politicilor Uniunii Europene pentru mediu și infrastructură și reflectă obligațiile internaționale ale României precum și interesele sale naționale specifice.

Programul acoperă perioada 2007-2013, dar obiectivele sale urmăresc nevoile de dezvoltare ale României după anul 2013, prin punerea bazelor investițiilor durabile și fezabile. POS Mediu va oferi sprijin României în atingerea angajamentelor de aderare pentru capitolul de mediu.

În perioada 2007-2013, proiectele preconizate prin POS Mediu vor fi finanțate din **Fondul European de Dezvoltare Regională (FEDR) și din Fondul de Coeziune (FC)**.

FEDR are ca scop dezvoltarea echilibrată a Statelor Membre prin reducerea diferențelor între nivelurile de dezvoltare ale diferitelor regiuni, cu o atenție deosebită asupra regiunilor mai puțin dezvoltate - atât urbane cât și rurale, a celor în declin industrial, în zonele cele mai vulnerabile în ceea ce privește moștenirea naturală și geografică, i.e. insulele, regiunile montane, precum și zone cu densitate redusă a populației și zone de frontieră. Asistența financiară acordată prin POS Mediu acoperă proiectele care tratează cu precădere managementul deșeurilor, protejarea și conservarea biodiversității și asistența tehnică.

FC urmărește să consolideze coeziunea economică și socială a Comunității pentru a promova dezvoltarea durabilă. Finanțarea acordată din acest Fond prin POS Mediu acoperă proiecte pentru sectoarele calitatea apei, protecția împotriva dezastrelor naturale și calitatea aerului.

Obiectivul global al POS Mediu constă în îmbunătățirea standardelor de viață ale populației și a standardelor de mediu, vizând, în principal, respectarea acquis-ului comunitar de mediu.

Astfel, POS Mediu urmărește reducerea diferenței dintre infrastructura de mediu care există între România și Uniunea Europeană, atât din punct de vedere cantitativ, cât și calitativ. Implementarea programului trebuie să se concretizeze în servicii publice mai eficiente și mai performante legate de furnizarea apei, canalizare și încălzire, cu luarea în considerare a principiului dezvoltării durabile și a principiului “poluatorul plătește”.

Obiectivele specifice ale POS Mediu sunt următoarele:

- ***Îmbunătățirea calității și a accesului la infrastructura de apă și apă uzată, prin asigurarea serviciilor de alimentare cu apă și canalizare în majoritatea zonelor urbane până în 2015 și stabilirea structurilor regionale eficiente pentru managementul serviciilor de apă/apă uzată.***

- *Dezvoltarea sistemelor durabile de management al deșeurilor prin îmbunătățirea managementului deșeurilor și reducerea numărului de zone poluate istoric în minimum 30 de județe până în 2015.*
- *Reducerea impactului negativ asupra mediului și diminuarea schimbărilor climatice cauzate de sistemele de încălzire urbană în cele mai poluate localități până în 2015.*
- *Protecția și îmbunătățirea biodiversității și a patrimoniului natural prin sprijinirea managementului ariilor protejate, inclusiv prin implementarea rețelei Natura 2000.*
- *Reducerea riscului de producere a dezastrelor naturale cu efect asupra populației, prin implementarea măsurilor preventive în cele mai vulnerabile zone până în 2015.*

În vederea atingerii obiectivelor sus-menționate, s-au identificat următoarele axe prioritare:

Axa prioritară 1 – “Extinderea și modernizarea sistemelor de apă și apă uzată”;

Axa prioritară 2 – „Dezvoltarea sistemelor de management integrat al deșeurilor și reabilitarea siturilor contaminate istoric”;

Axa prioritară 3 – „Reducerea poluării și diminuarea efectelor schimbărilor climatice prin restructurarea și reabilitarea sistemelor de încălzire urbană pentru atingerea țintelor de eficiență energetică în localitățile cele mai afectate de poluare”;

Axa prioritară 4 – “Implementarea sistemelor adecvate de management pentru protecția naturii”;

Axa prioritară 5 – “Implementarea infrastructurii adecvate de prevenire a riscurilor naturale în zonele cele mai expuse la risc”;

Axa prioritară 6 – “Asistența tehnică”.

Identificarea axelor prioritare în cadrul POS Mediu s-a făcut pe baza următoarelor considerații strategice – contribuția substanțială la îndeplinirea cerințelor acquis-ului de mediu, în scopul îmbunătățirii calității mediului și a standardelor de viață pentru mai mult de jumătate din populația României, stabilirea unor sisteme de management eficiente pentru serviciile de mediu, convergența regională, accelerarea implementării programelor naționale, evitarea/reducerea viitoarelor pierderi economice și de mediu (asociate cu lipsa acțiunilor durabile pe termen scurt) – cât și a unor constrângeri ale obiectivelor specifice pe parcursul perioadei de implementare.

II. DESCRIEREA DOMENIILOR MAJORE DE INTERVENȚIE

II.1. Axa Prioritară 1 „Extinderea și modernizarea sistemelor de apă și apă uzată ”

II.1.1. Domeniu major de intervenție 1.1. “Extinderea/modernizarea sistemelor de apă și apă uzată”

II.1.1.1. Descriere

Această axă prioritară se adresează sectorului apă/apă uzată, în care România trebuie să își îndeplinească angajamentele de aderare cele mai costisitoare. Pe lângă acestea, sistemul de alimentare cu apă și canalizare din România este departe de a fi conform standardelor Statelor Membre ale UE. Principalele puncte slabe identificate sunt accesul scăzut al comunităților la infrastructura de apă (52% comparativ cu 80% în Statele Membre), slaba calitate a apei potabile și lipsa sistemelor de colectare și a stațiilor de tratare în anumite zone.

Serviciile publice de apă și canalizare sunt adesea ineficiente, cauzate în principal de numărul mare de operatori mici, mulți dintre aceștia desfășurând diferite alte activități (transport public, încălzire urbană, electricitate locală, etc.) și din cauza lipsei unor proiecte de investiții pe termen lung, managementului ineficient, lipsei obiectivelor pe termen lung și a planurilor de afaceri, etc.

Legislația românească în sectorul de apă este în mare măsură în vigoare și în conformitate cu acquis-ul comunitar, dar sunt necesari pași suplimentari în vederea conformării depline, în special în cazul comunităților mici și mijlocii.

În conformitate cu Tratatul de Aderare, România a obținut perioade de tranziție pentru conformarea cu acquis-ul pentru colectarea, descărcarea și epurarea apelor uzate municipale – până în 2015 pentru 263 *aglomerări* mai mari de 10.000 locuitori echivalenți (l.e.) și până în 2018 pentru 2.346 *de aglomerări* între 2.000 și 10.000 locuitori echivalenți (l.e.). Perioade de tranziție au fost obținute, de asemenea, și pentru calitatea apei potabile până în 2015, pentru conformarea cu Directiva CE nr. 98/83. Costurile conformării în acest sector au fost estimate la 19 miliarde de Euro până în 2018, din care 9 miliarde de Euro au fost calculate numai pentru angajamentele din perioada 2007–2013. De aceea, această axă prioritară reprezintă cea mai mare parte din alocarea financiară POS Mediu (60%).

Mai mult, în urma negocierilor de aderare, România a declarat întregul său teritoriu drept zonă sensibilă, acest aspect presupunând obligația ca toate aglomerările umane cu mai mult de 10.000 locuitori echivalenți să fie prevăzute cu stații de epurare cu grad avansat de epurare. Ca urmare, sunt necesare costuri suplimentare pentru conformare în majoritatea aglomerărilor urbane cu peste 100.000 l.e., care beneficiază de programele de pre-aderare pentru construcții/reabilitare de stații de epurare a apei, astfel încât să se asigure tratarea avansată (eliminarea azotului și fosforului).

Ținând cont de slaba dezvoltare a sectorului de apă din România (în ceea ce privește infrastructura și serviciile publice), aspect reflectat și în cadrul angajamentelor de conformare cu aquis-ul UE în perioade de tranziție relativ scurte, se va acorda prioritate proiectelor mari de infrastructură, care acoperă mai multe aglomerări la nivel regional / județean și care:

- vor aduce o contribuție importantă în conformarea cu directivele de apă și apă uzată;

- vor avea un impact considerabil în ceea ce privește dezvoltarea regională prin adresarea unor nevoi de dezvoltare urgente ale comunităților mari, pe baza unei strategii pe termen lung și prin îmbunătățirea capacității instituționale locale în elaborarea și implementarea politicilor din sectorul de apă.

Prin promovarea sistemelor integrate de apă și apă uzată într-o abordare regională, România urmărește să maximizeze eficiența costurilor prin realizarea de economii la scară, în scopul de a optimiza costurile de investiții globale și cele de operare induse de asemenea investiții. Pentru a realiza acest lucru, comunitățile din ariile geografice clar definite (de ex. dintr-un bazin hidrografic) sunt încurajate să se grupeze și să dezvolte un program de investiții comun, pe termen lung, pentru dezvoltarea sectorului de apă (Master Planuri pentru apă/apă uzată). Investițiile prioritare la nivel regional urmăresc să ofere populației utilități corespunzătoare de apă și apă uzată, la calitatea cerută și la tarife acceptabile.

Proiectele regionale se vor adresa inițial nevoilor din sectorul de apă din aglomerările urbane, acolo unde impactul asupra mediului este de obicei mai mare și unde populația beneficiară este mai numeroasă. Unele dintre zonele rurale pot fi de asemenea integrate în proiectul regional dacă un impact semnificativ asupra mediului poate fi justificat și/sau dacă componente eficiente din punct de vedere al costului pot îmbunătăți sustenabilitatea investiției în ansamblu. Prioritizarea investițiilor în aria proiectului va ține de asemenea cont de angajamentele asumate de România în negocierile pentru Capitolul 22.

Luarea în calcul a angajamentelor negociate sus menționate, pe fondul unei serioase lipse a investițiilor și al unor servicii deficitare în sectorul de apă, presupune nevoi investiționale semnificative în toată țara. În orice caz este important să se ia în considerare nu numai volumul investiției necesare ci și contextul instituțional.

Astfel, în sectorul de apă, regionalizarea este o condiție de bază pentru implementarea strategiei propuse pentru aceasta axă prioritară. Procesul de regionalizare a operatorilor existenți în sectorul de apă a fost inițiat în perioada programelor SAMTID de pre-aderare (Dezvoltarea Investițiilor în Orașele Mici și Mijlocii) și FOPIP (Program pentru Îmbunătățirea Performanței Operaționale și Financiare). Principalul obiectiv al acestui proces a fost crearea unor companii performante în sectorul de apă, care să poată implementa nu numai finanțarea UE, cât și să preia funcționarea facilităților din aglomerările învecinate, în care nu există un operator capabil să furnizeze acestora o structură potrivită de implementare care să absoarbă fondurile UE.

Regionalizarea este un element-cheie în îmbunătățirea calității și eficienței din punctul de vedere al costului a infrastructurii locale de apă și a serviciilor în scopul îndeplinirii obiectivelor de mediu, dar și pentru asigurarea durabilității investițiilor, a operațiunilor, a unei strategii de dezvoltare pe termen lung în sectorul de apă și a unei dezvoltări regionale echilibrate.

Procesul de regionalizare reprezintă un element esențial pentru îndeplinirea cerințelor din acquis-ul privind protecția mediului în sectorul apă și apă uzată, întrucât este nevoie de operatori experimentați care să realizeze obiectivele investiționale și care să garanteze calitatea funcționării facilităților construite. Fără finanțare sub formă de grant, majoritatea operatorilor mici nu vor fi capabili să se conformeze acquis-ului. Prin urmare, există un stimulent puternic ca diferiți operatori să se asocieze în vederea înființării unui operator regional de apă și să depășească astfel potențialele probleme administrative.

Regionalizarea presupune ca grupuri ale Autorităților Locale dintr-o anumită zonă să-și coordoneze eforturile cu scopul de a implementa programe integrate de dezvoltare a serviciilor menite să atingă obiective de performanță stabilite prin POS, și să procedeze la reorganizarea

teritorială a serviciilor prin delegarea implementării planurilor de dezvoltare regională și a managementului serviciilor unui Operator Regional de Apă.

Din punct de vedere instituțional, regionalizarea este realizată prin reorganizarea serviciilor publice existente deținute de către autoritățile administrației publice locale. Acesta se bazează pe trei elemente instituționale cheie:

- Asociația de Dezvoltare Intercomunitară (ADI);
- Operatorul Regional (OR);
- Contractul de Delegare a Gestunii Serviciilor.

Delegarea gestiunii serviciilor este nucleul organizării operaționale și instituționale a managementului regionalizat al serviciilor de apă și canalizare și este concepută pentru a:

- Oferi o relație echilibrată între autoritățile locale și operatorul regional;
- Focaliza contractul asupra pregătirii, finanțării și executării planului de investiții ca bază pentru consolidarea performanței serviciilor;
- Conduce aspectele cheie care converg către un management eficient, dinamic și durabil al serviciilor de apă și canalizare, în special cu privire la:
 - Gestionarea activelor și sistemul financiar;
 - Sistemul de ajustare a tarifelor;
 - Procesele de raportare și control.

Contractul de delegare stabilește obligațiile și drepturile specifice ale fiecărei părți cu privire la dezvoltarea programelor de investiții și îndeplinirea nivelurilor următoare ale prestării serviciilor. OR este numit pentru a conduce, opera, menține, moderniza, reînnoi și extinde, unde este cazul, toate activele publice prevăzute în contract, pe propria răspundere, ținând cont de plata (tariful) făcută de clienți, supusă și conformă prevederilor acestui contract.

Proprietatea activelor publice și responsabilitatea pentru furnizarea serviciilor adecvate de apă și canalizare la un cost rezonabil rămân în sarcina Autorităților Locale

Acest domeniu de intervenție va contribui la atingerea obiectivelor generale și specifice ale POS Mediu, deoarece furnizarea către populație a serviciilor de apă / canalizare este o condiție de bază pentru îmbunătățirea standardelor de viață. Investițiile preconizate se concentrează pe extinderea / modernizarea rețelelor de apă și canalizare, construirea / reabilitarea facilităților de tratare a nămolului. Serviciile publice vor deveni mai eficiente și mai performante, iar ponderea racordării populației la astfel de utilități se va mări semnificativ, de la 52% în prezent, până la 70% (obiectivul prevăzut în POS Mediu).

Obiective

- 1 *Asigurarea serviciilor de apă și canalizare, la tarife accesibile;*
- 2 *Asigurarea calității corespunzătoare a apei potabile în toate aglomerațiile urbane;*
- 3 *Îmbunătățirea calității cursurilor de apă;*
- 4 *Îmbunătățirea gradului de gospodărire a nămolurilor provenite de la stațiile de epurare a apelor uzate;*
- 5 *Crearea de structuri eficiente de management al apei.*

II.1.1.2. Activități eligibile orientative

- Construcția/modernizarea surselor de apă în vederea potabilizării;
- Construcția/reabilitarea stațiilor de tratare a apei potabile;
- Extinderea/reabilitarea rețelelor de apă potabilă și canalizare și a structurilor civile corespondente, inclusiv reabilitarea conductelor de apă, dacă există dovezi că nu sunt respectați indicatorii de prag stabiliți în listele A și B din Directiva nr. 98/83/EC din cauza tipului de material al conductelor existente sau din cauza calității insuficiente a conductelor; construirea/reabilitarea/extinderea elementelor de prevenire/control al inundațiilor legate de rețelele de apă/canalizare;
- Construirea/modernizarea stațiilor de tratare a apelor uzate (inclusiv introducerea trepte terțiare de epurare);
- Construirea/reabilitarea facilităților de tratare a nămolului din stațiile de tratare a apelor uzate;
- Contorizare, echipamente de laborator, echipamente de detectare a pierderilor etc.;
- Asistență tehnică pentru pregătirea proiectelor (inclusiv dosarele de licitație), management și supervizare, publicitate (inclusiv conștientizarea publicului), îmbunătățirea guvernării instituționale.

O operațiune, respectiv un proiect, poate conține una sau mai multe din activitățile eligibile enumerate mai sus.

II.1.1.3 Categorii de cheltuieli eligibile

Pentru a fi eligibile pentru finanțarea prin POS „Mediu”, toate cheltuielile trebuie să respecte atât prevederile Hotărârii nr. 759/2007 privind regulile de eligibilitate a cheltuielilor efectuate în cadrul operațiunilor finanțate prin programele operaționale, cât și Ordinul comun al ministrului mediului și dezvoltării durabile și ministrului economiei și finanțelor pentru aprobarea listei cheltuielilor eligibile pentru proiectele finanțate în cadrul Programului Operațional Sectorial „Mediu” 2007-2013, să corespundă obiectivelor POS „Mediu”, să fie coerente cu obiectivele și rezultatele operațiunilor propuse.

Categoriile de cheltuieli eligibile pentru proiectele derulate prin POS Mediu în cadrul acestei axe prioritare, conform obiectivelor operațiunii și potrivit prevederilor contractului de finanțare, sunt următoarele:

- (1) Cheltuieli aferente pregătirii proiectelor, proiectare și inginerie;
- (2) Cheltuieli aferente taxelor pentru obținerea, respectiv prelungirea valabilității avizelor, acordurilor sau autorizațiilor aferente obiectivului de investiții, în conformitate cu legislația națională;
- (3) Cheltuieli aferente pregătirii documentației de licitație, organizării și derulării procedurilor de achiziție publică;
- (4) Cheltuieli pentru consultanță și asistență tehnică pentru obiective de investiții;
- (5) Cheltuielile pentru darea în exploatare, respectiv cele pentru pregătirea personalului și probele tehnologice;
- (6) Cheltuielile diverse și neprevăzute se consideră eligibile dacă sunt detaliate prin documente justificative, corespunzător, în limita a maxim 10% din valoarea totală a cheltuielilor eligibile realizate pentru una sau mai multe din următoarele categorii de cheltuieli: amenajare teren,

amenajare pentru protecția mediului, asigurarea utilităților necesare obiectivului, pregătirea proiectelor, proiectare și inginerie, consultanță și asistență tehnică, investiția de bază.

În limita procentului stabilit se acoperă, după caz:

- a) cheltuieli rezultate în urma modificărilor de soluții tehnice;
- b) cheltuieli rezultate în urma costurilor suplimentare de lucrări, utilaje sau dotări necesare pe parcursul implementării proiectului;
- c) cheltuieli de conservare, în cazul întreruperii execuției din cauze independente de autoritatea contractantă.

(7) Cheltuieli pentru informare și publicitate;

(8) Cheltuieli aferente activităților de audit, cu respectarea prevederilor contractului de finanțare;

(9) Cheltuieli pentru procurarea de bunuri necesare funcționării unităților de implementare a proiectului de la nivelul beneficiarului în limita echivalentului în lei a maxim 10.000 Euro, în funcție de complexitatea proiectului, cu respectarea prevederilor art. 2 din Ordinul comun al ministrului mediului și dezvoltării durabile și ministrului economiei și finanțelor pentru aprobarea listei cheltuielilor eligibile pentru proiectele finanțate în cadrul Programului Operațional Sectorial „Mediu” 2007-2013 și în conformitate cu prevederile contractului de finanțare;

(10) Cheltuielile cu leasingul financiar sunt eligibile dacă sunt îndeplinite prevederile art. 2 și ale art. 11 din H.G. nr. 759/2007;

(11) Cheltuielile generale de administrație aferente desfășurării activității personalului implicat în managementul proiectului de la nivelul beneficiarului sunt eligibile în condițiile și limitele stabilite prin Ordinul comun al ministrului mediului și dezvoltării durabile și ministrului economiei și finanțelor pentru aprobarea listei cheltuielilor eligibile pentru proiectele finanțate în cadrul Programului Operațional Sectorial „Mediu” 2007-2013 și contractul de finanțare;

(12) Cheltuieli pentru amenajarea terenului;

(13) Cheltuieli pentru asigurarea utilităților necesare funcționării obiectivului, precum alimentarea cu energie electrică, gaze naturale, agent termic, telefonie, apă, canalizare, căi de acces, după caz;

(14) Cheltuielile pentru investiția de bază cuprind cheltuielile aferente construcțiilor și instalațiilor, echipamentelor și utilajelor tehnologice necesare funcționării obiectivului;

(15) Cheltuieli pentru organizare de șantier;

(16) Cheltuieli pentru cote legale;

(17) Cheltuieli de asistență tehnică pentru îmbunătățirea capacității instituționale a beneficiarilor;

(18) Cheltuieli cu salariile pentru personalul beneficiarului implicat în managementul operațiunii sunt eligibile în procent de maxim 0,5% din valoarea investiției de bază, pe baza documentelor justificative, pentru operațiunile derulate prin POS “Mediu” 2007-2013, în conformitate cu prevederile legislației în vigoare.

Sunt considerate **cheltuieli neeligibile**: taxa pe valoare adăugată, dobânda și alte comisioane aferente creditelor, cheltuieli colaterale care intervin într-un contract de leasing, dezafectarea centralelor nucleare, cheltuielile pentru locuințe, achiziția de echipamente second-hand, amenzi, penalități, cheltuieli de judecată, costuri pentru operarea obiectivelor de investiții, contribuția în natură, amortizarea, cheltuielile cu imobilele deja construite.

II.1.1.4 Utilizarea finanțării încrucișate FEDR/FSE

Nu se aplică.

II.1.1.5 Alocarea financiară orientativă

- Alocări, Euro -

An	TOTAL	Contribuție UE (FC)	Contribuție publică națională				Contribuție privată
			Bugetul de stat	Bugete locale	Alte surse publice	Total	
2007	260.932.320	221.792.472	33.921.202	5.218.646	-	39.139.848	-
2008	317.088.951	269.525.608	41.221.564	6.341.779	-	47.563.343	-
2009	414.355.031	352.201.776	53.866.154	8.287.101	-	62.153.255	-
2010	483.587.392	411.049.283	62.866.361	9.671.748	-	72.538.109	-
2011	554.071.909	470.961.123	72.029.348	11.081.438	-	83.110.786	-
2012	602.370.764	512.015.150	78.308.199	12.047.415	-	90.355.614	-
2013	634.102.056	538.986.748	82.433.267	12.682.041	-	95.115.308	-
TOTAL	3.266.508.423	2.776.532.160	424.646.095	65.330.168	-	489.976.263	-

II.1.1.6 Dimensiunea finanțării acordate

Valoarea maximă a finanțării acordate pentru costurile totale eligibile*	98% (85%FC+ 13%buget de stat)
Contribuția eligibilă minimă a beneficiarului / solicitantului	2%
Contribuția comunitară (FC) la finanțarea acordată (se calculează ca procent din valoarea maximă a finanțării acordate, adică 85% din 98%)	86,73%
Contribuție publică națională la finanțarea acordată	13,27% (buget de stat)

* Costul total eligibil se stabilește în conformitate cu prevederile Art. 55 al Regulamentului General nr. 1083/2006: *cheltuielile eligibile aferente proiectelor generatoare de venituri nu vor depăși valoarea curentă a costului investiției din care se scade valoarea curentă a venitului net estimat a se obține prin funcționarea investiției pe o anumită perioadă. Pentru proiectele eligibile din cadrul acestei axe prioritare, perioada de referință este de 30 ani. Cheltuielile neeligibile vor fi acoperite de beneficiari.*

II.1.1.7 Categoriile de beneficiari eligibili

Beneficiarii operațiunilor cuprinse în această axă prioritară sunt operatorii regionali.

Autoritățile Locale dintr-o anumită zonă vor forma Asociația de Dezvoltare Intercomunitară pentru a coordona eforturile cu scopul de a implementa programe integrate de dezvoltare a serviciilor menite să atingă obiectivele de performanță stabilite prin POS, și să procedeze la reorganizarea teritorială a serviciilor prin delegarea implementării planurilor de dezvoltare regională și a managementului serviciilor unui Operator Regional.

Operatorii serviciilor de apă (companii regionale) vor semna un contract unic de delegare a gestiunii serviciilor cu ADI.

II.1.1.8 Grupuri țintă/Zone țintă

Zona țintă este zona acoperită de proiect. În acest caz, zona țintă este la nivel de județ/de regiune.

II.1.1.9 Perioadă orientativă de depunere a proiectelor 2007 – 2011

II.1.1.10 Tipul de cerere de propuneri de proiecte

Cerere de proiecte pe bază de listă de proiecte eligibile: Baza selecției proiectelor este Anexa 2 a POS Mediu – Lista orientativă a proiectelor majore pentru POS Mediu, în ordinea priorității, conform Planurilor Naționale pentru Implementarea Acquis-ului și a Planurilor de investiție pe termen lung (Master Plan-uri județene) pentru apă și canalizare. Toate proiectele planificate sunt aprobate odată atinsă calitatea dorită. Selecția se va efectua luând în considerare programarea anuală pe priorități.

II.1.1.11 Criteriile de eligibilitate și evaluare/selecție

	Criteriau	Sistem notare
Admisibilitate	Conformarea formală cu toate cerințele specifice formulate în ghidul solicitantului: - Cererea de finanțare trebuie să fie completă, toate anexele atașate (conform instrucțiunilor specifice din Ghidul solicitantului) - Alte aspecte administrative – termen, număr de exemplare, semnătură persoană autorizată, ștampilă etc. – trebuie să fie conforme cu prevederile din Ghidul solicitantului	DA/NU
Eligibilitate	Eligibilitatea solicitantului	
	- Solicitantul face parte din categoria de beneficiari menționată în POS Mediu	DA/NU
	- Solicitantul îndeplinește toate condițiile de natură instituțională, legală și financiară conform prevederilor din Ghidul solicitantului ¹	DA/NU
	Eligibilitatea proiectului	
	- Scopul asistenței - proiectul se încadrează în categoriile de operațiuni/activități menționate în POS Mediu	DA/NU
	- Perioada de implementare a proiectului este cuprinsă între 01.01.2007 și 31.12.2015	DA/NU
	- Proiectul îndeplinește toate condițiile specifice menționate în ghidul solicitantului, după caz (arie de acoperire, populație, valoare minimă etc.)	DA/NU
	- Proiectul respectă legislația în domeniul egalității de șanse, dezvoltării durabile, achizițiilor publice, informării și publicității și ajutorului de stat (politici europene și teme orizontale ²)	DA/NU
	- Proiectul pentru care se solicită finanțare din POS Mediu nu beneficiază de finanțare din alte fonduri publice (evitarea dublei finanțări)	DA/NU
- Proiectul respectă prevederile legislației naționale referitoare la eligibilitatea cheltuielilor	DA/NU	
- Terenurile aferente investițiilor POS Mediu sunt, după caz, în proprietatea/posesia autorităților publice sau sunt accesibile în scopul realizării proiectului ³	DA/NU	
Evaluarea relevanței și maturității	Relevanța proiectului - reflectată în contribuția la îndeplinirea obiectivelor POS Mediu și concordanța cu strategia națională și/sau regională relevantă și, după caz, la îndeplinirea angajamentelor din Tratatul de Aderare pentru sectorul respectiv (impact de mediu, populație beneficiară, arie de acoperire, conformare cu legislația comunitară de mediu, oportunitatea proiectului etc.)	Maxim 10 puncte. Calificare min. 6 puncte

¹ În cazuri excepționale și din motive obiective, Autoritatea de Management poate accepta derogări cu privire la acest criteriu. AM POS Mediu va informa periodic Comitetul de Monitorizare cu privire la situațiile în care au apărut derogări.

² Politicile europene/temele orizontale reprezintă priorități/politici acceptate de toate Statele Membre ale Uniunii Europene și trebuie să se reflecte în toate inițiativele comunitare. Acestea includ: promovarea egalității de șanse și politica nediscriminatorie; dezvoltarea durabilă, protecția și îmbunătățirea mediului înconjurător; tehnologia informației; achizițiile publice.

³ În cazuri excepționale și din motive obiective, Autoritatea de Management poate accepta derogări cu privire la acest criteriu. AM POS Mediu va informa periodic Comitetul de Monitorizare cu privire la situațiile în care au apărut derogări.

	Maturitatea proiectului - reflectată în calitatea propunerii tehnico-financiare ⁴ (definirea clară a obiectivelor și activităților proiectului, strategie/plan de achiziții, plan financiar, avize/acorduri/autorizații, strategie de implementare a proiectului, calitatea proiectului etc.)	Maxim 10 puncte. Calificare min.6 puncte
--	---	---

II.1.1.12 Indicatori de monitorizare și evaluare

Indicatori de program

Indicator	Valoarea de bază	Anul de bază	Ținte orientative cumulative								
			2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Indicatori de realizare imediată (“output”)											
Localități ce beneficiază de facilități de apă noi/reabilitate în sistem regional (număr)	60	2006				200		250			300
Stații de epurare noi/reabilitate (număr)	30	2006				75		150			200
Indicatori de rezultat (“result”)											
Populația conectată la serviciile de apă în sistem regional (%)	52	2006				62		64			70
Apă uzată epurată corespunzător (din totalul volumului de apă uzată) - %	35	2006				45		54			60
Companii regionale de apă create	10	2006		10	25	35					35

Notă: proiectele finanțate în cadrul acestei Axe Prioritare sunt proiecte multianuale, cu o durată de implementare de 3-5 ani. Țintele stabilite sunt estimative și se referă la valori cuprinse în proiectele aprobate respectiv în lucrările de construcții începute.

Indicatori suplimentari

Indicator	Valoare de bază	Anul de bază	Ținte orientative cumulative								
			2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Indicatori de resurse (“input”)											
Numărul proiectelor aprobate de AM pentru apă/canalizare			8	30	40						40
Indicatori de realizare imediată (“output”)											

⁴ Propunerea de proiect trebuie să fie clară, coerentă, realistă și fezabilă cu referire la operațiunile propuse, termenii de realizare, bugetul aferent, eficiența cost-beneficiu a acestora. Trebuie să existe o legătură directă între problemele identificate, obiectivele proiectului, acțiunile propuse și rezultatele estimate. Toate operațiunile propuse pentru finanțare trebuie să fie clar descrise și cuantificate. Propunerea de proiect trebuie să indice resursele tehnice și financiare folosite pentru implementarea adecvată a proiectului. Planificarea activităților trebuie să fie realistă. Potențialele dificultăți în implementarea proiectelor să fie identificate și, ca atare, propuse măsuri de reducere/eliminare a riscurilor. Propunerea de buget trebuie să corespundă operațiunilor descrise în partea tehnică. Bugetul proiectului, defalcat pe categorii de cheltuieli, trebuie să fie transparent și coerent.

Indicator	Valoare de bază	Anul de bază	Ținte orientative cumulative								
			2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Planuri de investiții județene/regionale aprobate - ca bază pentru selectarea proiectelor pentru FC (nr.)			15	35	40						40
Indicatori de rezultat ("result")											
Conformitatea calității apei potabile neconform/conform)	neconform										conform

Indicatori de monitorizare la nivel de proiect (listă orientativă):

- Total volum apă tratată
- Volumul de apă produsă la standardele de calitate
- Volumul suplimentar de apă produsă la standardele de calitate
- Total volum ape uzate epurate
- Volumul de apă uzată epurată (calitatea efluentului conform standardelor UE)
- Încărcarea biologică (CBO₅)
- Capacitatea rețelelor de apă (exindere + reabilitare)
- Capacitatea stațiilor de pompare (extindere/reabilitare)
- Consumul de apă
- Pierderile de apă (apa nefacturată)
- Pierderile reale de apă în rețea (excluzând pierderile tehnice din stația de tratare)
- Lungimea rețelelor noi/reabilitate de furnizare a apei
- Consumatori conectați la sistemul de alimentare cu apă (nr.)
- Contorizare (număr total de contoare la consumatori) - % din numărul total de consumatori conectați la sistemul de alimentare
- Lungimea rețelelor noi/reabilitate de alimentare cu apă
- Lungimea rețelelor noi/reabilitate de canalizare
- Total stații de tratare a apei potabile conforme cu acquis-ul UE
- Total stații de epurare a apei uzate conforme cu acquis-ul UE
- Capacitatea rezervoarelor de apă
- Capacitatea de tratare a nămolurilor
- Volumul total de nămol eliminat în conformitate cu cerințele UE
- Populația racordată la rețeaua de apă potabilă (%)
- Populația racordată la sistemul de canalizare (%)
- Nivelul de contorizare primară
- Populația alimentată cu apă potabilă la calitatea cerută de Directiva 98/83 - % din populația totală.

Indicatori de mediu

- creșterea epurării apelor uzate (% și m³);
- reducerea consumului de apă per persoană (m³);
- performanța stațiilor de tratare a apelor uzate (neconforme/conforme);
- reducerea pierderilor în rețeaua de distribuție a apei ca % din producția totală de apă.

II.1.1.13 Teme orizontale

- **Dezvoltare durabilă**

Aceste investiții vor contribui la asigurarea unui management durabil al resurselor de apă. Apele uzate vor avea cel mai înalt grad de tratare, respectiv eliminarea nitraților și a fosfaților înainte de deversarea în emisari. Astfel, calitatea apei din sol va fi îmbunătățită, iar eutrofizarea Mării Negre va fi diminuată. Investițiile făcute pentru tratarea apelor uzate și pentru construirea/reabilitarea rețelelor de apă vor îmbunătăți semnificativ sănătatea oamenilor prin furnizarea unei ape potabile de calitate adecvată. În același timp, vor fi făcute economii semnificative legate de consumul de apă prin introducerea pe scară largă a sistemului de contorizare și prin reducerea pierderilor de apă din rețele.

Fiecare proiect de investiție va fi supus unui studiu de evaluare a impactului, conform legislației naționale aplicabile.

- **Egalitatea de șanse**

Proiectele de investiție efectuate în cadrul axei prioritare vor genera noi locuri de muncă, în special în faza de construcție. Locurile de muncă respective vor fi accesibile tuturor categoriilor sociale. Acest domeniu major de intervenție va promova și aplica principiul egalității de șanse în conformitate cu Legea nr. 202/2002 privind egalitatea între bărbați și femei. De asemenea, în momentul dezvoltării proiectelor, o atenție deosebită va fi acordată nevoilor și intereselor comunităților de romi localizate în aria proiectului, fie în termeni de dotare cu utilități publice, fie în legătură cu posibilitatea utilizării acestora ca forță de muncă pentru noile locuri de muncă create prin proiecte.

II.1.1.14 Ajutorul de stat

Operațiunile incluse în această Axă Prioritară nu reprezintă ajutor de stat conform prevederilor Articolului 87 (1) din Tratatul CE. De asemenea, au fost luate în considerare prevederile din Ghidul pentru Ajutorul Regional Național (2005/C54/08).

În baza unei evaluări a sectorului de apă, autoritățile române au concluzionat că acestea nu cad sub incidența ajutorului de stat din următoarele motive:

- Sectorul apă/apă uzată din România **are un caracter de monopol natural**. Sistemele închise sunt stabilite prin cadrul legal în România, ce include următoarele prevederi:
 - o Serviciile de apă pot fi efectuate *direct* de către autoritatea administrației publice locale sau de o Asociație de Dezvoltare Intercomunitară ori de către *o companie de apă* deținută în totalitate de autoritățile administrației publice locale.
 - o Serviciile de apă sunt restricționate la teritoriul autorității/autorităților administrației publice locale respective.
- Fondurile publice asociate cu **POS Mediu sunt alocate pentru investiții în infrastructura apei**, care este deținută de stat.
- **Sectorul apei nu prezintă interes pentru sectorul privat pe termen mediu** din cauza necesarului investițional ridicat pentru conformarea cu acquis-ul UE într-o perioadă scurtă de timp. Prin urmare, o evaluare atentă a situației din sectorul de apă indică faptul că **excepția in-house** pentru selectarea Operatorilor Regionali, ca instrument pentru o implementare teritorială și operare eficientă a facilităților în sectorul de apă, în conformitate cu acquis-ul de mediu, este, în mod evident, **lipsită de alternative**. Regruparea operatorilor și a utilităților din aglomerările mici într-un singur operator regional funcțional, controlat de ADI, reprezintă în prezent, în special pentru micile aglomerări, singura posibilitate de a avea acces la servicii de apă de bază operate corespunzător. Stabilirea acestor Operatori Regionali, ce presupune ca metodă de stimulare și acordarea de finanțare publică, este o cerință esențială pentru mobilizarea capacităților corespunzătoare ce pot furniza servicii adecvate la costuri comparabile unor companii bine gestionate.
- Metoda determinării deficitului de finanțare (financing gap) va fi folosită pentru determinarea grantului UE (conform Art. 55 din Regulamentul General nr. 1083/2006/EC).

- Va fi stabilit un sistem de evaluare pentru a monitoriza funcționarea Operatorilor Regionali.
- Directiva UE pentru serviciile din cadrul Pieței Interne – art. 17 și 18 – indică tipurile de servicii supuse derogărilor de la liberalizarea pieței și aceasta include și serviciile de apă.

II.1.1.15 Categorizarea intervențiilor

- **Temă prioritară**

Cod	Temă prioritară
	<i>Protecția mediului și prevenirea riscurilor</i>
45	Managementul și furnizarea apei (<i>apa potabilă</i>)
46	Epurarea apei (<i>ape uzate</i>)

- **Forma de Finanțare**

Cod	Schema de finanțare
01	Asistență nerambursabilă

- **Tipul teritoriului**

Cod	Tip de teritoriu
01	Urban
05	Zone Rurale (<i>altele decât zonele montane, insule sau zone slab sau foarte slab populate</i>)

II.1.1.16 Organisme intermediare

Organismele Intermediare pentru POS Mediu sunt organizate la nivel regional și sunt în subordinea MMDD:

- OI Bacău pentru Regiunea Nord-Est
- OI Galați pentru Regiunea Sud-Est
- OI Pitești pentru Regiunea Sud-Muntenia
- OI Craiova pentru Regiunea Sud-Vest
- OI Timișoara pentru Regiunea Vest
- OI Cluj-Napoca pentru Regiunea Nord-Vest
- OI Sibiu pentru Regiunea Centru
- OI București pentru Regiunea București-Ilfov.

II.1.1.17 Organismul responsabil cu efectuarea plăților către beneficiari

Autoritatea de Certificare și Plată din cadrul Ministerului Economiei și Finanțelor, prin “Unitatea de Plată”.

II.2. Axa prioritară 2 “Dezvoltarea sistemelor de management integrat al deșeurilor și reabilitarea siturilor contaminate”

II.2.1 Domeniul major de intervenție 2.1. Dezvoltarea sistemelor integrate de management al deșeurilor și extinderea infrastructurii de management al deșeurilor

II.2.1.1. Descriere

După cum a rezultat din analiza SWOT, o mare problemă în România este cauzată de managementul inadecvat al deșeurilor, în special cel al deșeurilor municipale, majoritatea aglomerărilor umane fiind lipsite de facilități adecvate de colectare și eliminare a deșeurilor. Colectarea selectivă este făcută doar în anumite centre - pilot și multe din materialele reciclabile sunt pierdute prin depozitare. Mai mult, accesul redus la serviciile de salubritate, precum și gradul redus de valorificare a deșeurilor este un motiv în plus pentru a face investiții substanțiale în acest sector.

Sistemul integrat de gestionare a deșeurilor este în acest moment dezvoltat cu sprijinul ISPA în 7 din cele 42 de județe (prima fază de proiect) în timp ce alte investiții recente în domeniul deșeurilor solide, în principal limitate la construcția unor gropi ecologice noi, au fost realizate în 11 orașe. Servicii centralizate de salubritate sunt disponibile în majoritatea zonelor urbane, dar aproape lipsesc în zonele rurale.

În ceea ce privește legislația din domeniul managementului deșeurilor, aceasta este în vigoare și în conformitate cu acquis-ul comunitar. România a obținut în cadrul procesului de negociere perioade de tranziție până în 2017 pentru anumite tipuri de depozite de deșuri, în vederea conformării cu Directivele UE:

- depozite de deșuri municipale – perioade de tranziție până în 2017;
- stocarea temporară a deșeurilor industriale periculoase – 2009;
- depozite de deșuri industriale nepericuloase – perioade de tranziție până în 2013.

Un număr de 177 depozite de deșuri municipale⁵ (aprox 490 ha) situate în zone urbane trebuie să stopeze activitatea de depozitare între 2007-2013. De asemenea, conform Tratatului de Aderare la UE, România trebuie să asigure reducerea treptată a deșeurilor depozitate în 101 depozite municipale non-conforme. Conform Directivei nr. 1999/31, România trebuie să reducă cantitatea anuală de deșuri biodegradabile depozitate până la 2,4 milioane tone până în 2013. Această țintă de 2,4 milioane tone a fost stabilită în acord cu prevederile art. 5 al Directivei și reprezintă 50% din cantitatea totală (ca greutate) a deșeurilor municipale biodegradabile produse în 1995. Alte perioade de tranziție au fost obținute pentru anumite ținte în domeniul deșeurilor de ambalaje până în 2013, care vizează reducerea considerabilă a cantității de deșuri ce urmează a fi depozitate.

Pentru a se conforma angajamentelor menționate mai sus, din *domeniul deșeurilor solide*, sisteme integrate de management al deșeurilor vor fi dezvoltate în conformitate cu Planul Național de Management al Deșeurilor și cu Planurile Regionale de Management al Deșeurilor. Programele de investiții vor include activități legate de ierarhia în ceea ce privește managementul deșeurilor (prevenire, colectare selectivă, valorificare și reciclare, tratare și eliminare), în paralel cu închiderea depozitelor de deșuri neconforme. Proiectele respective vor acoperi aglomerările urbane și rurale, la nivel județean/regional. Îmbunătățirea serviciilor de management al deșeurilor este o condiție care trebuie legată de investițiile din cadrul acestei axe prioritare. Dacă

⁵ În conformitate cu Planul de Implementare pentru Directiva 1999 / 31 privind depozitarea.

este cazul, se poate acorda sprijin beneficiarilor în concesionarea serviciilor privind deșeurile.

O a doua arie de intervenție va viza extinderea/finalizarea sistemelor de management al deșeurilor în acele județe/zona în care se derulează prima fază a unui sistem integrat de management al deșeurilor sau în care investițiile anterioare s-au limitat la construirea unui depozit nou de deșeurii, la sisteme de colectare neselectivă și la transport.

Scopul îl constituie crearea unui sistem modern integrat de management al deșeurilor care să contribuie la reducerea cantității de deșeurii depozitate în respectivele județe/zona, prin stabilirea unui sistem adecvat care să trateze fiecare tip de deșeurii în parte, în vederea protejării mediului. Investițiile finanțate în baza acestei axe prioritare vor contribui în aceeași măsură la îmbunătățirea standardelor de viață pentru o parte importantă a populației României.

Obiective

- *Creșterea gradului de acoperire a populației care beneficiază de colectarea deșeurilor municipale, și de serviciile de management de calitate corespunzătoare și la tarife acceptabile;*
- *Reducerea cantității de deșeurii depozitate;*
- *Creșterea cantității de deșeurii reciclate și valorificate;*
- *Înființarea unor structuri eficiente de management al deșeurilor.*

II.2.1.2. Activități eligibile orientative

- Achiziționarea și instalarea sistemelor de colectare selectivă ;
- Construcția, extinderea, reabilitarea sau modernizarea sistemelor de management integrat al deșeurilor municipale, cum sunt facilități de sortare, transport, reciclare, colectare, compostare, stații de transfer, tratare și eliminare deșeurii municipale;
- Recuperarea gazului provenit din depozite, acolo unde este cazul;
- Construirea facilităților adecvate pentru deșeurii municipale periculoase (deșeurii medicale, deșeurii electrice și electronice, etc) și alte categorii specifice de deșeurii (deșeurii din construcții și demolări, etc), inclusiv achiziția și instalarea de echipament pentru facilitățile de management al deșeurilor municipale și alte categorii specifice de deșeurii;
- Închiderea depozitelor neconforme, inclusiv a sistemului de colectare a levigatului, a sistemului de extragere a biogazului;
- Asistență tehnică pentru pregătire de proiecte, management și supervizare, publicitate și campanii de conștientizare a publicului (în legătură cu colectarea selectivă, sortarea, reciclarea, compostarea), îmbunătățirea guvernării instituționale, licitarea și contractarea operatorilor de servicii de salubritate.

O operațiune poate cuprinde una sau mai multe din activitățile eligibile enumerate mai sus.

II.2.1.3 Categorii de cheltuieli eligibile

Pentru a fi eligibile pentru finanțarea prin POS „Mediu”, toate cheltuielile trebuie să respecte, atât prevederile Hotărârii nr. 759/2007 privind regulile de eligibilitate a cheltuielilor efectuate în cadrul operațiunilor finanțate prin programele operaționale, cât și Ordinul comun al ministrului mediului și dezvoltării durabile și ministrului economiei și finanțelor pentru aprobarea listei cheltuielilor eligibile pentru proiectele finanțate în cadrul Programului Operațional Sectorial „Mediu” 2007-2013, să corespundă obiectivelor POS „Mediu”, să fie coerente cu obiectivele și rezultatele operațiunilor propuse.

Categoriile de cheltuieli eligibile pentru proiectele derulate prin POS "Mediu" în cadrul acestui domeniu major de intervenție, conform obiectivelor operațiunii și potrivit prevederilor contractului de finanțare, sunt următoarele:

- (1) Cheltuieli aferente pregătirii proiectelor, proiectare și inginerie;
- (2) Cheltuieli aferente taxelor pentru obținerea, respectiv prelungirea valabilității avizelor, acordurilor sau autorizațiilor aferente obiectivului de investiții, în conformitate cu legislația națională;
- (3) Cheltuieli aferente pregătirii documentației de licitație, organizării și derulării procedurilor de achiziție publică;
- (4) Cheltuieli pentru consultanță și asistență tehnică pentru obiective de investiții;
- (5) Cheltuielile pentru darea în exploatare, respectiv cele pentru pregătirea personalului și probele tehnologice;
- (6) Cheltuielile diverse și neprevăzute se consideră eligibile dacă sunt detaliate prin documente justificative, corespunzător, în limita a maxim 10% din valoarea totală a cheltuielilor eligibile realizate pentru una sau mai multe din următoarele categorii de cheltuieli: amenajare teren, amenajare pentru protecția mediului, asigurarea utilităților necesare obiectivului, pregătirea proiectelor, proiectare și inginerie, consultanță și asistență tehnică, investiția de bază.

În limita procentului stabilit se acoperă, după caz:

- a) cheltuieli rezultate în urma modificărilor de soluții tehnice;
 - b) cheltuieli rezultate în urma costurilor suplimentare de lucrări, utilaje sau dotări necesare pe parcursul implementării proiectului;
 - c) cheltuieli de conservare, în cazul întreruperii execuției din cauze independente de autoritatea contractantă.
- (7) Cheltuieli pentru informare și publicitate;
 - (8) Cheltuieli aferente activităților de audit, cu respectarea prevederilor contractului de finanțare;
 - (9) Cheltuieli pentru procurarea de bunuri necesare funcționării unităților de implementare a proiectului de la nivelul beneficiarului în limita echivalentului în lei a maxim 10.000 Euro, în funcție de complexitatea proiectului, cu respectarea prevederilor art. 2 din Ordinul comun al ministrului mediului și dezvoltării durabile și ministrului economiei și finanțelor pentru aprobarea listei cheltuielilor eligibile pentru proiectele finanțate în cadrul Programului Operațional Sectorial „Mediu” 2007-2013 și în conformitate cu prevederile contractului de finanțare;
 - (10) Cheltuielile cu leasingul financiar sunt eligibile dacă sunt îndeplinite prevederile art. 2 și ale art. 11 din H.G. nr. 759/2007;
 - (11) Cheltuielile generale de administrație aferente desfășurării activității personalului implicat în managementul proiectului de la nivelul beneficiarului sunt eligibile în condițiile și limitele stabilite prin Ordinul comun al ministrului mediului și dezvoltării durabile și ministrului economiei și finanțelor pentru aprobarea listei cheltuielilor eligibile pentru proiectele finanțate în cadrul Programului Operațional Sectorial „Mediu” 2007-2013 și contractul de finanțare;
 - (12) Cheltuieli pentru amenajarea terenului;
 - (13) Cheltuieli pentru asigurarea utilităților necesare obiectivului de investiție, precum: alimentare cu apă, canalizare, alimentare cu gaze naturale, agent termic, energie electrică, căi de acces, după caz;

(14) Pentru proiectele privind deșeurile municipale, cheltuielile pentru investiția de bază cuprind cheltuielile aferente construcțiilor, instalațiilor, echipamentelor și facilităților necesare funcționării obiectivului:

- a) cheltuieli pentru construcția, extinderea, reabilitarea sau modernizarea sistemelor de management integrat al deșeurilor municipale, cum sunt facilități de sortare, transport, reciclare, colectare, compostare, stații de transfer, tratare și eliminare deșuri, după caz;
- b) cheltuieli pentru construcția de depozite noi sau extinderea, reabilitarea sau modernizarea de depozite existente, inclusiv sisteme de colectare a levigatului, măsuri de hidroizolație și sisteme de extracție a biogazului, construirea clădirilor conexe dimensionate în conformitate cu normele în vigoare etc;
- c) cheltuieli pentru reabilitarea, închiderea depozitelor de deșuri vechi și încadrarea în mediul natural a depozitelor vechi de deșuri, inclusiv a sistemelor de colectare și tratare a levigatului, a sistemelor de extracție a biogazului etc;
- d) cheltuieli pentru achiziția și/sau instalarea echipamentelor și facilităților pentru asigurarea unui sistem de management integrat al deșeurilor (sortare, transport, reciclare, colectare, compostare, stații de transfer, tratare și eliminare deșuri);
- e) cheltuieli pentru achiziția și /sau instalarea echipamentelor și facilităților pentru dotarea și funcționarea depozitelor de deșuri municipale;
- f) cheltuieli pentru achiziția și instalarea echipamentelor de monitorizare și de laborator.

(15) Cheltuieli pentru achiziția și/sau instalarea echipamentelor pentru facilitățile de management a deșeurilor municipale periculoase (deșuri medicale, deșuri electrice și electronice etc.) și altor tipuri specifice de deșuri municipale (deșuri rezultate în urma construcțiilor și demolărilor etc.), inclusiv unități tehnologice adecvate, cu condiția ca acestea să facă parte din sistemul de management integrat al deșeurilor;

(16) Cheltuieli pentru organizarea de șantier;

(17) Cheltuieli pentru cote legale;

(18) Cheltuieli de asistență tehnică pentru îmbunătățirea capacității instituționale a beneficiarilor;

(19) Cheltuieli cu salariile pentru personalul beneficiarului implicat în managementul operațiunii sunt eligibile în procent de maxim 0,5% din valoarea investiției de bază, pe baza documentelor justificative, pentru operațiunile derulate prin POS “Mediu” 2007-2013, în conformitate cu prevederile legislației în vigoare.

Sunt considerate **cheltuieli neeligibile**: taxa pe valoare adăugată, dobânda și alte comisioane aferente creditelor, cheltuieli colaterale care intervin într-un contract de leasing, dezafectarea centralelor nucleare, cheltuielile pentru locuințe, achiziția de echipamente second-hand, amenzi, penalități, cheltuieli de judecată, costuri pentru operarea obiectivelor de investiții, contribuția în natură, amortizarea, cheltuielile cu imobilele deja construite.

II.2.1.4 Folosirea finanțării încrucișate FEDR/FSE

Nu se aplică

II.2.1.5 Alocarea financiară orientativă

- Alocări, Euro -

An	TOTAL	Contribuție UE (FEDR)	Contribuție publică națională				Contribuție privată
			Bugetul de stat	Bugete locale	Alte surse publice	Total	
2007	51.286.740	41.029.392	9.231.613	1.025.735	-	10.257.348	-
2008	105.859.774	84.687.819	19.054.759	2.117.196	-	21.171.955	-
2009	118.728.874	94.983.099	21.371.198	2.374.577	-	23.745.775	-
2010	131.867.435	105.493.948	23.736.138	2.637.349	-	26.373.487	-
2011	159.852.571	127.882.057	28.773.463	3.197.051	-	31.970.514	-
2012	200.869.705	160.695.764	36.156.547	4.017.394	-	40.173.941	-
2013	222.585.991	178.068.793	40.065.478	4.451.720	-	44.517.198	-
TOTAL	991.051.090	792.840.872	178.389.196	19.821.022	-	198.210.218	-

II.2.1.6 Dimensiunea finanțării acordate

Valoarea maximă a finanțării acordate pentru costurile totale eligibile*	98% (80% FEDR + 18% buget de stat)
Contribuția eligibilă minimă a beneficiarului / solicitantului	2%
Contribuția comunitară (FEDR) la finanțarea acordată (se calculează ca procent din valoarea maximă a finanțării acordate, adică 80% din 98%)	81,63%
Contribuție publică națională la finanțarea acordată (buget de stat)	18,37%

*Costul total eligibil se stabilește în conformitate cu prevederile Art. 55 al Regulamentului General nr. 1083/2006: *cheltuielile eligibile aferente proiectelor generatoare de venituri nu vor depăși valoarea curentă a costului investiției din care se scade valoarea curentă a venitului net estimat a se obține prin funcționarea investiției pe o anumită perioadă. Pentru proiectele eligibile din cadrul acestei axe prioritare, perioada de referință este de 30 ani.*

Cheltuielile neeligibile vor fi acoperite de beneficiari.

II.2.1.7 Categoriile de beneficiari eligibili

Consiliile Județene sunt beneficiarii intervențiilor din cadrul acestei axe prioritare.

II.2.1.8 Grupuri țintă/Zone țintă

Zona țintă este zona acoperită de proiect. În acest caz, zona țintă este la nivel de județ.

II.2.1.9 Perioada orientativă de transmitere a proiectelor

2007 – 2011

II.2.1.10 Tipul de cerere de propuneri de proiecte

Cerere de proiecte pe bază de listă de proiecte eligibile: Fundamentul selecției proiectului este reprezentată de Anexa 2 a POS Mediu – Lista orientativă a proiectelor majore pentru POS Mediu, în ordinea priorității conform Planului Național pentru Managementul Deșeurilor și Planurilor Regionale pentru Managementul Deșeurilor. Toate proiectele planificate sunt aprobate odată ce ating calitatea dorită. Selecția se va efectua luând în considerare programarea anuală în funcție de priorități.

Notă:

Proiecte de primă importanță – sisteme noi, integrate de gestionare a deșeurilor la nivel regional/județean în locații unde nu s-au realizat încă investiții majore - planificat a fi lansate în perioada 2007-2009

Proiecte de importanță secundară– extinderea sistemelor de management ale deșeurilor – planificate a fi lansate în 2008 pe baza Planurilor Regionale de Management al Deșeurilor.

II.2.1.11 Criteriile de eligibilitate și evaluare/selecție

	Criteriu	Sistem notare
Admisibilitate	Conformarea formală cu toate cerințele specifice formulate în ghidul solicitantului: - Cererea de finanțare trebuie să fie completă, toate anexele atașate (conform instrucțiunilor specifice din Ghidul solicitantului) - Alte aspecte administrative – termen, număr de exemplare, semnătură persoană autorizată, ștampilă etc. – trebuie să fie conforme cu prevederile din Ghidul solicitantului	DA/NU
Eligibilitate	Eligibilitatea solicitantului	
	- Solicitantul face parte din categoria de beneficiari menționată în POS Mediu	DA/NU
	- Solicitantul îndeplinește toate condițiile de natură instituțională, legală și financiară conform prevederilor din Ghidul solicitantului ⁶	DA/NU
	Eligibilitatea proiectului	
	- Scopul asistenței - proiectul se încadrează în categoriile de operațiuni/activități menționate în POS Mediu	DA/NU
	- Perioada de implementare a proiectului este cuprinsă între 01.01.2007 și 31.12.2015	DA/NU
	- Proiectul îndeplinește toate condițiile specifice menționate în ghidul solicitantului, după caz (arie de acoperire, populație, valoare minimă etc.)	DA/NU
	- Proiectul respectă legislația în domeniul egalității de șanse, dezvoltării durabile, achizițiilor publice, informării și publicității și ajutorului de stat (politici europene și teme orizontale ⁷)	DA/NU
	- Proiectul pentru care se solicită finanțare din POS Mediu nu beneficiază de finanțare din alte fonduri publice (evitarea dublei finanțări)	DA/NU
- Proiectul respectă prevederile legislației naționale referitoare la eligibilitatea cheltuielilor	DA/NU	
- Terenurile aferente investițiilor POS Mediu sunt, după caz, în proprietatea/posesia autorităților publice sau sunt accesibile în scopul realizării proiectului ⁸	DA/NU	
Evaluarea relevanței și maturității	Relevanța proiectului - reflectată în contribuția la îndeplinirea obiectivelor POS Mediu și concordanța cu strategia națională și/sau regională relevantă și, după caz, la îndeplinirea angajamentelor din Tratatul de Aderare pentru sectorul respectiv (impact de mediu, populație beneficiară, arie de acoperire, conformare cu legislația comunitară de mediu, oportunitatea proiectului etc.)	Maxim 10 puncte. Calificare min. 6 puncte
	Maturitatea proiectului - reflectată în calitatea propunerii tehnico-financiare ⁹ (definirea clară a obiectivelor și activităților proiectului, strategie/plan de achiziții, plan financiar, avize/acorduri/autorizații, strategie de implementare a proiectului, calitatea proiectului etc.)	Maxim 10 puncte. Calificare min.6 puncte

⁶ Idem nota subsol 1

⁷ Idem nota subsol 2

⁸ Idem nota subsol 3

⁹ Idem nota subsol 4

II.2.1.12 Indicatori de monitorizare și evaluare

Indicatori de program

Indicator	Valoarea de bază	Anul de bază	Ținte orientative cumulative								
			2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Indicatori de realizare imediată (“output”)											
Număr de sisteme integrate de management al deșeurilor nou create la nivel județean/regional (număr)	0	2006				15		25			30
Depozite de deșeuri vechi închise în zonele rurale (mici) – număr	0	2006				750		1250			1,500
Depozite de deșeuri municipale vechi închise în zonele urbane (număr)	17	2006				60		110			150
Indicatori de rezultat (“result”)											
Populație care beneficiază de sisteme îmbunătățite de management al deșeurilor (milioane loc.)	0	2006				4		6			8

Notă: proiectele finanțate în cadrul acestei Axe Prioritare sunt proiecte multianuale, cu o durată de implementare de 3-5 ani. Țintele stabilite sunt estimative și se referă la valori cuprinse în proiectele aprobate respectiv în lucrările de construcții începute.

Indicatori suplimentari

Indicator	Valoarea de bază	Anul de bază	Ținte orientative cumulative								
			2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Indicatori de resurse (“input”)											
Numărul proiectelor aprobate de management integrat al deșeurilor				10	20	30					
Indicatori de realizarea imediată (“output”)											
Planuri de investiții județene/regionale aprobate - ca bază pentru selectarea proiectelor pentru FEDR (nr.)			5	15	25	30					

Indicatori de monitorizare la nivel de proiect (listă orientativă):

- Măsurile de conștientizare implementate (nr.)

- Capacitatea echipamentelor incluse în sistemul de management al deșeurilor instalate (tone/zi)
- Capacitatea sistemelor de colectare selectivă instalate (tone/zi)
- Capacitatea facilităților de eliminare realizate (tone/zi)
- Capacitatea facilităților de tratare realizate (tone/zi)
- Stații de transfer realizate (nr.)
- Stații de compost realizate (nr.)
- Stații de sortare (nr.)

Indicatori de mediu

- suprafața de teren curățată de deșeuri (ha/km²);
- cantitatea de deșeuri reciclată (tone);
- cantitatea de deșeuri separată (tone);
- cantitatea de deșeuri valorificată pentru a fi reutilizată (tone);
- procentul de conectare a populației la servicii de salubritate (%);
- volumul deșeurilor solide depozitate în depozite ecologice;
- monitorizare ecologică (da/nu).

II.2.1.13 Teme orizontale

- **Dezvoltarea durabilă**

Investițiile realizate în cadrul acestei axe prioritare vor contribui la asigurarea unui management durabil și eficient al deșeurilor. Acestea vor reduce cantitatea de deșeuri depozitate și vor crește procentajul de materii prime valorificate. Serviciile de colectare a deșeurilor vor fi de asemenea extinse în zone rurale, oferind condiții de trai adecvate pentru locuitorii acestor zone.

Fiecare proiect de investiții va fi supus unui studiu de evaluare a impactului asupra mediului, conform legislației naționale aplicabile.

- **Egalitatea de șanse**

Proiectele de investiții efectuate în cadrul axei prioritare vor genera noi locuri de muncă, în special în faza de construcție. Locurile de muncă respective vor fi accesibile tuturor categoriilor sociale, inclusiv grupurilor vulnerabile.

Sistemele integrate de management al deșeurilor vor deservi întreaga populație, o atenție specială acordându-se spre zonele cu populație defavorizată, în special populație de etnie romă.

II.2.1.14 Ajutorul de stat

Operațiunile incluse în Axa Prioritară nu se supun prevederilor Articolului 87 (1) din Tratatul CE.

Serviciile publice finanțate în cadrul acestei axe se supun reglementărilor privind serviciile economice de interes general, conform Deciziei CE nr. 2005/842/CE și îndeplinesc criteriile Altmark, pentru că:

1. Activitățile reprezintă un serviciu de interes economic general; conform legislației românești în vigoare (Legea nr. 51/2006 pentru serviciile publice locale și Legea 101/2006 pentru serviciile locale de salubritate), serviciile de deșeuri sunt obligații de prestare publice.
2. Parametrii pentru compensarea costurilor serviciilor publice sunt obiectivi, transparent și sunt stabiliți în avans prin contractele semnate între autoritățile locale și operatorii de servicii de deșeuri.
3. Supra-compensările sunt excluse deoarece normele metodologice de calcul a tarifelor prevăzute de legislația românească se aplică și operatorilor din sectorul privat și celor din

sectorul public (Ordinul nr. 65/2007), în timp ce autoritatea națională de reglementare autorizează tarifele.

- Beneficiarii operațiunilor din cadrul POS Mediu sunt autoritățile locale, care dețin infrastructura, iar operatorii activităților de deșuri (operatorii de salubritate) sunt selectați prin achiziție publică.

În acest caz, paragraful 6 din Articolul 55 din Regulamentul General nr. 1083/2006/EC este explicit, proiectul ”nu se supune regulilor pentru ajutorul de stat în sensul Articolului 87 din Tratat și astfel metoda determinării deficitului de finanțare (financing gap) pentru aflarea contribuției UE este aplicabilă”.

II.2.1.15 Categorizarea intervențiilor

- Tema Prioritară**

Cod	Tema Prioritară
	<i>Protecția mediului și prevenirea riscurilor</i>
44	Managementul deșeurilor menajere și industriale

- Forma de finanțare**

Cod	Forma de finanțare
01	Asistență nerambursabilă

- Tipul teritoriului**

Cod	Tip de teritoriu
01	Urban
05	Zone rurale (<i>altele decât zonele montane, insule sau zone slab sau foarte slab populate</i>)

II.2.1.16 Organismele intermediare

Organismele Intermediare pentru POS Mediu sunt organizate la nivel regional, ca direcții distincte, și sunt în subordinea MMDD:

- OI Bacău pentru Regiunea Nord-Est
- OI Galați pentru Regiunea Sud-Est
- OI Pitești pentru Regiunea Sud-Muntenia
- OI Craiova pentru Regiunea Sud-Vest
- OI Timișoara pentru Regiunea Vest
- OI Cluj-Napoca pentru Regiunea Nord-Vest
- OI Sibiu pentru Regiunea Centru
- OI București pentru Regiunea București-Ilfov.

II.2.1.17 Organismul responsabil cu efectuarea plăților către beneficiari

Autoritatea de Certificare și Plată din cadrul Ministerului Economiei și Finanțelor, prin “Unitatea de Plată”.

II.2.2 Domeniul major de intervenție 2.2. Reabilitarea siturilor contaminate istoric

II.2.2.1. Descriere

Din cauza activităților economice desfășurate în trecut fără luarea în considerare a aspectelor de protecție a mediului, urmate de încetarea activităților “coloșilor” industriali, România a moștenit un mare număr de situri contaminate care afectează calitatea aerului și a apei, cauzând degradarea mediului pe suprafețe întinse de teren.

În România, aproximativ 900,000 ha au fost afectate în mod diferit de diverse tipuri de poluanți. În general, după 1989, poluarea solurilor s-a mai redus, fie datorită reducerii cantităților de fertilizanți și pesticide utilizate, a reducerii emisiilor de noxe, sau închiderii anumitor unități industriale și agricole.

Aceste situri ridică anumite probleme legate în principal de situația juridică incertă a terenurilor, cauzate de următoarele aspecte:

- Anumite facilități pentru depozitarea deșeurilor industriale au aparținut și au fost folosite de unități economice în care statul a deținut majoritatea acțiunilor și care și-au încetat în prezent activitatea;
- O serie de facilități pentru depozitarea deșeurilor industriale, care și-au depășit capacitatea, au fost folosite de către unități economice care ulterior s-au privatizat, însă noul proprietar nu a preluat și obligațiile legate de remedierea poluării provocate de facilitățile pentru deșeuri;
- Facilitatea a fost abandonată și/sau proprietarul a dat faliment.

Majoritatea acestor situri sunt abandonate, nefolosite sau au un risc sporit pentru mediu și pentru sănătatea oamenilor. În același timp, pentru dezvoltarea durabilă a țării, este necesar ca aceste terenuri să fie reabilite și folosite în alte scopuri publice sau în scopuri economice.

Se preconizează realizarea de investiții pentru reabilitarea *zonelor istoric poluate* în regiunile cele mai afectate, pentru a reduce impactul negativ asupra mediului și asupra sănătății umane.

În acest scop, MMDD pregătește, în baza unui studiu pilot întreprins în 2005, o metodologie pentru identificarea zonelor poluate istoric și pentru realizarea unei analize a riscurilor. Prioritizarea zonelor contaminate inventariate la nivel național va fi realizată cu sprijin PHARE.

Câteva proiecte pilot de închidere/reabilitare a **siturilor contaminate istoric** cu impact ecologic semnificativ sunt preconizate pentru finanțare prin acest domeniu major de intervenție. Aceasta reprezintă prima fază din strategia pe termen lung care are ca scop valorificarea zonelor afectate, în vederea derulării unor investiții publice viitoare sau a utilizării economice ori pur și simplu pentru reabilitarea peisajului. În această perioadă de programare proiectele pilot ce vor primi asistență financiară vor fi selectate pe baza strategiei pentru situri contaminate, în curs de elaborare.

Obiective

- *Reducerea numărului de situri contaminate istoric.*

II.2.2.2. Activități eligibile orientative

1. Reabilitarea și ecologizarea terenurilor prin utilizarea măsurilor adecvate pentru categorii specifice de situri contaminate;
2. Asistență tehnică pentru pregătirea de proiecte, studii de opțiuni, management și supervizare și publicitate.

II.2.2.3 Categorii de cheltuieli eligibile

Pentru a fi eligibile pentru finanțarea prin POS „Mediu”, toate cheltuielile trebuie să facă parte din categoriile de cheltuieli menționate în Ordinul comun al ministrului mediului și dezvoltării durabile și ministrului economiei și finanțelor pentru aprobarea listei cheltuielilor eligibile pentru proiectele finanțate în cadrul Programului Operațional Sectorial „Mediu” 2007-2013, să corespundă obiectivelor POS „Mediu” și să fie coerente cu obiectivele și rezultatele operațiunilor propuse.

Categoriile de cheltuieli eligibile pentru proiectele derulate prin POS „Mediu” în cadrul acestui domeniu major de intervenție, conform obiectivelor operațiunii și potrivit prevederilor contractului de finanțare, sunt următoarele:

- (1) Cheltuieli aferente pregătirii proiectelor, proiectare și inginerie;
- (2) Cheltuieli aferente taxelor pentru obținerea, respectiv prelungirea valabilității avizelor, acordurilor sau autorizațiilor aferente obiectivului de investiții, în conformitate cu legislația națională;
- (3) Cheltuieli aferente pregătirii documentației de licitație, organizării și derulării procedurilor de achiziție publică;
- (4) Cheltuieli pentru consultanță și asistență tehnică pentru obiective de investiții;
- (5) Cheltuielile pentru darea în exploatare, respectiv cele pentru pregătirea personalului și probele tehnologice;
- (6) Cheltuielile diverse și neprevăzute se consideră eligibile dacă sunt detaliate prin documente justificative, corespunzător, în limita a maxim 10% din valoarea totală a cheltuielilor eligibile realizate pentru una sau mai multe din următoarele categorii de cheltuieli: amenajare teren, amenajare pentru protecția mediului, asigurarea utilităților necesare obiectivului, pregătirea proiectelor, proiectare și inginerie, consultanță și asistență tehnică, investiția de bază.

În limita procentului stabilit se acoperă, după caz:

- a) cheltuieli rezultate în urma modificărilor de soluții tehnice;
 - b) cheltuieli rezultate în urma costurilor suplimentare de lucrări, utilaje sau dotări necesare pe parcursul implementării proiectului;
 - c) cheltuieli de conservare, în cazul întreruperii execuției din cauze independente de autoritatea contractantă.
- (7) Cheltuieli pentru informare și publicitate;
 - (8) Cheltuieli aferente activităților de audit, cu respectarea prevederilor contractului de finanțare;
 - (9) Cheltuieli pentru procurarea de bunuri necesare funcționării unităților de implementare a proiectului de la nivelul beneficiarului în limita echivalentului în lei a maxim 10.000 Euro, în funcție de complexitatea proiectului, cu respectarea prevederilor art. 2 din Ordinul comun al ministrului mediului și dezvoltării durabile și ministrului economiei și finanțelor pentru aprobarea listei cheltuielilor eligibile pentru proiectele finanțate în cadrul Programului Operațional Sectorial „Mediu” 2007-2013 și în conformitate cu prevederile contractului de finanțare;
 - (10) Cheltuielile cu leasingul financiar sunt eligibile dacă sunt îndeplinite prevederile art. 2 și ale art. 11 din H.G. nr. 759/2007;
 - (11) Cheltuielile generale de administrație aferente desfășurării activității personalului implicat în managementul proiectului de la nivelul beneficiarului sunt eligibile în condițiile și limitele stabilite prin Ordinul comun al ministrului mediului și dezvoltării durabile și ministrului

economiei și finanțelor pentru aprobarea listei cheltuielilor eligibile pentru proiectele finanțate în cadrul Programului Operațional Sectorial „Mediu” 2007-2013 și contractul de finanțare;

(12) Cheltuieli pentru amenajarea terenului;

(13) Cheltuieli pentru asigurarea utilităților necesare obiectivului de investiție, precum: alimentare cu apă, canalizare, alimentare cu gaze naturale, agent termic, energie electrică, căi de acces, după caz;

(14) Cheltuieli pentru organizarea de șantier;

(15) Cheltuieli pentru cote legale;

(16) Cheltuieli cu salariile pentru personalul beneficiarului implicat în managementul operațiunii sunt eligibile în procent de maxim 0,5% din valoarea investiției de bază, pe baza documentelor justificative, pentru operațiunile derulate prin POS “Mediu” 2007-2013, în conformitate cu prevederile legislației în vigoare.

Sunt considerate **cheltuieli neeligibile**: taxa pe valoare adăugată, dobânda și alte comisioane aferente creditelor, cheltuieli colaterale care intervin într-un contract de leasing, dezafectarea centralelor nucleare, cheltuielile pentru locuințe, achiziția de echipamente second-hand, amenzi, penalități, cheltuieli de judecată, costuri pentru operarea obiectivelor de investiții, contribuția în natură, amortizarea, cheltuielile cu imobilele deja construite.

II.2.2.4 Folosirea finanțării încrucișate FEDR/FSE

Nu se aplică.

II.2.2.5 Alocarea financiară orientativă

- Alocări, Euro -

An	TOTAL	Contribuție UE (FEDR)	Contribuție publică națională			Contribuție privată	
			Bugetul de stat	Bugete locale	Alte surse publice		Total
2007	0	0	0	0	-	0	-
2008	0	0	0	0	-	0	-
2009	24.841.817	19.873.454	4.471.527	496.836	-	4.968.363	-
2010	21.115.545	16.892.436	3.800.798	422.311	-	4.223.109	-
2011	33.024.712	26.419.770	5.944.448	660.494	-	6.604.942	-
2012	42.472.653	33.978.122	7.645.078	849.453	-	8.494.531	-
2013	55.273.032	44.218.425	9.949.146	1.105.461	-	11.054.607	-
TOTAL	176.727.759	141.382.207	31.810.997	3.534.555	-	35.345.552	-

II.2.2.6 Dimensiunea finanțării acordate

Valoarea maximă a finanțării acordate pentru costurile totale eligibile	98% (80% FEDR + 18% buget de stat)
Contribuția eligibilă minimă a beneficiarului / solicitantului	2%
Contribuția comunitară (FEDR) la finanțarea acordată (se calculează ca procent din valoarea maximă a finanțării acordate, adică 80% din 98%)	81,63%
Contribuție națională la finanțarea acordată (buget de stat)	18,37%

Cheltuielile neeligibile vor fi acoperite de beneficiari.

II.2.2.7 Categorii de beneficiari eligibili

- Autoritățile administrației publice locale (Consiliile Județene, Consiliile Locale)

II.2.2.8 Grupuri țintă/Zone țintă

Nu se aplică

II.2.2.9 Perioada orientativă de depunere a proiectelor

Prima sesiune de transmitere a propunerilor va fi organizată după elaborarea strategiei pentru zone contaminate.

II.2.2.10 Tipul de cerere de propuneri de proiecte

Solicitarea pentru depunerea de propuneri de proiecte se va face după pregătirea strategiei naționale privind zonele contaminate.

O Strategie Națională pentru situri contaminate va fi pregătită cu sprijin extern (investigații și analize complexe sunt necesare dată fiind marea varietate de probleme, multiplele categorii de situri contaminate ce trebuie evaluate, factorii implicați, prioritizarea investițiilor necesare). Se prevăd următoarele:

- Strategia trebuie realizată până în 2009 și va include de asemenea criteriile de selecție care vor fi propuse pentru aprobare CM
- Proiectele de infrastructură pot fi selectate începând cu 2009.

II.2.2.11 Criteriile de eligibilitate și evaluare/selecție

	Criteriu	Sistem notare
Admisibilitate	Conformarea formală cu toate cerințele specifice formulate în ghidul solicitantului: <ul style="list-style-type: none">- Cererea de finanțare trebuie să fie completă, toate anexele atașate (conform instrucțiunilor specifice din Ghidul solicitantului)- Alte aspecte administrative – termen, număr de exemplare, semnătură persoană autorizată, ștampila etc. – trebuie să fie conforme cu prevederile din Ghidul solicitantului	DA/NU
Eligibilitate	Eligibilitatea solicitantului	
	- Solicitantul face parte din categoria de beneficiari menționată în POS Mediu	DA/NU
	- Solicitantul îndeplinește toate condițiile de natură instituțională, legală și financiară conform prevederilor din Ghidul solicitantului ¹⁰	DA/NU
	Eligibilitatea proiectului	
	- Scopul asistenței - proiectul se încadrează în categoriile de operațiuni/activități menționate în POS Mediu	DA/NU
	- Perioada de implementare a proiectului este cuprinsă între 01.01.2007 și 31.12.2015	DA/NU
	- Proiectul îndeplinește toate condițiile specifice menționate în ghidul solicitantului, după caz (arie de acoperire, populație, valoare minimă etc.)	DA/NU
	- Proiectul respectă legislația în domeniul egalității de șanse, dezvoltării durabile, achizițiilor publice, informării și publicității și ajutorului de stat (politici europene și teme orizontale ¹¹)	DA/NU
- Proiectul pentru care se solicită finanțare din POS Mediu nu beneficiază de finanțare din alte fonduri publice (evitarea dublei finanțări)	DA/NU	
- Proiectul respectă prevederile legislației naționale referitoare la eligibilitatea cheltuielilor	DA/NU	
- Terenurile aferente investițiilor POS Mediu sunt, după caz, în proprietatea/posesia autorităților publice sau sunt accesibile în scopul realizării proiectului ¹²	DA/NU	

¹⁰ Idem nota subsol 1

¹¹ Idem nota subsol 2

¹² Idem nota subsol 3

	Criteriu	Sistem notare
Evaluarea relevanței și maturității	Relevanța proiectului - reflectată în contribuția la îndeplinirea obiectivelor POS Mediu și concordanța cu strategia națională și/sau regională relevantă și, după caz, la îndeplinirea angajamentelor din Tratatul de Aderare pentru sectorul respectiv (impact de mediu, populație beneficiară, arie de acoperire, conformare cu legislația comunitară de mediu, oportunitatea proiectului etc.)	Maxim 10 puncte. Calificare min. 6 puncte
	Maturitatea proiectului - reflectată în calitatea propunerii tehnico-financiare ¹³ (definirea clară a obiectivelor și activităților proiectului, strategie/plan de achiziții, plan financiar, avize/acorduri/autorizații, strategie de implementare a proiectului, calitatea proiectului etc.)	Maxim 10 puncte. Calificare min.6 puncte

II.2.2.12 Indicatori de monitorizare și evaluare

Indicatori Program

Indicator	Valoarea de bază	Anul de bază	Ținte orientative cumulative								
			2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Indicatori de realizare imediată (“output”)											
Proiecte pilot pentru reabilitarea siturilor contaminate istoric (nr.)	0	2006				2		3			5

Notă: Țintele stabilite sunt estimative și se referă la valori cuprinse în proiectele aprobate.

Indicatori suplimentari

Indicator	Valoarea de bază	Anul de bază	Ținte orientative cumulative								
			2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Indicatori de resurse (“input”)											
Bugetul implicat (milioane Euro)			0	0	25	46	79	121	177		
Indicatori de realizare imediată (“output”)											
Strategia națională de prioritizare și selecție a proiectelor (nr)				1							
Studii de opțiuni (nr)				1	3	5					

Indicatori de monitorizare la nivel de proiect (listă orientativă):

- Zona izolată (ha)
- Studii de teren (nr.)

Indicatori de mediu

- Suprafața zonelor cu probleme ecologice curățate, revitalizate sau recuperate pentru a fi refolosite (ha).

¹³ Idem nota subsol 4

II.2.2.13 Teme orizontale

- **Dezvoltarea durabilă**

Investițiile realizate în cadrul acestui domeniu major de intervenție va avea un impact pozitiv asupra calității mediului. Calitatea solului și a pânzei freatice se vor îmbunătăți în urma reabilitării siturilor contaminate.

Fiecare proiect de investiție va fi supus unui studiu de evaluare a impactului asupra mediului, conform legislației naționale aplicabile.

- **Egalitatea de șanse**

Proiectele de investiții realizate în cadrul acestui domeniu de intervenție vor genera noi locuri de muncă. Locurile de muncă respective vor fi accesibile tuturor categoriilor sociale.

II.2.2.14 Ajutorul de stat

Operațiunile incluse în acest Domeniu Major de Intervenție nu reprezintă ajutor de stat conform prevederilor Articolului 87 (1) din Tratatul CE, dacă proprietarul sitului este o autoritate publică.

În cazul în care proprietarul siturilor nu poate fi identificat sau nu poate suporta costurile de reabilitare, ajutorul de stat este acordat conform Ghidului Comunitar pentru Ajutorul de Stat pentru protecția mediului (Jurnalul Oficial Nr. C 37/ 03.02.2001 cu amendamentele ulterioare).

II.2.2.15 Categorizarea intervențiilor

- **Tema Prioritară**

Cod	Tema Prioritară
	<i>Protecția mediului și prevenirea riscurilor</i>
50	Reabilitarea siturilor industriale și a solurilor contaminate

- **Forma de Finanțare**

Cod	Forma de Finanțare
01	Asistență nerambursabilă

- **Tipul teritoriului**

Cod	Tipul teritoriului
01	Urban
05	Zone rurale (<i>altele decât zonele montane, insule sau zone slab sau foarte slab populate</i>)

II.2.2.16 Organismele intermediare

OI-urile pentru POS Mediu sunt organizate la nivel regional, ca direcții distincte, și sunt în subordinea MMDD:

- OI Bacău pentru Regiunea Nord-Est
- OI Galați pentru Regiunea Sud-Est
- OI Pitești pentru Regiunea Sud-Muntenia
- OI Craiova pentru Regiunea Sud-Vest
- OI Timișoara pentru Regiunea Vest
- OI Cluj-Napoca pentru Regiunea Nord-Vest

- OI Sibiu pentru Regiunea Centru
- OI București pentru Regiunea București-Ilfov.

II.2.2.17 Organismul responsabil cu efectuarea plăților către beneficiari

Autoritatea de Certificare și Plată din cadrul Ministerului Economiei și Finanțelor, prin “Unitatea de Plată”.

II.3. Axa prioritară 3 „Reducerea poluării și diminuarea efectelor schimbărilor climatice prin restructurarea și reabilitarea sistemelor de încălzire urbană pentru atingerea țintelor de eficiență energetică în localitățile cele mai afectate de poluare”

II.3.1 Domeniul major de intervenție 3.1. Reabilitarea sistemelor urbane de încălzire în zonele fierbinți (hot-spot)

II.3.1.1. Descriere

Reducerea emisiilor poluante în atmosferă rămâne un domeniu în care sunt necesare investiții substanțiale, în ciuda îmbunătățirii semnificative a calității aerului după anul 1990, când s-a înregistrat un declin economic iar marii poluatori au fost închiși.

În multe aglomerări urbane, sistemele de încălzire urbană sunt principala sursă de poluare, din cauza tehnologiilor învechite și a lipsei investițiilor pe termen lung. Acestea sunt foarte poluante pentru mediu și reprezintă o amenințare pentru sănătatea populației.

Așa cum se prevede în Strategia Națională pentru Energie, România este încă în mod semnificativ dependentă de combustibilii tradiționali precum păcura, cărbunele (46%) și gaze naturale (39%), utilizate pentru a furniza populației din marile aglomerări servicii de încălzire și apă caldă.

În concordanță cu Strategia națională pentru încălzire, 52% din populația urbană beneficiază de servicii centralizate de încălzire și va fi conectată la sisteme centralizate pe termen mediu/lung. Acest lucru este cauzat de creșterea prețului la gaz natural; astfel, centralele private, care utilizează în cele mai multe cazuri gaz natural – care este mai puțin poluant decât combustibilii tradiționali – nu sunt accesibile pentru o mare parte a populației urbane.

Sistemele municipale de încălzire aparțin unităților administrativ teritoriale și sunt gestionate de administrația publică locală care este responsabilă pentru furnizarea de energie termică pentru populație.

România a obținut perioade de tranziție până în 2013, respectiv 2017 pentru reducerea emisiilor de dioxid de sulf, oxizi de azot și pulberi pentru anumite instalații ce intră sub incidența Directivei 2001/80/EC privind reducerea emisiilor provenind de la instalațiile mari de ardere (IMA).

Pentru a îndeplini angajamentele de aderare, o atenție deosebită va fi acordată activităților pentru modernizarea instalațiilor mari de ardere care vizează reduceri semnificative ale emisiilor de SO₂, NO_x și pulberi, contribuind astfel la implementarea acquis-ului comunitar pentru calitatea aerului și controlul poluării industriale, pentru care România a cerut perioade de tranziție.

În cadrul acestei axe de prioritate, acțiunile finanțate preconizează reducerea impactului negativ asupra mediului și sănătății umane, în acele aglomerări urbane cel mai grav poluate de sisteme urbane de încălzire învechite. Investițiile se vor baza pe o strategie regională de încălzire pe termen mediu/lung ce trebuie să includă și o evaluare a opțiunii de a înlocui sistemul urban de încălzire cu sisteme locale alternative de încălzire la scară redusă.

O atenție deosebită va fi acordată modernizării centralelor termice, pentru a reduce emisiile de SO₂, NO_x și pulberi, progresând astfel în implementarea Directivelor din sectorul controlul poluării industriale, pentru care România a solicitat perioade de tranziție. POS Mediu sprijină

finanțarea Instalațiilor Mari de Ardere (IMA) deținute de autoritățile locale, funcționale în cadrul sistemelor municipale de încălzire cu scopul reducerii emisiilor de gaze la nivelul instalației, precum și cu scopul îmbunătățirii eficienței energetice la nivel de instalație și rețea de distribuție, prin re tehnologizarea și reducerea pierderilor de apă caldă. Activitățile de investiții se bazează pe studii de opțiuni specifice care analizează aplicarea celei mai eficiente soluții din punct de vedere financiar și de mediu. Măsurile de eficiență energetică se vor axa pe reabilitarea sistemelor de distribuție, în conformitate cu politica guvernamentală a României.

În cadrul POS Mediu, proiectele pot include și o componentă de informare și conștientizare a publicului, în vederea încurajării măsurilor de eficiență energetică, aceste măsuri nefiind eligibile pentru finanțare din Fondul de Coeziune și, implicit, neputând fi finanțate în cadrul acestei axe prioritare.

Nu în ultimul rând, în conformitate cu abordarea integrată a aspectelor de protecția mediului, în cadrul acestei axe prioritare proiectele pot include investiții în vederea îmbunătățirii managementului deșeurilor lichide și solide provenind de la sistemele de încălzire urbană în strânsă legătură cu investițiile pentru reducerea poluării aerului (în mod particular, reabilitarea depozitelor de zgură și cenușă).

Obiective

- *Reducerea efectelor schimbărilor de climatice și reducerea emisiilor de poluanți proveniți de la sistemele de încălzire urbană în localitățile cele mai afectate de poluare;*
- *Ameliorarea nivelului minim de concentrație a poluanților în localitățile vizate;*
- *Îmbunătățirea sănătății populației în localitățile afectate.*

II.3.1.2. Activități eligibile orientative

- Introducerea BAT (cele mai bune tehnici disponibile) pentru reducerea emisiilor de SO₂, NO_x și pulberi;
- Reabilitarea boilerelor și a turbinelor;
- Introducerea unui sistem îmbunătățit de contorizare;
- Reabilitarea depozitelor de zgură și cenușă neconforme ;
- Reabilitarea rețelelor de distribuție a apei calde și a căldurii (inclusiv reproiectarea rețelelor dacă acest lucru este justificat din motive de cost –eficiență);
- Asistență tehnică pentru pregătirea proiectului, elaborarea studiilor de opțiuni, managementul, supervizarea lucrărilor și publicitatea proiectului, inclusiv campanii de conștientizare a publicului.

II.3.1.3. Categoriile de cheltuieli eligibile

Pentru a fi eligibile pentru finanțarea prin POS “Mediu”, toate cheltuielile trebuie să facă parte din categoriile de cheltuieli menționate în Ordinul comun al ministrului mediului și dezvoltării durabile și ministrului economiei și finanțelor pentru aprobarea listei cheltuielilor eligibile pentru proiectele finanțate în cadrul Programului Operațional Sectorial „Mediu” 2007-2013, să corespundă obiectivelor POS „Mediu” și să fie coerente cu obiectivele și rezultatele operațiunilor propuse.

Categoriile de cheltuieli eligibile acceptate de Autoritatea de Management pentru proiectele derulate prin POS “Mediu” în cadrul acestei axe prioritare, conform obiectivelor operațiunii și potrivit prevederilor contractului de finanțare, sunt următoarele:

- (1) Cheltuieli aferente pregătirii proiectelor, proiectare și inginerie;

(2) Cheltuieli aferente taxelor pentru obținerea, respectiv prelungirea valabilității avizelor, acordurilor sau autorizațiilor aferente obiectivului de investiții, în conformitate cu legislația națională;

(3) Cheltuieli aferente pregătirii documentației de licitație, organizării și derulării procedurilor de achiziție publică;

(4) Cheltuieli pentru consultanță și asistență tehnică pentru obiective de investiții;

(5) Cheltuielile pentru darea în exploatare, respectiv cele pentru pregătirea personalului și probele tehnologice;

(6) Cheltuielile diverse și neprevăzute se consideră eligibile dacă sunt detaliate prin documente justificative, corespunzător, în limita a maxim 10% din valoarea totală a cheltuielilor eligibile realizate pentru una sau mai multe din următoarele categorii de cheltuieli: amenajare teren, amenajare pentru protecția mediului, asigurarea utilităților necesare obiectivului, pregătirea proiectelor, proiectare și inginerie, consultanță și asistență tehnică, investiția de bază.

În limita procentului stabilit se acoperă, după caz:

- a) cheltuieli rezultate în urma modificărilor de soluții tehnice;
- b) cheltuieli rezultate în urma costurilor suplimentare de lucrări, utilaje sau dotări necesare pe parcursul implementării proiectului;
- c) cheltuieli de conservare, în cazul întreruperii execuției din cauze independente de autoritatea contractantă.

(7) Cheltuieli pentru informare și publicitate;

(8) Cheltuieli aferente activităților de audit, cu respectarea prevederilor contractului de finanțare;

(9) Cheltuieli pentru procurarea de bunuri necesare funcționării unităților de implementare a proiectului de la nivelul beneficiarului în limita echivalentului în lei a maxim 10.000 Euro, în funcție de complexitatea proiectului, cu respectarea prevederilor art. 2 din Ordinul comun al ministrului mediului și dezvoltării durabile și ministrului economiei și finanțelor pentru aprobarea listei cheltuielilor eligibile pentru proiectele finanțate în cadrul Programului Operațional Sectorial „Mediu” 2007-2013 și în conformitate cu prevederile contractului de finanțare;

(10) Cheltuielile cu leasingul financiar sunt eligibile dacă sunt îndeplinite prevederile art. 2 și ale art. 11 din H.G. nr. 759/2007;

(11) Cheltuielile generale de administrație aferente desfășurării activității personalului implicat în managementul proiectului de la nivelul beneficiarului sunt eligibile în condițiile și limitele stabilite prin Ordinul comun al ministrului mediului și dezvoltării durabile și ministrului economiei și finanțelor pentru aprobarea listei cheltuielilor eligibile pentru proiectele finanțate în cadrul Programului Operațional Sectorial „Mediu” 2007-2013 și contractul de finanțare;

(11) Cheltuieli pentru amenajarea terenului;

(12) Cheltuieli pentru asigurarea utilităților necesare funcționării obiectivului, precum alimentarea cu energie electrică, gaze naturale, agent termic, telefonie, apă, canalizare, căi de acces, după caz.

(13) Cheltuielile pentru investiția de bază vizând re tehnologizarea, reabilitarea, extinderea, modernizarea instalațiilor mari de ardere în vederea reducerii poluării:

- a) cheltuielile aferente construcțiilor și instalațiilor, echipamentelor și utilajelor tehnologice pentru reducerea emisiilor de oxizi de sulf, oxizi de azot și pulberi;
- b) cheltuieli pentru execuția, reabilitarea, extinderea, modernizarea sistemelor de automonitorizare a emisiilor și a procesului de ardere aferente instalațiilor mari de ardere,

echipamente de laborator, sisteme pentru colectarea și transmiterea datelor privind emisiile de poluanți de la instalațiile mari de ardere.

(14) Cheltuieli auxiliare aferente investițiilor prevăzute la punctul (13):

- a) cheltuieli pentru construcția, reabilitarea, extinderea, modernizarea facilităților de colectare, transport și depozitare a deșeurilor solide provenite din procesul de ardere;
- b) cheltuieli pentru închiderea depozitelor de zgură și cenușă neconforme;
- c) cheltuieli pentru construcția, reabilitarea, extinderea rețelelor de transport și distribuție a apei calde și a agentului termic, precum și a construcțiilor aferente acestora;
- d) cheltuieli pentru echipamente de detectare a pierderilor, cheltuieli pentru contorizarea apei calde și a agentului termic în rețeaua publică etc;

(15) Cheltuieli pentru organizare de șantier;

(16) Cheltuieli pentru cote legale.

Sunt considerate **cheltuieli neeligibile**: taxa pe valoare adăugată, dobânda și alte comisioane aferente creditelor, cheltuieli colaterale care intervin într-un contract de leasing, dezafectarea centralelor nucleare, cheltuielile pentru locuințe, achiziția de echipamente second-hand, amenzi, penalități, cheltuieli de judecată, costuri pentru operarea obiectivelor de investiții, contribuția în natură, amortizarea, cheltuielile cu imobilele deja construite.

II.3.1.4. Folosirea finanțării încrucișate FEDR/FSE

Nu se aplică

II.3.1.5. Alocarea financiară orientativă

- Alocări, Euro -

An	TOTAL	Contribuție UE (FC)	Contribuție publică națională				Contribuție privată
			Bugetul de stat	Bugete locale	Alte surse publice	Total	
2007	0	0	0	0	0	0	-
2008	38.967.558	19.483.779	17.535.401	1.948.378	-	19.483.779	-
2009	66.244.848	33.122.424	29.810.182	3.312.242	-	33.122.424	-
2010	90.092.994	45.046.497	40.541.847	4.504.650	-	45.046.497	-
2011	75.813.254	37.906.627	34.115.964	3.790.663	-	37.906.627	-
2012	70.299.562	35.149.781	31.634.803	3.514.978	-	35.149.781	-
2013	117.119.072	58.559.536	52.703.582	5.855.954	-	58.559.536	-
TOTAL	458.537.288	229.268.644	206.341.779	22.926.865		229.268.644	-

II.3.1.6. Dimensiunea finanțării acordate

Valoarea maximă a finanțării acordate pentru costurile totale eligibile*	95% (50% FC + 45% buget de stat)
Contribuția eligibilă minimă a beneficiarului / solicitantului	5%
Contribuția comunitară (FC) la finanțarea acordată (se calculează ca procent din valoarea maximă a finanțării acordate, adică 50% din 95%)	52,63%
Contribuție națională la finanțarea acordată (buget de stat)	47,37%

*Costul total eligibil se stabilește în conformitate cu prevederile Art. 55 al Regulamentului General nr. 1083/2006: *cheltuielile eligibile aferente proiectelor generatoare de venituri nu vor*

depăși valoarea curentă a costului investiției din care se scade valoarea curentă a venitului net estimat a se obține prin funcționarea investiției pe o anumită perioadă. Pentru proiectele eligibile din cadrul acestei axe prioritare, perioada de referință este de 30 ani.

Cheltuielile neeligibile vor fi acoperite de beneficiari.

II.3.1.7. Categoriile de beneficiari eligibili

Beneficiarii acestei axe prioritare vor fi autoritățile locale din localitățile selectate sau, în anumite cazuri, operatorii de servicii de încălzire urbană deținuți de acestea.

II.3.1.8. Grupuri țintă/Zone țintă

Nu se aplică

II.3.1.9. Perioadă orientativă de depunere a proiectelor

2008-2013

II.3.1.10. Tipul de cerere de propuneri de proiecte

Tipul de cerere de propuneri de proiecte va fi stabilit ulterior.

II.3.1.11. Criteriile de eligibilitate și evaluare/selecție

	Criteriu	Sistem notare
Admisibilitate	Conformarea formală cu toate cerințele specifice formulate în ghidul solicitantului: <ul style="list-style-type: none"> - Cererea de finanțare trebuie să fie completă, toate anexele atașate (conform instrucțiunilor specifice din Ghidul solicitantului) - Alte aspecte administrative – termen, număr de exemplare, semnătură persoană autorizată, ștampilă etc. – trebuie să fie conforme cu prevederile din Ghidul solicitantului 	DA/NU
Eligibilitate	Eligibilitatea solicitantului	
	- Solicitantul face parte din categoria de beneficiari menționată în POS Mediu	DA/NU
	- Solicitantul îndeplinește toate condițiile de natură instituțională, legală și financiară conform prevederilor din Ghidul solicitantului ¹⁴	DA/NU
	Eligibilitatea proiectului	
	- Scopul asistenței - proiectul se încadrează în categoriile de operațiuni/activități menționate în POS Mediu	DA/NU
	- Perioada de implementare a proiectului este cuprinsă între 01.01.2007 și 31.12.2015	DA/NU
	- Proiectul îndeplinește toate condițiile specifice menționate în ghidul solicitantului, după caz (arie de acoperire, populație, valoare minimă etc.)	DA/NU
	- Proiectul respectă legislația în domeniul egalității de șanse, dezvoltării durabile, achizițiilor publice, informării și publicității și ajutorului de stat (politici europene și teme orizontale ¹⁵)	DA/NU
	- Proiectul pentru care se solicită finanțare din POS Mediu nu beneficiază de finanțare din alte fonduri publice (evitarea dublei finanțări)	DA/NU
- Proiectul respectă prevederile legislației naționale referitoare la eligibilitatea cheltuielilor	DA/NU	
- Terenurile aferente investițiilor POS Mediu sunt, după caz, în proprietatea/posesia autorităților publice sau sunt accesibile în scopul realizării proiectului ¹⁶	DA/NU	
Evaluarea relevanței și maturității	Relevanța proiectului - reflectată în contribuția la îndeplinirea obiectivelor POS Mediu și concordanța cu strategia națională și/sau regională relevantă și, după caz, la îndeplinirea angajamentelor din Tratatul de Aderare pentru sectorul respectiv (impact de mediu, populație beneficiară, arie de acoperire, conformare cu legislația comunitară de mediu, oportunitatea proiectului etc.)	Maxim 10 puncte. Calificare min. 6 puncte

¹⁴ Idem nota subsol 1

¹⁵ Idem nota subsol 2

¹⁶ Idem nota subsol 3

	Maturitatea proiectului - reflectată în calitatea propunerii tehnico-financiare ¹⁷ (definirea clară a obiectivelor și activităților proiectului, strategie/plan de achiziții, plan financiar, avize/acorduri/autorizații, strategie de implementare a proiectului, calitatea proiectului etc.)	Maxim 10 puncte. Calificare min.6 puncte
--	--	---

II.3.1.12. Indicatori de monitorizare și evaluare

Indicatori de program

Indicator	Valoarea de bază	Anul de bază	Ținte orientative cumulative								
			2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Indicatori de realizare imediată ("output")											
Sisteme de încălzire centrală reabilite (număr)	0	2006				3		8			8
Studii de opțiuni elaborate (număr)	0	2006				8		15			15
Indicatori de rezultat ("result")											
Localități în care calitatea aerului este îmbunătățită ca urmare a sistemelor de încălzire reabilite (număr)	0	2006				3		8			8
Reducerea emisiilor de SO ₂ provenite de la sistemele de încălzire urbană, ca urmare a intervențiilor în cadrul POS Mediu (tone)	80,000	2003				55,000		15,000			15,000
Reducerea emisiilor de NO _x provenite de la sistemele de încălzire urbană, ca urmare a intervențiilor în cadrul POS Mediu	7,000	2003				5,900		4,000			4,000

Notă: proiectele finanțate în cadrul acestei Axe Prioritare sunt proiecte multianuale, cu o durată de implementare de 3-5 ani. Țintele stabilite sunt estimative și se referă la valori cuprinse în proiectele aprobate respectiv în lucrările de construcții începute.

¹⁷ *Idem nota subsol 4*

Indicatori suplimentari

Indicator	Valoarea de bază	Anul de bază	Ținte orientative cumulative								
			2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Indicatori de resurse (“input”)											
Proiecte aprobate (nr.)						3		8			8
Indicatori de realizare imediată (“output”)											
Strategia națională de prioritizare și selecție a proiectelor (nr)				1							

Indicatori de monitorizare la nivel de proiect (listă orientativă):

- Proiecte tehnice pregătite (nr.)
- Sisteme de contorizare instalate (nr.)
- Măsurile de conștientizare implementate (nr.)
- Sisteme de reducere a emisiilor de SO₂ instalate (nr.)
- Sisteme de reducere a emisiilor de NO_x instalate (nr.)
- Capacitatea termică reabilitată de producere a energiei termice și a apei calde pentru populație (MWth)
- Gospodării/ clădiri racordate la rețeaua de distribuție reabilitată (nr.)

Indicatori de mediu

- Creșterea eficienței energetice în sistemele de încălzire (%);
- Reducerea emisiilor atmosferice - NO_x, SO₂, VOCs, PM₁₀ (%).

II.3.1.13 Teme orizontale

• Dezvoltarea durabilă

Investițiile realizate în cadrul acestei axe de prioritate vor duce la îmbunătățirea calității aerului și vor avea efecte pozitive asupra sănătății locuitorilor din zona urbană.

Fiecare proiect de investiții este supus evaluării impactului său asupra mediului conform legislației naționale în domeniu.

• Egalitatea de șanse

Proiectele de investiție efectuate în cadrul axei prioritare vor genera noi locuri de muncă, în special în faza de construcție. Locurile de muncă respective vor fi accesibile tuturor categoriilor sociale, inclusiv pentru grupurile vulnerabile. Se va încerca recrutarea angajaților din rândul categoriilor defavorizate.

II.3.1.14 Ajutorul de stat

Activitățile incluse în această Axă Prioritară nu reprezintă ajutor de stat conform prevederilor Articolului 87 (1) din Tratatul CE. Beneficiarii proiectelor vor fi selectați pe baze transparente, prin achiziție publică.

II.3.1.15 Categorizarea intervențiilor

- **Tema Prioritară**

Cod	Tema Prioritară
	<i>Protecția mediului și prevenirea riscurilor</i>
43	Eficiența energetică, co-generarea, managementul energetic
47	Calitatea aerului

- **Forma de Finanțare**

Cod	Forma de Finanțare
01	Asistență nerambursabilă

- **Tipul teritoriului**

Cod	Tipul teritoriului
01	Urban

II.3.1.16 Organismele intermediare

OI-urile pentru POS Mediu sunt stabilite la nivel regional și sunt subordonate MMDD:

- OI Bacău pentru Regiunea Nord-Est
- OI Galați pentru Regiunea Sud-Est
- OI Pitești pentru Regiunea Sud-Muntenia
- OI Craiova pentru Regiunea Sud-Vest
- OI Timișoara pentru Regiunea Vest
- OI Cluj-Napoca pentru Regiunea Nord-Vest
- OI Sibiu pentru Regiunea Centru
- OI București pentru Regiunea București-Ilfov

II.3.1.17 Organismul responsabil cu efectuarea plăților către beneficiari

Autoritatea de Certificare și Plată din cadrul Ministerului Economiei și Finanțelor, prin “Unitatea de Plată”.

II.4. Axa prioritară 4 “Implementarea sistemelor adecvate de management pentru protecția naturii”

II.4.1 Domeniul major de intervenție 4.1. Dezvoltarea infrastructurii și a planurilor de management în vederea protejării biodiversității și Natura 2000

II.4.1.1. Descriere

Scopul acestui domeniu de intervenție este de a sprijini conservarea biodiversității și a naturii prin acțiuni de dezvoltare a cadrului de management pentru ariile protejate, inclusiv pentru siturile Natura 2000. Aceasta include dezvoltarea infrastructurii pentru ariile protejate, precum și activitățile de întreținere, operare și monitorizare. Creșterea gradului de conștientizare în ceea ce privește protecția mediului și comportamentul prietenos pentru mediu – ca bază pentru dezvoltarea durabilă – este de asemenea un element cheie luat în considerare.

Pentru dezvoltarea cadrului de management și administrare a ariilor protejate, inclusiv a siturilor Natura 2000, este necesară inițierea și/sau derularea unor importante acțiuni, cum ar fi: îmbunătățirea/înființarea structurilor administrative adecvate, consolidarea capacității instituționale a administrațiilor existente, dezvoltarea/revizuirea planurilor de management pentru ariile protejate, realizarea infrastructurii specifice (birouri administrative, centre de vizitare și alte infrastructuri de vizitare), dezvoltarea studiilor specifice, inventariere, hărți, campanii de conștientizare pentru comunitățile locale privind importanța dezvoltării durabile a acestor zone.

Întărirea sistemului instituțional în scopul asigurării controlului, aplicării legislației și asigurării unei capacități instituționale suficiente pentru pregătirea și implementarea planurilor de management (programe de întreținere) reprezintă o necesitate. Scopul este de a asigura un management eficient al zonelor protejate, și astfel să oprească degradarea biodiversității și a resurselor naturale.

Această axă prioritară va contribui la conformarea cu Directivele Păsări și Habitate, în strânsă legătură cu înființarea rețelei Natura 2000.

Se vor finanța acțiuni privind delimitarea în spațiu (bornarea) și zonarea ariilor protejate (rezervație, priorități pentru conservare, utilizare restrânsă și utilizare generală), inventariere (caracteristici naturale și informații socio-economice), instrumente și măsuri de planificare, management și monitorizare a habitatelor (planuri, studii, echipamente), investiții în infrastructură pentru refacerea habitatelor și speciilor și în infrastructura pentru accesul public, observatoare etc.

În strânsă legătură cu obiectivul general de conservare a naturii, este prevăzut, de asemenea, sprijin pentru întărirea capacității instituționale a Agenției Naționale pentru Arii Naturale Protejate. Este nevoie de un sprijin financiar considerabil pentru construirea capacității financiare, administrative și profesionale ale Agenției. Constituirea acestei Agenții este o premisă majoră pentru asigurarea unei strategii și politici pe termen lung coerente privind conservarea naturii, în special pentru asigurarea unui management eficient al rețelei Natura 2000.

Planurile de management trebuie concepute astfel încât să îmbunătățească managementul zonelor protejate, inclusiv siturile incluse în rețeaua Natura 2000. Planurile de management vor defini zonele protejate precum și zonele în care anumite activități pot fi realizate și de asemenea vor asigura măsurile specifice conservării naturii.

Implementarea acțiunilor stabilite în Planurile de Management va contribui la îndeplinirea măsurilor necesare pentru protecția habitatelor și speciilor și va rezulta în conservarea și protecția biodiversității.

Obiective

- *Conservarea diversității biologice, a habitatelor naturale, a speciilor de floră și faună sălbatică*
- *Asigurarea managementului eficient al ariilor protejate, inclusiv Natura 2000*

II.4.1.2. Activități eligibile orientative

- Asistență pentru pregătirea/revizuirea planurilor de management, de studii științifice, inventariere, cartografiere;
- Instruire și întărirea capacității instituționale a organismelor de management ale siturilor Natura 2000 și ale ariilor protejate;
- Proiecte de restaurare ecologică a habitatelor și speciilor;
- Construirea și îmbunătățirea infrastructurii ariilor protejate naționale și a siturilor Natura 2000 (construirea de centre de informare și panouri de informare, managementul riscului – prevenirea și controlul incendiilor, etc);
- Sprijinirea biodiversității: reducerea impactului infrastructurii asupra speciilor afectate de fragmentarea peisajului (realizarea de măsuri concepute pentru a depăși barierele pe râuri și autostrăzi);
- Stabilirea de sisteme de monitorizare pentru siturile Natura 2000 și ariile protejate inclusiv infrastructura și echipamentul pentru monitorizarea stadiului de conservare a habitatelor naturale și a speciilor de floră și faună;
- Pregătirea materialelor de informare și publicitate și de conștientizare pentru ariile protejate și siturile Natura 2000;
- Achiziționarea de teren cu o valoare semnificativă din punct de vedere al biodiversității cu scopul ca acesta să devină proprietate publică a statului.

II.4.1.3 Categoriile de cheltuieli eligibile

Pentru a fi eligibile pentru finanțarea prin POS “Mediu”, toate cheltuielile trebuie să facă parte din categoriile de cheltuieli menționate în Ordinul comun al ministrului mediului și dezvoltării durabile și ministrului economiei și finanțelor pentru aprobarea listei cheltuielilor eligibile pentru proiectele finanțate în cadrul Programului Operațional Sectorial „Mediu” 2007-2013, să corespundă obiectivelor POS „Mediu” și să fie coerente cu obiectivele și rezultatele operațiunilor propuse.

Categoriile de cheltuieli eligibile pentru proiectele derulate prin POS “Mediu” în cadrul acestei axe prioritare, conform obiectivelor operațiunii și potrivit prevederilor contractului de finanțare, sunt următoarele:

- (1) Cheltuieli aferente pregătirii proiectelor, proiectare și inginerie;
- (2) Cheltuieli aferente taxelor pentru obținerea, respectiv prelungirea valabilității avizelor, acordurilor sau autorizațiilor aferente obiectivului de investiții, în conformitate cu legislația națională;
- (3) Cheltuieli aferente pregătirii documentației de licitație, organizării și derulării procedurilor de achiziție publică;
- (4) Cheltuieli pentru consultanță și asistență tehnică pentru obiective de investiții;

(5) Cheltuielile pentru darea în exploatare, respectiv cele pentru pregătirea personalului și probele tehnologice;

(6) Cheltuielile diverse și neprevăzute se consideră eligibile dacă sunt detaliate prin documente justificative, corespunzător, în limita a maxim 10% din valoarea totală a cheltuielilor eligibile realizate pentru una sau mai multe din următoarele categorii de cheltuieli: amenajare teren, amenajare pentru protecția mediului, asigurarea utilităților necesare obiectivului, pregătirea proiectelor, proiectare și inginerie, consultanță și asistență tehnică, investiția de bază.

În limita procentului stabilit se acoperă, după caz:

- d) cheltuieli rezultate în urma modificărilor de soluții tehnice;
- e) cheltuieli rezultate în urma costurilor suplimentare de lucrări, utilaje sau dotări necesare pe parcursul implementării proiectului;
- f) cheltuieli de conservare, în cazul întreruperii execuției din cauze independente de autoritatea contractantă.

(7) Cheltuieli pentru informare și publicitate;

(8) Cheltuieli aferente activităților de audit, cu respectarea prevederilor contractului de finanțare;

(9) Cheltuieli pentru procurarea de bunuri necesare funcționării unităților de implementare a proiectului de la nivelul beneficiarului în limita echivalentului în lei a maxim 10.000 Euro, în funcție de complexitatea proiectului, cu respectarea prevederilor art. 2 din Ordinul comun al ministrului mediului și dezvoltării durabile și ministrului economiei și finanțelor pentru aprobarea listei cheltuielilor eligibile pentru proiectele finanțate în cadrul Programului Operațional Sectorial „Mediu” 2007-2013 și în conformitate cu prevederile contractului de finanțare;

(10) Cheltuielile cu leasingul financiar sunt eligibile dacă sunt îndeplinite prevederile art. 2 și ale art. 11 din H.G. nr. 759/2007;

(11) Cheltuielile generale de administrație aferente desfășurării activității personalului implicat în managementul proiectului de la nivelul beneficiarului sunt eligibile în condițiile și limitele stabilite prin Ordinul comun al ministrului mediului și dezvoltării durabile și ministrului economiei și finanțelor pentru aprobarea listei cheltuielilor eligibile pentru proiectele finanțate în cadrul Programului Operațional Sectorial „Mediu” 2007-2013 și contractul de finanțare;

(12) Cheltuieli pentru obținerea și amenajarea terenului;

(13) Cheltuieli pentru asigurarea utilităților necesare funcționării obiectivelor de infrastructură în ariile naturale protejate, inclusiv siturile Natura 2000 (apă, canalizare, alimentare energie electrică și termică, gestionarea deșeurilor), precum și cheltuielile aferente bransării la rețelele de utilități;

(14) Cheltuieli pentru investiția de bază:

a) cheltuieli privind construcția observatoarelor, centrelor de vizitare și informare în ariile naturale protejate, inclusiv siturile Natura 2000, a panourilor, punctelor de informare, a podețelor, punților suspendate, tunelurilor, adăposturilor pentru animale, a potecilor, bornelor, semnelor etc.;

b) cheltuieli pentru implementarea măsurilor de reducere a riscurilor în ariile naturale protejate;

c) cheltuieli pentru achiziția și instalarea echipamentului specializat și a dotărilor necesare pentru obiectivele de infrastructură detaliate la lit. a) în ariile naturale protejate, inclusiv siturile Natura 2000;

d) cheltuieli pentru reconstrucția, reducerea sau oprirea declinului stării de conservare a habitatelor și speciilor de interes comunitar/național sau menținerea acestora într-o stare favorabilă;

- e) cheltuieli pentru achiziția de echipamente pentru monitorizarea stării de conservare favorabilă a habitatelor, a speciilor de faună și floră sălbatică de interes comunitar/național;
- f) cheltuieli pentru realizarea de lucrări de reducere a fragmentării habitatelor;
- g) cheltuieli privind implementarea măsurilor specifice de conservare a habitatelor și speciilor;
- h) cheltuieli pentru achiziția de laboratoare mobile și de instrumentar necesar studierii parametrilor fizico-chimici ai ecosistemului.

(15) Cheltuieli de asistență tehnică și instruire pentru proiectele de biodiversitate și protecția naturii;

(16) Cheltuieli pentru organizare de șantier;

(17) Cheltuieli pentru cote legale.

Sunt considerate **cheltuieli neeligibile**: taxa pe valoare adăugată, dobânda și alte comisioane aferente creditelor, cheltuieli colaterale care intervin într-un contract de leasing, dezafectarea centralelor nucleare, cheltuielile pentru locuințe, achiziția de echipamente second-hand, amenzi, penalități, cheltuieli de judecată, costuri pentru operarea obiectivelor de investiții, contribuția în natură, amortizarea, cheltuielile cu imobilele deja construite.

II.4.1.4 Folosirea finanțării încrucișate FEDR/FSE

În caz de nevoie, finanțarea încrucișată a proiectului (cum este definită în art. 34(2) al Regulamentului Consiliului nr. 1083/2006) poate fi utilizată în cadrul acestei axe prioritare pentru operațiuni care țin de domeniul de intervenție al Fondului Social European. Operațiunile eligibile în acest domeniu de intervenție sunt legate de activitățile de instruire. Operațiunile respective vor fi necesare unei implementări de succes ale operațiunilor de finanțare FEDR. Cheltuielile FSE nu vor depăși 10% din co-finanțarea FEDR pentru proiect.

II.4.1.5 Alocarea financiară orientativă

- Alocări, Euro -

An	TOTAL	Contribuție UE (FEDR)	Contribuție publică națională			Contribuție privată	
			Bugetul de stat	Bugete locale	Alte surse publice		Total
2007	3.979.530	3.183.624	795.906	0	-	795.906	-
2008	20.295.603	16.236.482	4.059.121	0	-	4.059.121	-
2009	20.701.515	16.561.212	4.140.303	0	-	4.140.303	-
2010	35.192.576	28.154.061	7.038.515	0	-	7.038.515	-
2011	43.075.713	34.460.570	8.615.143	0	-	8.615.143	-
2012	43.937.228	35.149.782	8.787.446	0	-	8.787.446	-
2013	47.803.702	38.242.962	9.560.740	0	-	9.560.741	-
TOTAL	214.985.867	171.988.693	42.997.174	0	-	42.997.174	-

II.4.1.6 Dimensiunea finanțării acordate

Valoarea maximă a finanțării acordate pentru costurile totale eligibile	100% (80% FEDR + 20% buget de stat)
Contribuția eligibilă minimă a beneficiarului / solicitantului	0%
Contribuția comunitară (FEDR) la finanțarea acordată	80%
Contribuție publică națională la finanțarea acordată (bugetul de stat)	20%

Cheltuielile neeligibile vor fi acoperite de beneficiari.

II.4.1.7 Categorii de beneficiari eligibili

Administratorii sau custozii ariilor protejate, Agenția Națională pentru Ariile Protejate și Conservarea Biodiversității - ANAPCB, Administrația Rezervației Biosferei „Delta Dunării” administrațiile publice, ONG-urile, institute de cercetare, universități, muzee. Pentru acele arii protejate fără administrator, responsabilitățile privind managementul aparțin ANAPCB sau ALPM.

II.4.1.8 Grupuri/Arii țintă

Aria țintă este o zonă protejată/sit Natura 2000

II.4.1.9 Perioada orientativă de depunere a proiectului

2007-2013

II.4.1.10 Tipul de cerere de propuneri de proiecte

- Cerere deschisă de proiecte cu termen limită
- Cerere deschisă cu depunere continuă (fără termen limită)

II.4.1.11 Criteriile de eligibilitate și evaluare/selecție

	Criteriu	Sistem notare
Admisibilitate	Conformarea formală cu toate cerințele specifice formulate în ghidul solicitantului: <ul style="list-style-type: none">- Cererea de finanțare trebuie să fie completă, toate anexele atașate (conform instrucțiunilor specifice din Ghidul solicitantului)- Alte aspecte administrative – termen, număr de exemplare, semnătură persoană autorizată, ștampilă etc. – trebuie să fie conforme cu prevederile din Ghidul solicitantului	DA/NU
Eligibilitate	Eligibilitatea solicitantului	
	- Solicitantul face parte din categoria de beneficiari menționată în POS Mediu	DA/NU
	- Solicitantul îndeplinește toate condițiile de natură instituțională, legală și financiară conform prevederilor din Ghidul solicitantului ¹⁸	DA/NU
	Eligibilitatea proiectului	
	- Scopul asistenței - proiectul se încadrează în categoriile de operațiuni/activități menționate în POS Mediu	DA/NU
	- Perioada de implementare a proiectului este cuprinsă între 01.01.2007 și 31.12.2015	DA/NU
	- Proiectul îndeplinește toate condițiile specifice menționate în ghidul solicitantului, după caz (arie de acoperire, populație, valoare minimă etc.)	DA/NU
	- Proiectul respectă legislația în domeniul egalității de șanse, dezvoltării durabile, achizițiilor publice, informării și publicității și ajutorului de stat (politici europene și teme orizontale ¹⁹)	DA/NU
	- Proiectul pentru care se solicită finanțare din POS Mediu nu beneficiază de finanțare din alte fonduri publice (evitarea dublei finanțări)	DA/NU
- Proiectul respectă prevederile legislației naționale referitoare la eligibilitatea cheltuielilor	DA/NU	
- Terenurile aferente investițiilor POS Mediu sunt, după caz, în proprietatea/posesia autorităților publice sau sunt accesibile în scopul realizării proiectului ²⁰	DA/NU	
Evaluarea relevanței și maturității	Relevanța proiectului - reflectată în contribuția la îndeplinirea obiectivelor POS Mediu și concordanța cu strategia națională și/sau regională relevantă și, după caz, la îndeplinirea angajamentelor din Tratatul de Aderare pentru sectorul respectiv (impact de mediu, populație beneficiară, arie de acoperire, conformare cu legislația comunitară de mediu, oportunitatea proiectului etc.)	Maxim 10 puncte. Calificare min. 6 puncte

¹⁸ Idem nota subsol 1

¹⁹ Idem nota subsol 2

²⁰ Idem nota subsol 3

	Maturitatea proiectului - reflectată în calitatea propunerii tehnico-financiare ²¹ (definirea clară a obiectivelor și activităților proiectului, strategie/plan de achiziții, plan financiar, avize/acorduri/autorizații, strategie de implementare a proiectului, calitatea proiectului etc.)	Maxim 10 puncte. Calificare min.6 puncte
--	--	---

II.4.1.12 Indicatori de monitorizare și evaluare

Indicatori de program

Indicator	Valoarea de bază	Anul de bază	Ținte orientative cumulative								
			2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Indicatori se realizare imediată (“output”)											
Arii protejate și situri Natura 2000, cu planuri de management în vigoare/aprobate (număr)	3	2006				80	160		240		240
Indicatori de rezultat (“result”)											
Suprafața ariilor protejate și a siturilor Natura 2000, care beneficiază de măsuri de conservare a naturii (% din suprafața totală a ariilor protejate)	0	2006				20	40		60		60

Indicatori suplimentari

Indicator	Valoarea de bază	Anul de bază	Ținte orientative cumulative								
			2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Indicatori de resurse (“input”)											
Proiecte aprobate (nr.)	0			50	100	150	200	220	240		240
Indicatori de realizare imediată (“output”)											
Număr situri propuse pentru rețeaua Natura 2000 care beneficiază de măsuri speciale de conservare datorită POS				15	35	50	65	70	80		80

²¹ Idem nota subsol 4

Indicatori de monitorizare la nivel de proiect (listă orientativă):

- Centre de vizitare construite și dotate (nr.)
- Planuri de management (nr.)
- Studii/inventarieri (nr.)
- Măsuri de infrastructură implementate pentru a depăși barierele (nr.)
- Campanii de informare și publicitate (nr.)
- Habitate restaurate ecologic (nr)
- Persoane instruite (nr.)
- Număr specii/ care beneficiază de măsuri speciale de conservare/protecție.

Indicatori de mediu

- Suprafața ariilor protejate (inclusiv siturilor Natura 2000) care beneficiază de măsurile de conservare ale naturii (% din suprafața ariilor protejate din România și în ha)

II.4.1.13 Teme orizontale

- **Dezvoltarea durabilă**

Activitățile finanțate în cadrul acestei zone de intervenție vor asigura condițiile de conservare a biodiversității printr-un cadru de management adecvat pentru ariile protejate.

- **Egalitatea de șanse**

Activitățile finanțate în cadrul acestei zone de intervenție pot contribui la promovarea șanselor egale în ceea ce privește angajarea (prin angajarea mai ales a femeilor și persoanelor din cadrul grupurilor dezavantajate).

II.4.1.14 Ajutorul de stat

Nu se aplică.

II.4.1.15 Categorizarea intervențiilor

- **Tema Prioritară**

Cod	Tema Prioritară
	<i>Protecția mediului și prevenirea riscurilor</i>
51	Promovarea biodiversității și protecția naturii (<i>inclusiv Natura 2000</i>)

- **Forma de Finanțare**

Cod	Forma de Finanțare
01	Asistență nerambursabilă

- **Tipul teritoriului**

Cod	Tipul teritoriului
02	Zone montane
05	Zone rurale (<i>altele decât zonele montane, insule sau zone slab sau foarte slab populate</i>)

II.4.1.16 Organisme Intermediare

OI-urile pentru POS Mediu sunt stabilite la nivel regional și sunt subordonate MMDD:

- OI Bacau pentru Regiunea Nord-Est
- OI Galați pentru Regiunea Sud-Est
- OI Pitesti pentru Regiunea Sud-Muntenia
- OI Craiova pentru Regiunea Sud-Vest
- OI Timisoara pentru Regiunea Vest
- OI Cluj-Napoca pentru Regiunea Nord-Vest
- OI Sibiu pentru Regiunea Centru
- OI București pentru Regiunea București-Ilfov

II.4.1.17 Organismul responsabil cu efectuarea plăților către beneficiari

Autoritatea de Certificare și Plată din cadrul Ministerului Economiei și Finanțelor, prin “Unitatea de Plată”.

II.5. Axa prioritară 5 “Implementarea infrastructurii adecvate de prevenire a riscurilor naturale în zonele cele mai expuse la risc”

II.5.1 Domeniul major de intervenție 5.1. Protecția împotriva inundațiilor

II.5.1.1. Descriere

Acest domeniu major de se adresează unei probleme specifice sectorului de management al resurselor de apă, respectiv protecția împotriva inundațiilor.

Recentele inundații din România au relevat puncte slabe atât în ceea ce privește tehnicile de protecție împotriva inundațiilor, cât și în capacitatea de răspuns după producerea inundațiilor. România a fost extrem de afectată de inundații distrugătoare în ultimul deceniu. În anii 2005 și 2006 s-au înregistrat inundații la scară largă cu efecte catastrofale, care au afectat peste 1,5 milioane persoane (93 morți) și care au distrus o parte importantă a infrastructurii. Distrugerile cauzate de inundații au fost estimate în 2005 și 2006 la peste 2 miliarde Euro. De aceea, România trebuie să ia măsuri urgente pentru prevenirea și protecția împotriva inundațiilor și a dezastrelor hidrologice.

Scopul acestei axe prioritare este de a sprijini implementarea Directivei Cadru privind Apa 2000/60 care urmărește crearea unui cadru pentru protecția apelor de suprafață și a celor subterane, precum și a celor costiere. În același timp, această axă de prioritate susține inițiativa UE de a elabora și implementa un program de acțiune privind prevenirea riscurilor, protecția împotriva inundațiilor și atenuarea riscurilor și a efectelor inundațiilor. În cadrul acestei scheme de lucru, fiecare Stat Membru trebuie să elaboreze planuri de management privind riscul inundațiilor și hărți de risc pentru fiecare bazin hidrografic și zonă costieră în care sănătatea umană, mediul înconjurător și activitățile economice pot fi afectate de către inundații.

Sprrijinul financiar pentru această axă prioritară se va concentra pe investițiile care să furnizeze un nivel adecvat al protecției împotriva inundațiilor prin sprijinirea îmbunătățirii stării economice, de mediu, ecologice și de conservare a celor mai vulnerabile regiuni. Zonele țintă pentru intervenție vor fi selectate în concordanță cu strategiile relevante la nivel regional și național.

Obiective

- *Contribuția la un management durabil al inundațiilor în zonele cele mai expuse la risc*

II.5.1.2. Activități eligibile orientative

- Infrastructură pentru prevenirea inundațiilor și reducerea consecințelor distructive ale inundațiilor, inclusiv măsuri de intensificare pentru morfologia elementelor din apă, construcția și reabilitarea zonelor de retenție, poldere, garduri verzi, benzi de irigație, curbe de deviere;
- Elaborarea unor hărți de pericol și risc al inundațiilor, planuri și măsuri, inclusiv informare publică și instruire în domeniul reducerii riscurilor;
- Asistență tehnică pentru pregătire de proiecte, management, supervizare și publicitate.

II.5.1.3 Categoriile de cheltuieli eligibile

Pentru a fi eligibile pentru finanțarea prin POS Mediu, toate cheltuielile trebuie să facă parte din categoriile de cheltuieli menționate în Ordinul comun al ministrului mediului și dezvoltării durabile și ministrului economiei și finanțelor pentru aprobarea listei cheltuielilor eligibile pentru proiectele finanțate în cadrul Programului Operațional Sectorial „Mediu” 2007-2013, să corespundă obiectivelor POS Mediu și să fie coerente cu obiectivele și rezultatele operațiunilor propuse.

Categoriile de cheltuieli eligibile pentru proiectele derulate prin POS “Mediu” în cadrul acestei axe prioritare, conform obiectivelor operațiunii și potrivit prevederilor contractului de finanțare, sunt următoarele:

- (1) Cheltuieli aferente pregătirii proiectelor, proiectare și inginerie;
- (2) Cheltuieli aferente taxelor pentru obținerea, respectiv prelungirea valabilității avizelor, acordurilor sau autorizațiilor aferente obiectivului de investiții, în conformitate cu legislația națională;
- (3) Cheltuieli aferente pregătirii documentației de licitație, organizării și derulării procedurilor de achiziție publică;
- (4) Cheltuieli pentru consultanță și asistență tehnică pentru obiective de investiții;
- (5) Cheltuielile pentru darea în exploatare, respectiv cele pentru pregătirea personalului și probele tehnologice;
- (6) Cheltuielile diverse și neprevăzute se consideră eligibile dacă sunt detaliate prin documente justificative, corespunzător, în limita a maxim 10% din valoarea totală a cheltuielilor eligibile realizate pentru una sau mai multe din următoarele categorii de cheltuieli: amenajare teren, amenajare pentru protecția mediului, asigurarea utilităților necesare obiectivului, pregătirea proiectelor, proiectare și inginerie, consultanță și asistență tehnică, investiția de bază.
În limita procentului stabilit se acoperă, după caz:
 - a) cheltuieli rezultate în urma modificărilor de soluții tehnice;
 - b) cheltuieli rezultate în urma costurilor suplimentare de lucrări, utilaje sau dotări necesare pe parcursul implementării proiectului;
 - c) cheltuieli de conservare, în cazul întreruperii execuției din cauze independente de autoritatea contractantă.
- (7) Cheltuieli pentru informare și publicitate;
- (8) Cheltuieli aferente activităților de audit, cu respectarea prevederilor contractului de finanțare;
- (9) Cheltuieli pentru procurarea de bunuri necesare funcționării unităților de implementare a proiectului de la nivelul beneficiarului în limita echivalentului în lei a maxim 10.000 Euro, în funcție de complexitatea proiectului, cu respectarea prevederilor art. 2 din Ordinul comun al ministrului mediului și dezvoltării durabile și ministrului economiei și finanțelor pentru aprobarea listei cheltuielilor eligibile pentru proiectele finanțate în cadrul Programului Operațional Sectorial „Mediu” 2007-2013 și în conformitate cu prevederile contractului de finanțare;
- (10) Cheltuielile cu leasingul financiar sunt eligibile dacă sunt îndeplinite prevederile art. 2 și ale art. 11 din H.G. nr. 759/2007;
- (11) Cheltuielile generale de administrație aferente desfășurării activității personalului implicat în managementul proiectului de la nivelul beneficiarului sunt eligibile în condițiile și limitele stabilite prin Ordinul comun al ministrului mediului și dezvoltării durabile și ministrului economiei și finanțelor pentru aprobarea listei cheltuielilor eligibile pentru proiectele finanțate în cadrul Programului Operațional Sectorial „Mediu” 2007-2013 și contractul de finanțare;
- (12) Cheltuieli pentru amenajarea terenului;

(13) Cheltuieli pentru asigurarea utilităților necesare funcționării obiectivului, precum alimentarea cu energie electrică, gaze naturale, agent termic, telefonie, apă, canalizare, căi de acces;

(14) Cheltuielile pentru investiția de bază, cuprinzând cheltuieli pentru lucrări de prevenire a inundațiilor și reducerea consecințelor distructive ale inundațiilor:

a) cheltuieli pentru lucrări de amenajări/regularizări de albie, poldere, diguri etc.

b) cheltuieli aferente lucrărilor pentru mărirea gradului de siguranță a barajelor și alte lucrări pentru întreținerea și siguranța în exploatare;

c) cheltuieli pentru lucrări de reabilitare a sistemului de comunicații radio (voce-date), , sisteme de alarmare aval de baraje;

(15) Cheltuieli de asistență tehnică pentru proiectele de prevenire a inundațiilor: cheltuieli pentru elaborarea planurilor, măsurilor și hărților de prevenire a riscului inundațiilor; cheltuieli pentru elaborarea studiilor de audibilitate;

(16) Cheltuieli pentru organizare de șantier;

(17) Cheltuieli pentru cote legale.

Sunt considerate **cheltuieli neeligibile**: taxa pe valoare adăugată, dobânda și alte comisioane aferente creditelor, cheltuieli colaterale care intervin într-un contract de leasing, dezafectarea centralelor nucleare, cheltuielile pentru locuințe, achiziția de echipamente second-hand, amenzi, penalități, cheltuieli de judecată, costuri pentru operarea obiectivelor de investiții, contribuția în natură, amortizarea, cheltuielile cu imobilele deja construite.

II.5.1.4 Folosirea finanțării încrucișate FEDR/FSE

Nu se aplică

II.5.1.5 Alocarea financiară orientativă

- Alocări, Euro -

An	TOTAL	Contribuție UE (FC)	Contribuție publică națională				Contribuție privată
			Bugetul de stat	Bugete locale	Alte surse publice	Total	
2007	0	0	0	0	-	0	-
2008	21.648.643	17.318.914	4.329.729	0	-	4.329.729	-
2009	31.742.323	25.393.858	6.348.465	0	-	6.348.465	-
2010	42.231.091	33.784.873	8.446.218	0	-	8.446.218	-
2011	33.024.713	26.419.770	6.604.943	0	-	6.604.943	-
2012	36.614.356	29.291.485	7.322.871	0	-	7.322.871	-
2013	29.877.314	23.901.851	5.975.463	0	-	5.975.463	-
TOTAL	195.138.440	156.110.751	39.027.689	0	-	39.027.689	-

II.5.1.6 Dimensiunea finanțării acordate

Valoarea maximă a finanțării acordate pentru costurile totale eligibile (FC)	80%
Contribuția eligibilă minimă a beneficiarului / solicitantului	20%
Contribuția comunitară (FC) la finanțarea acordată	100%
Contribuție publică națională la finanțarea acordată	0%

Cheltuielile neeligibile vor fi acoperite de beneficiari.

II.5.1.7 Categorii de beneficiari eligibili

Administrația Națională Apele Române va beneficia de intervențiile din cadrul acestei axe prioritare, fiind beneficiar unic.

II.5.1.8 Grupuri țintă/Zone țintă

Nu se aplică

II.5.1.9 Perioada orientativă de transmitere a proiectelor

2008 – 2013

II.5.1.10 Tipul de cerere de propuneri de proiecte

Cerere de proiecte pe bază de liste de proiecte eligibile.

II.5.1.11 Criteriile de eligibilitate și evaluare/selecție

	Criteria	Sistem notare
Admisibilitate	Conformarea formală cu toate cerințele specifice formulate în ghidul solicitantului: <ul style="list-style-type: none">- Cererea de finanțare trebuie să fie completă, toate anexele atașate (conform instrucțiunilor specifice din Ghidul solicitantului)- Alte aspecte administrative – termen, număr de exemplare, semnătură persoană autorizată, ștampilă etc. – trebuie să fie conforme cu prevederile din Ghidul solicitantului	DA/NU
Eligibilitate	Eligibilitatea solicitantului	
	- Solicitantul face parte din categoria de beneficiari menționată în POS Mediu	DA/NU
	- Solicitantul îndeplinește toate condițiile de natură instituțională, legală și financiară conform prevederilor din Ghidul solicitantului ²²	DA/NU
	Eligibilitatea proiectului	
	- Scopul asistenței - proiectul se încadrează în categoriile de operațiuni/activități menționate în POS Mediu	DA/NU
	- Perioada de implementare a proiectului este cuprinsă între 01.01.2007 și 31.12.2015	DA/NU
	- Proiectul îndeplinește toate condițiile specifice menționate în ghidul solicitantului, după caz (arie de acoperire, populație, valoare minimă etc.)	DA/NU
	- Proiectul respectă legislația în domeniul egalității de șanse, dezvoltării durabile, achizițiilor publice, informării și publicității și ajutorului de stat (politici europene și teme orizontale ²³)	DA/NU
	- Proiectul pentru care se solicită finanțare din POS Mediu nu beneficiază de finanțare din alte fonduri publice (evitarea dublei finanțări)	DA/NU
- Proiectul respectă prevederile legislației naționale referitoare la eligibilitatea cheltuielilor	DA/NU	
- Terenurile aferente investițiilor POS Mediu sunt, după caz, în proprietatea/posesia autorităților publice sau sunt accesibile în scopul realizării proiectului ²⁴	DA/NU	
Evaluarea relevanței și maturității	Relevanța proiectului - reflectată în contribuția la îndeplinirea obiectivelor POS Mediu și concordanța cu strategia națională și/sau regională relevantă și, după caz, la îndeplinirea angajamentelor din Tratatul de Aderare pentru sectorul respectiv (impact de mediu, populație beneficiară, arie de acoperire, conformare cu legislația comunitară de mediu, oportunitatea proiectului etc.)	Maxim 10 puncte. Calificare min. 6 puncte
	Maturitatea proiectului - reflectată în calitatea propunerii tehnico-financiare ²⁵ (definirea clară a obiectivelor și activităților proiectului, strategie/plan de achiziții, plan financiar, avize/acorduri/autorizații, strategie de implementare a proiectului, calitatea proiectului etc.)	Maxim 10 puncte. Calificare min.6 puncte

²² Idem nota subsol 1

²³ Idem nota subsol 2

²⁴ Idem nota subsol 3.

²⁵ Idem nota subsol 4

II.5.1.12 Indicatori de monitorizare și evaluare

Indicatori de program

Indicator	Valoarea de bază	Anul de bază	Ținte orientative cumulative								
			2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Indicatori de realizarea imediată (“output”)											
Proiecte aprobate pentru protecția împotriva inundațiilor (număr)	0	2006				5	10				10
Indicatori de rezultat (“result”)											
Populația ce beneficiază de proiecte pentru protecția împotriva inundațiilor (milioane de locuitori)	0	2006				750,000	150,000				1.500,000
Reducerea incidenței riscului de inundație (%)	100%	2006				65%	30%				30%

Notă: proiectele finanțate în cadrul acestei Axe Prioritare sunt proiecte multianuale, cu o durată de implementare de 3-5 ani. Țintele stabilite sunt estimative și se referă la valori cuprinse în proiectele aprobate respectiv în lucrările de construcții începute.

Indicatori suplimentari

Indicator	Valoarea de bază	Anul de bază	Ținte orientative cumulative								
			2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Indicatori de resurse (“input”)											
Bugetul implicat (milioane Euro)			0	22	53	96	129	165	195		195
Indicatori de realizare imediată (“output”)											
Strategia națională de prioritizare și selecție a proiectelor (nr)				1							
Studii de fezabilitate elaborate (nr.)						5	10				10

Indicatori de monitorizare la nivel de proiect (listă orientativă):

- Hărți de prevenire a pericolelor și riscurilor de inundație (nr.)
- Suprafața protejată (km²)

Indicatori de mediu

- Proiecte ce contribuie la protecția împotriva dezastrelor naturale (număr)

II.5.1.13 Teme orizontale

- Dezvoltarea durabilă

Investițiile realizate în cadrul acestei axe prioritare vor contribui la asigurarea unui management durabil al protecției împotriva inundațiilor în zonele cele mai vulnerabile. Protecția împotriva inundațiilor va îmbunătăți statutul ecologic și socio-economic al zonelor de implementare a proiectului.

Fiecare proiect de investiții este supus evaluării impactului asupra mediului conform legislației naționale în domeniu.

- Egalitatea de șanse

Proiectele de investiții finanțate în cadrul acestei axe prioritare vor genera noi locuri de muncă, în special în faza de construcție. Locurile de muncă vor fi accesibile în mod egal tuturor grupurilor sociale.

II.5.1.14 Ajutorul de stat

Nu se aplică

II.5.1.15 Categorizarea intervențiilor

- Tema Prioritară

Cod	Tema Prioritară
	<i>Protecția mediului și prevenirea riscurilor</i>
53	Prevenirea riscului

- Forma de Finanțare

Cod	Forma de Finanțare
01	Asistență nerambursabilă

- Tipul teritoriului

Cod	Tipul teritoriului
05	Zone rurale (<i>altele decât zonele montane, insulele sau zonele slab sau foarte slab populate</i>)

II.5.1.16 Organismele intermediare

OI-urile pentru POS Mediu sunt stabilite la nivel regional level și sunt subordonate MMDD:

- OI Bacău pentru Regiunea Nord-Est
- OI Galați pentru Regiunea Sud-Est
- OI Pitești pentru Regiunea Sud-Muntenia
- OI Craiova pentru Regiunea Sud-Vest
- OI Timișoara pentru Regiunea Vest
- OI Cluj-Napoca pentru Regiunea Nord-Vest
- OI Sibiu pentru Regiunea Centru
- OI București pentru Regiunea București-Ilfov

II.5.1.17 Organismul responsabil cu efectuarea plăților către beneficiari

Autoritatea de Certificare și Plată din cadrul Ministerului Economiei și Finanțelor, prin "Unitatea de Plată".

II.5.2 Domeniul major de intervenție 5.2. Reducerea eroziunii zonei costiere

II.5.2.1. Descriere

Un alt potențial risc pentru mediu îl reprezintă eroziunea care afectează zona costieră a României, extinzându-se de-a lungul a 240 km în partea nord-vestică a Mării Negre. În ultimele decenii, litoralul Mării Negre a fost afectat de serioase probleme de eroziune. Pe baza cercetărilor recente efectuate de Institutul Național de Cercetare Dezvoltare Marină “Grigore Antipa”, partea nordică a zonei costiere românești, care constituie Rezervația Biosferei Delta Dunării, este cea mai afectată (aproximativ 2400 ha suprafață de plajă au fost pierdute în ultimii 35 ani). Partea sudică este și aceasta în pericol acolo unde activitatea economică este puternică, incluzând și activități turistice. Eroziunea costieră nu numai că amenință activitatea turistică în sezonul de vară prin pierderea zonei de plajă, dar pune în pericol și siguranța locuințelor și bunăstarea publică.

În aceste condiții, sunt necesare măsuri urgente care să vizeze implementarea de măsuri preventive împotriva inundațiilor și eroziunii solului.

În cadrul acestei zone de intervenție, se va acorda sprijin pentru protejarea și reabilitarea litoralului sudic al Mării Negre, având ca scop stoparea **eroziunii costiere** și creșterea valorii bunurilor și a siguranței locuințelor din această zonă. Un master plan și un program pentru protecția coastei Mării Negre, având ca limită de timp anul 2020, este aproape de finalizare. Studiile de fezabilitate sunt actualmente pregătite cu sprijin JICA.

Obiective

- *Protejarea și reabilitarea litoralului Mării Negre.*

Activități eligibile orientative

- Reabilitarea zonei costiere a Mării Negre afectate de eroziune, inclusiv:
 - consolidarea lucrărilor existente;
 - dezasambarea lucrărilor existente pentru reabilitare/extinderea acestora;
 - înnisipări și crearea de noi plaje;
 - construirea de diguri și epiuri pentru retenția nisipului;
 - construirea/reabilitarea digurilor longitudinale submerse pentru disiparea energiei valurilor și reducerea transportului de sedimente în mare;
 - diguri de stabilizare a plajelor
 - construirea de drumuri de acces;
 - facilități de transport pentru nisip;
- Asistență tehnică pentru pregătire de proiecte, management, supervizare și publicitate.

II.5.2.3 Categoriile de cheltuieli eligibile

Pentru a fi eligibile pentru finanțarea prin POS “Mediu”, toate cheltuielile trebuie să facă parte din categoriile de cheltuieli menționate în Ordinul comun al ministrului mediului și dezvoltării durabile și ministrului economiei și finanțelor pentru aprobarea listei cheltuielilor eligibile pentru proiectele finanțate în cadrul Programului Operațional Sectorial „Mediu” 2007-2013, să corespundă obiectivelor POS „Mediu” și să fie coerente cu obiectivele și rezultatele operațiunilor propuse.

Categoriile de cheltuieli eligibile pentru proiectele derulate prin POS “Mediu” în cadrul acestei axe prioritare, conform obiectivelor operațiunii și potrivit prevederilor contractului de finanțare, sunt următoarele:

- (1) Cheltuieli aferente pregătirii proiectelor, proiectare și inginerie;
- (2) Cheltuieli aferente taxelor pentru obținerea, respectiv prelungirea valabilității avizelor, acordurilor sau autorizațiilor aferente obiectivului de investiții, în conformitate cu legislația națională;
- (3) Cheltuieli aferente pregătirii documentației de licitație, organizării și derulării procedurilor de achiziție publică;
- (4) Cheltuieli pentru consultanță și asistență tehnică pentru obiective de investiții;
- (5) Cheltuielile pentru darea în exploatare, respectiv cele pentru pregătirea personalului și probele tehnologice;
- (6) Cheltuielile diverse și neprevăzute se consideră eligibile dacă sunt detaliate prin documente justificative, corespunzător, în limita a maxim 10% din valoarea totală a cheltuielilor eligibile realizate pentru una sau mai multe din următoarele categorii de cheltuieli: amenajare teren, amenajare pentru protecția mediului, asigurarea utilităților necesare obiectivului, pregătirea proiectelor, proiectare și inginerie, consultanță și asistență tehnică, investiția de bază.

În limita procentului stabilit se acoperă, după caz:

- a) cheltuieli rezultate în urma modificărilor de soluții tehnice;
 - b) cheltuieli rezultate în urma costurilor suplimentare de lucrări, utilaje sau dotări necesare pe parcursul implementării proiectului;
 - c) cheltuieli de conservare, în cazul întreruperii execuției din cauze independente de autoritatea contractantă.
- (7) Cheltuieli pentru informare și publicitate;
 - (8) Cheltuieli aferente activităților de audit, cu respectarea prevederilor contractului de finanțare;
 - (9) Cheltuieli pentru procurarea de bunuri necesare funcționării unităților de implementare a proiectului de la nivelul beneficiarului în limita echivalentului în lei a maxim 10.000 Euro, în funcție de complexitatea proiectului, cu respectarea prevederilor art. 2 din Ordinul comun al ministrului mediului și dezvoltării durabile și ministrului economiei și finanțelor pentru aprobarea listei cheltuielilor eligibile pentru proiectele finanțate în cadrul Programului Operațional Sectorial „Mediu” 2007-2013 și în conformitate cu prevederile contractului de finanțare;
 - (10) Cheltuielile cu leasingul financiar sunt eligibile dacă sunt îndeplinite prevederile art. 2 și ale art. 11 din H.G. nr. 759/2007;
 - (11) Cheltuielile generale de administrație aferente desfășurării activității personalului implicat în managementul proiectului de la nivelul beneficiarului sunt eligibile în condițiile și limitele stabilite prin Ordinul comun al ministrului mediului și dezvoltării durabile și ministrului economiei și finanțelor pentru aprobarea listei cheltuielilor eligibile pentru proiectele finanțate în cadrul Programului Operațional Sectorial „Mediu” 2007-2013 și contractul de finanțare;
 - (12) Cheltuieli pentru amenajarea terenului;
 - (13) Cheltuieli pentru asigurarea utilităților necesare funcționării obiectivului, precum alimentarea cu energie electrică, gaze naturale, agent termic, telefonie, apă, canalizare, căi de acces;
 - (14) Cheltuielile pentru investiția de bază includ cheltuieli specifice de infrastructură pentru reducerea eroziunii costiere a Mării Negre.
 - (15) Cheltuieli pentru organizare de șantier;
 - (16) Cheltuieli pentru cote legale.

Sunt considerate **cheltuieli neeligibile**: taxa pe valoare adăugată, dobânda și alte comisioane aferente creditelor, cheltuieli colaterale care intervin într-un contract de leasing, dezafectarea centralelor nucleare, cheltuielile pentru locuințe, achiziția de echipamente second-hand, amenzi, penalități, cheltuieli de judecată, costuri pentru operarea obiectivelor de investiții, contribuția în natură, amortizarea, cheltuielile cu imobilele deja construite.

II.5.2.4 Folosirea finanțării încrucișate FEDR/FSE

Nu se aplică

II.5.2.5 Alocarea financiară orientativă

- Alocări, Euro -

An	TOTAL	Contribuție UE (FEDR)	Contribuție publică națională				Contribuție privată
			Bugetul de stat	Bugete locale	Alte surse publice	Total	
2007	0	0	0	0	-	0	-
2008	15.281.395	12.989.186	2.292.209	0	-	2.292.209	-
2009	22.081.616	18.769.374	3.312.242	0	-	3.312.242	-
2010	29.147.733	24.775.573	4.372.160	0	-	4.372.160	-
2011	22.973.714	19.527.657	3.446.057	0	-	3.446.057	-
2012	23.433.187	19.918.209	3.514.978	0	-	3.514.978	-
2013	21.089.869	17.926.389	3.163.480	0	-	3.163.480	-
TOTAL	134.007.514	113.906.388	20.101.126	0	-	20.101.126	-

II.5.2.6 Dimensiunea finanțării acordate

Valoarea maximă a finanțării acordate pentru costurile totale eligibile (FC)	85%
Contribuția eligibilă minimă a beneficiarului / solicitantului	15%
Contribuția comunitară la finanțarea acordată (FC)	100%
Contribuție publică națională la finanțarea acordată	0%

Cheltuielile neeligibile vor fi acoperite de beneficiari.

II.5.2.7 Categoriile de beneficiari eligibili

Administrația Națională Apele Române va beneficia de intervențiile din cadrul acestui domeniu major de intervenție.

II.5.2.8 Grupuri țintă/Zone țintă

Nu se aplică

II.5.2.9 Perioadă orientativă de transmitere a proiectelor

2008 – 2013

II.5.2.10 Tipul de cerere de propuneri de proiecte

Cerere de proiecte pe bază de liste de proiecte eligibile.

II.5.2.11 Criteriile de eligibilitate și evaluare/selecție

	Criteriu	Sistem notare
Admisibilitate	Conformarea formală cu toate cerințele specifice formulate în ghidul solicitantului: - Cererea de finanțare trebuie să fie completă, toate anexele atașate (conform instrucțiunilor specifice din Ghidul solicitantului) - Alte aspecte administrative – termen, număr de exemplare, semnătură persoană autorizată, ștampilă etc. – trebuie să fie conforme cu prevederile din Ghidul solicitantului	DA/NU
Eligibilitate	Eligibilitatea solicitantului	
	- Solicitantul face parte din categoria de beneficiari menționată în POS Mediu	DA/NU
	- Solicitantul îndeplinește toate condițiile de natură instituțională, legală și financiară conform prevederilor din Ghidul solicitantului ²⁶	DA/NU
	Eligibilitatea proiectului	
	- Scopul asistenței - proiectul se încadrează în categoriile de operațiuni/activități menționate în POS Mediu	DA/NU
	- Perioada de implementare a proiectului este cuprinsă între 01.01.2007 și 31.12.2015	DA/NU
	- Proiectul îndeplinește toate condițiile specifice menționate în ghidul solicitantului, după caz (arie de acoperire, populație, valoare minimă etc.)	DA/NU
	- Proiectul respectă legislația în domeniul egalității de șanse, dezvoltării durabile, achizițiilor publice, informării și publicității și ajutorului de stat (politici europene și teme orizontale ²⁷)	DA/NU
	- Proiectul pentru care se solicită finanțare din POS Mediu nu beneficiază de finanțare din alte fonduri publice (evitarea dublei finanțări)	DA/NU
- Proiectul respectă prevederile legislației naționale referitoare la eligibilitatea cheltuielilor	DA/NU	
- Terenurile aferente investițiilor POS Mediu sunt, după caz, în proprietatea/posesia autorităților publice sau sunt accesibile în scopul realizării proiectului ²⁸	DA/NU	
Evaluarea relevanței și maturității	Relevanța proiectului - reflectată în contribuția la îndeplinirea obiectivelor POS Mediu și concordanța cu strategia națională și/sau regională relevantă și, după caz, la îndeplinirea angajamentelor din Tratatul de Aderare pentru sectorul respectiv (impact de mediu, populație beneficiară, arie de acoperire, conformare cu legislația comunitară de mediu, oportunitatea proiectului etc.)	Maxim 10 puncte. Calificare min. 6 puncte
	Maturitatea proiectului - reflectată în calitatea propunerii tehnico-financiare ²⁹ (definirea clară a obiectivelor și activităților proiectului, strategie/plan de achiziții, plan financiar, avize/acorduri/autorizații, strategie de implementare a proiectului, calitatea proiectului etc.)	Maxim 10 puncte. Calificare min. 6 puncte

II.5.2.12 Indicatori de monitorizare și evaluare

Indicatori de program

Indicator	Valoarea de bază	Anul de bază	Ținte orientative cumulative								
			2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Indicatori de realizare imediată (“output”)											
Lungimea litoralului reabilitat (km)	0	2006						5	10		10
Indicatori de rezultat											
Extinderea suprafeței de plajă (%)	0	2006						15	30		30

Notă: proiectele finanțate în cadrul acestei Axe Prioritare sunt proiecte multianuale, cu o durată de implementare de 3-5 ani. Țintele stabilite sunt estimative și se referă la valori cuprinse în proiectele aprobate respectiv în lucrările de construcții începute.

²⁶ Idem nota subsol 1

²⁷ Idem nota subsol 2

²⁸ Idem nota subsol 3

²⁹ Idem nota subsol 1.

II.5.2.13 Teme orizontale

- **Dezvoltare durabilă**

Fiecare proiect de investiție va fi supus unui studiu de evaluare a impactului asupra mediului, conform legislației naționale aplicabile.

- **Egalitatea de șanse**

Proiectele de investiții finanțate în cadrul axei prioritare vor genera noi locuri de muncă, în special în faza de construcție. Locurile de muncă vor fi accesibile în mod egal tuturor categoriilor sociale.

II.5.2.14 Ajutor de stat

Nu se aplică.

II.5.2.15 Categorizarea intervențiilor

- **Temă prioritară**

Cod	Temă prioritară
	Protecția mediului și prevenirea riscurilor
54	Alte măsuri pentru conservarea mediului și prevenirea riscurilor

- **Forma de Finanțare**

Cod	Forma de Finanțare
01	Asistență nerambursabilă

- **Tipul teritoriului**

Cod	Tipul teritoriului
05	Zone rurale (<i>altele decât zonele montane, insule sau zone slab sau foarte slab populate</i>)

II.5.2.16 Organismele intermediare

OI-urile pentru POS Mediu sunt stabilite la nivel regional level și sunt subordonate MMDD:

- OI Galați pentru Regiunea Sud-Est

II.5.2.17 Organismul responsabil cu efectuarea plăților către beneficiari

Autoritatea de Certificare și Plată din cadrul Ministerului Economiei și Finanțelor, prin “Unitatea de Plată”.

II.6. Axa prioritară 6 „Asistență Tehnică”

II.6.1 Domeniul major de intervenție 6.1. Sprijin pentru managementul și evaluarea POS Mediu

II. 6.1.1. Descriere

Stabilirea celei de-a șasea priorități din POS Mediu a fost realizată în conformitate cu art 44 din Regulamentul Consiliului nr 1083/2006, ce stabilește preverile generale cu privire la FEDR, FSE și FC. *Axa Prioritară 6 din POS Mediu este complementară Programului Operațional Asistență Tehnică, gestionat de Ministerul Economiei și Finanțelor.*

Scopul acestui domeniu major de intervenție este de a asigura o implementare eficientă pentru POS Mediu. Aceasta va contribui la creșterea capacității de absorbție a fondurilor UE prin sprijinirea identificării proiectelor, întărirea capacității administrative a Autorității de Management și a Organismelor Intermediare, finanțarea activităților ce privesc monitorizarea, evaluarea și controlul proiectelor.

Domeniul de intervenție va promova implementarea POS Mediu și va asigura îndeplinirea sarcinilor și responsabilităților AM și OI legate de managementul programului și al proiectelor. Vor fi finanțate activități privind organizarea sesiunilor de selecție a proiectelor, evaluarea propunerilor de proiecte, dar și activitățile privind operarea corectă a sistemului de implementare POS Mediu. Acest domeniu va contribui la implementarea de calitate, eficiență și transparentă a POS Mediu.

Axa prioritară de asistență tehnică din POS Mediu va oferi asistență specifică pentru identificarea, monitorizarea, evaluarea și controlul proiectelor, precum și pentru activități de comunicare asigurând o publicitate adecvată pentru intervențiile programului. Această asistență specifică va fi completată cu instrumente orizontale de asistență din Programul Operațional Asistență Tehnică, pentru nevoile comune ale tuturor structurilor sau actorilor implicați în managementul și implementarea instrumentelor structurale, cu dezvoltarea unui sistem informatic unic de management capabil să furnizeze și el informații transparente privind absorbția fondurilor, cu activități orizontale care vizează conștientizarea publicului larg în legătură cu sprijinul comunitar și o înțelegere generală a intervențiilor instrumentelor structurale.

O atenție deosebită va fi acordată programelor de instruire a personalului recent angajat sau existent. Sesiuni de training pe teme specifice managementului de proiect, respectând principiul instruirii continue, vor fi organizate în mod regulat. Numărul total de persoane care gestionează fondurile de post-aderare în AM și în OI pentru POS Mediu este 284. Majoritatea personalului este recent angajat și trebuie să se acorde o atenție deosebită sesiunilor de instruire specifică. Aceste sesiuni le vor suplimenta pe cele organizate în perioada de pre-aderare și vor fi organizate în strânsă legătură cu sesiunile de interes general organizate de AM OP TA.

Obiectiv

- *Consolidarea sistemului de management, monitorizare, control și evaluare a implementării POS Mediu*

II. 6.1.2. Activități eligibile orientative

- Sprijin pentru pregătirea întâlnirilor Comitetului de Monitorizare;
- Pregătirea documentelor/strategiilor necesare pentru identificarea și justificarea necesității proiectelor;

- Pregătirea, selectarea, evaluarea și monitorizarea Programului și operațiunilor individuale, incluzând sprijinul pentru Organismele Intermediare pentru astfel de activități; utilizarea serviciilor de consultanță, când este cazul;
- Pregătirea misiunilor de audit, a controalelor și a verificărilor la fața locului;
- Evaluarea POS Mediu, inclusiv evaluări continue;
- Elaborarea de studii, analize și rapoarte axate pe monitorizarea impactului pentru implementarea programului, analiza de eficiență a structurilor de implementare, identificarea punctelor slabe ale programului în vederea formulării de recomandări pentru îmbunătățirea eficienței managementului programului;
- Activități de instruire privind managementul fondurilor structurale pentru AM, OI și beneficiari;
- Achiziționarea aplicațiilor specifice IT pentru POS Mediu;
- Remunerarea unor experți angajați temporar de AM în vederea implementării responsabilităților menționate anterior;
- Studii tematice în legătură cu implementarea POS Mediu; studii tematice necesare în vederea pregătirii strategiei de mediu pentru următoarea perioadă de programare.
- Activități demonstrative cu scopul de a aplica soluții moderne de management integrat al apei și tehnologii inovative în domeniul mediului corelate cu domeniile majore de intervenție ale POS Mediu;
- Sprijin pentru stabilirea de platforme de schimb de informații și diseminare;
- Dezvoltarea și implementarea de programe de instruire/educaționale pentru adaptarea personalului la tehnologiile inovative.

II.6.1.3 Categoriile de cheltuieli eligibile

Pentru a fi eligibile pentru finanțarea prin POS “Mediu”, toate cheltuielile trebuie să facă parte din categoriile de cheltuieli menționate în Ordinul comun al ministrului mediului și dezvoltării durabile și ministrului economiei și finanțelor pentru aprobarea listei cheltuielilor eligibile pentru proiectele finanțate în cadrul Programului Operațional Sectorial „Mediu” 2007-2013, să corespundă obiectivelor POS „Mediu” și să fie coerente cu obiectivele și rezultatele operațiunilor propuse.

Categoriile de cheltuieli eligibile pentru proiectele derulate prin POS Mediu în cadrul acestei axe prioritare, conform obiectivelor operațiunii și potrivit prevederilor contractului de finanțare, sunt următoarele:

(1) Cheltuielile de personal se decontează conform contractului de muncă sau proporțional cu procentul prevăzut în fișa postului/foaie de prezență aferent atribuțiilor specifice gestionării POS “Mediu” sau activităților adiacente gestionării acestuia și cuprind:

a) Salarii, inclusiv contribuțiile salariale suportate de către angajat și angajator, pentru personalul de conducere și de execuție încadrat în structura Autorității de Management și Organismelor Intermediare, cu contract individual de muncă pe durată determinată sau nedeterminată, cu normă parțială sau întreagă de lucru, având atribuții în procesul de gestionare a POS “Mediu”;

b) Salarii, inclusiv contribuțiile salariale suportate de către angajat și angajator, ale personalului încadrat în structura Autorității de Management și Organismelor Intermediare, cu contract individual de muncă pe durată determinată sau nedeterminată, cu normă parțială sau întreagă de lucru, pentru activitățile adiacente de natură tehnică, financiar contabilă, juridică sau audit;

(2) Cheltuieli cu ocazia deplasărilor efectuate în țară și în străinătate de personalul Autorității de Management și al Organismelor Intermediare în îndeplinirea atribuțiilor ce le revin în

gestionarea POS Mediu: indemnizații de delegare, cheltuieli de transport persoane, transport echipamente și materiale cazare;

(3) Cheltuielile cu ocazia deplasărilor efectuate în România de către experții din Statele Membre la solicitarea Autorității de Management în contextul implementării POS Mediu;

(4) Cheltuielile pentru achiziția de aparatură birotică, mobilier, echipamente și periferice de calcul;

(5) Cheltuielile pentru achiziția de aplicații informatice, licențe;

(6) Cheltuielile pentru achiziția obiectelor de inventar, a furniturilor de birou, materialelor consumabile;

(7) Cheltuieli pentru prestarea de servicii:

a) cheltuieli pentru elaborarea de strategii și documente pentru identificarea și justificarea proiectelor, efectuarea de analize, rapoarte și studii specifice necesare Autorității de Management pentru monitorizarea și implementarea POS „Mediu”;

b) cheltuieli pentru consultanță și expertiza tehnică, financiară, contabilă, fiscală și juridică;

c) cheltuieli privind achiziția serviciilor de audit;

d) cheltuieli efectuate pentru organizarea de evenimente, seminarii, conferințe, sesiuni de informare, organizarea comitetelor de evaluare și selecție proiecte, a comitetelor de monitorizare, a reuniunilor de lucru;

e) cheltuieli pentru evaluarea POS „Mediu” și a Planului de Comunicare;

f) cheltuieli efectuate pentru traduceri și interpretariat;

g) cheltuieli efectuate pentru servicii informatice și de comunicații, întreținere și reparare echipamente informatice de comunicații și periferice de calcul, întreținere, actualizare și dezvoltare aplicații informatice;

h) cheltuieli pentru recrutarea și selecția personalului angajat în structura Autorității de Management și Organismelor Intermediare.

(8) Cheltuieli generale de administrație sunt eligibile în limita a maxim 20% din valoarea totală eligibilă a proiectului;

(9) Cheltuieli pentru asigurarea clădirilor, spațiilor, echipamentelor necesare funcționării Autorității de Management și Organismelor Intermediare;

(10) Cheltuieli cu abonamente la publicații și reviste relevante pentru obiectul de activitate al POS Mediu, achiziția de publicații, cărți, reviste în format tipărit și/sau electronic;

(11) Cheltuieli pentru plata cotizațiilor la asociații profesionale din țară și străinătate;

(12) Cheltuieli pentru instruirea și perfecționarea personalului Autorității de Management și Organismelor Intermediare, precum și a beneficiarilor proiectelor finanțate prin POS “Mediu”.

Sunt considerate **cheltuieli neeligibile**: taxa pe valoare adăugată, dobânda și alte comisioane aferente creditelor, cheltuieli colaterale care intervin într-un contract de leasing, dezafectarea centralelor nucleare, cheltuielile pentru locuințe, achiziția de echipamente second-hand, amenzi, penalități, cheltuieli de judecată, costuri pentru operarea obiectivelor de investiții, contribuția în natură, amortizarea, cheltuielile cu imobilele deja construite.

II.6.1.4 Folosirea finanțării încrucișate FEDR/FSE

Nu se aplică.

II.6.1.5 Alocarea financiară orientativă

- Alocări, Euro -

An	TOTAL	Contribuție UE (FEDR)	Contribuție publică națională				Contribuție privată
			Bugetul de stat	Bugete locale	Alte surse publice	Total	
2007	5.659.776	4.244.832	1.414.944	-	-	1.414.944	-
2008	17.531.524	13.148.643	4.382.881	-	-	4.382.881	-
2009	18.108.821	13.581.616	4.527.205	-	-	4.527.205	-
2010	18.697.664	14.023.248	4.674.416	-	-	4.674.416	-
2011	19.298.284	14.473.713	4.824.571	-	-	4.824.571	-
2012	26.177.592	19.633.194	6.544.398	-	-	6.544.398	-
2013	33.462.592	25.096.944	8.365.648	-	-	8.365.648	-
TOTAL	138.936.253	104.202.190	34.734.063	-	-	34.734.063	-

II.6.1.6 Dimensiunea finanțării acordate

Valoarea maximă a finanțării acordate pentru costurile totale eligibile (FEDR)	75%
Contribuția eligibilă minimă a beneficiarului / solicitantului	25%
Contribuția comunitară la finanțarea acordată (FEDR)	100%
Contribuția publică națională la finanțarea asistența acordată	0%

II.6.1.7 Tipuri de beneficiari eligibili

AM POS Mediu

II.6.1.8 Grupuri țintă/Zone țintă

Nu se aplică.

II.6.1.9 Perioada orientativă de depunere a proiectelor

2007-2013

II.6.1.10 Tipul de cerere de propuneri de proiecte

-

II.6.1.11 Criteriile de eligibilitate și evaluare/selecție

În cadrul Axei Prioritare 6 vor fi selectate toate proiectele pe care Autoritatea de Management le consideră necesare, în limita bugetului anual, cu respectarea următoarelor condiții minime:

- solicitantul trebuie să fie Autoritatea de Management pentru POS Mediu;
- proiectul pentru care se solicită finanțare din POS Mediu nu beneficiază de finanțare din alte fonduri publice;
- perioada de implementare a proiectului este cuprinsă între 01.01.2007 și 31.12.2015;
- proiectul propus spre finanțare este în conformitate cu lista orientativă de activități din POS Mediu;
- proiectul este inclus în planul anual de achiziții al MMDD, secțiunea dedicată AM POS Mediu.

II.6.1.12 Indicatori de monitorizare și evaluare

Indicatori de program

Indicator	Valoare a de bază	Anul de bază	Ținte orientative cumulative									
			2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	
Indicatori de realizare imediată (“output”)												
Reuniuni ale Comitetului de Monitorizare organizate (număr /an)	0	2006	1	3	5	7	9	11	13	15	17	
Cereri de propuneri de proiecte finanțate de AT (număr)	0	2006	1	5								5
Personal instruit (număr /an)	270	2006		290	300	330	360	390	400			400
Aplicații de proiecte evaluate cu sprijin AT (număr)	0	2006		20	30	40	50					50
Rapoarte de evaluare elaborate (număr)	0	2006					1		2			2
Studii tematice/strategii elaborate	-	-		3	5	7	10					10

II.6.1.13 Teme orizontale

-

II.6.1.14 Ajutor de stat

Nu se aplică.

II.6.1.15 Categorizarea intervențiilor

- Temă prioritară

Cod	Temă prioritară
	<i>Asistență Tehnică</i>
82	Pregătirea, implementarea, monitorizarea și inspecția

- Forma de Finanțare

Cod	Forma de Finanțare
01	Asistență nerambursabilă

- Tipul teritoriului

Cod	Tipul teritoriului
01	Urban

II.6.1.16 Organismele intermediare

Nu se aplică.

II.6.1.17 Organismul responsabil cu efectuarea plăților către beneficiari

Autoritatea de Certificare și Plată din cadrul Ministerului Economiei și Finanțelor, prin “Unitatea de Plată”.

II.6.2 Domeniul major de intervenție 6.2. Sprijin pentru informare și publicitate

II.6.2.1 Descriere

Scopul acestui domeniu de intervenție este de a sprijini activități care să asigure o publicitate adecvată și o promovare corespunzătoare pentru POS Mediu la nivel central, regional și local. Toate acțiunile finanțate în cadrul acestui domeniu de intervenție vor fi corelate cu Planul de Comunicare elaborat de AM POS Mediu.

Sprijinul acordat pentru acțiunile de informare și publicitate a programului va contribui la promovarea operațiunilor și va fi aplicabil tuturor axelor prioritare din POS Mediu. Informarea și publicitatea operațiunilor finanțate, atât pentru publicul larg cât și pentru potențialii beneficiari (inclusiv autorități regionale, locale și alte autorități publice, parteneri economici și sociali, ONG-uri, operatori și promotori ai proiectelor, oricare alți factori interesați), sunt menite să sublinieze rolul Comunității și transparența oportunităților de finanțare, așa cum sunt stipulate în articolul 68 din Regulamentul Consiliului nr 1083/2006, ce stabilește prevederile generale cu privire la FEDR, FSE și FC.

Acțiunile de informare vor fi axate pe următoarele obiective:

- Informarea potențialilor beneficiari cu privire la oportunitățile de finanțare pentru proiecte din domeniul mediului
- Asigurarea recunoașterii rolului Instrumentelor Structurale, respectiv FC și FEDR, ale UE în rândul cetățenilor în implementarea politicii comunitare de mediu;
- Promovarea conștientizării publicului cu privire la obiectivele și realizările Instrumentelor Structurale în legătură cu obiectivele de mediu și dezvoltare durabilă a UE și coerența POS Mediu cu aceste obiective.

AM elaborează Planul de Comunicare și Informare, în baza căruia se vor organiza campanii de informare publică și seminarii la nivel central și regional prin mass-media, se vor tipări materiale de informare, broșuri, se vor publica pe pagini de web informații cu privire la aprobarea proiectelor și procedurile de selecție, criteriile, stadiul implementării proiectelor și orice alte informații de interes public. OI vor derula măsuri de promovare și publicitate similare cu cele ale AM la nivel regional.

Obiectiv

- *Asigurarea de informații corespunzătoare potențialilor solicitanți despre oportunitățile de finanțare ale POS Mediu*
- *Asigurarea transparenței asistenței financiare acordate din Fonduri în cadrul POS Mediu.*

II.6.2.2 Activități eligibile orientative

- Elaborarea și implementarea Planului de Comunicare;
- Servicii de consultanță pentru elaborarea materialelor de informare, pregătirea rapoartelor de evaluare pentru POS Mediu;
- Activități de informare și publicitate – organizarea de seminarii, pregătirea materialelor de informare, dezvoltarea și actualizarea site-ului web al POS Mediu, diseminarea materialelor și broșurilor informative pentru public, dar și pentru potențialii beneficiari.

II.6.2.3 Categorii de cheltuieli eligibile

Pentru a fi eligibile pentru finanțarea prin POS „Mediu”, toate cheltuielile trebuie să facă parte din categoriile de cheltuieli menționate în Ordinul comun al ministrului mediului și dezvoltării durabile și ministrului economiei și finanțelor pentru aprobarea listei cheltuielilor eligibile pentru proiectele finanțate în cadrul Programului Operațional Sectorial „Mediu” 2007-2013, să corespundă obiectivelor POS „Mediu” și să fie coerente cu obiectivele și rezultatele operațiunilor propuse.

Categoriile de cheltuieli eligibile pentru proiectele derulate prin POS „Mediu” în cadrul acestei axe prioritare, conform obiectivelor operațiunii și potrivit prevederilor contractului de finanțare, sunt următoarele:

(1) Cheltuieli pentru prestarea de servicii:

- a) cheltuieli pentru consultanță și expertiza tehnică, financiară, contabilă, fiscală și juridică;
- b) cheltuieli efectuate pentru organizarea de evenimente, seminarii, conferințe, sesiuni de informare;
- c) cheltuieli de informare și publicitate aferente POS „Mediu”, altele decât cele prevăzute la litera b): cheltuieli pentru producția de spoturi radio și TV, difuzarea spoturilor publicitare radio și TV, publicitatea prin intermediul presei scrise, panotaj, pagini web, tipărirea, producerea, multiplicarea și distribuția de materiale promoționale.
- d) cheltuieli efectuate pentru traduceri și interpretariat;

(2) Cheltuieli cu abonamente la publicații și reviste relevante pentru obiectul de activitate al POS Mediu, achiziția de publicații, cărți, reviste în format tipărit și/sau electronic;

Sunt considerate **cheltuieli neeligibile**: taxa pe valoare adăugată, dobânda și alte comisioane aferente creditelor, cheltuieli colaterale care intervin într-un contract de leasing, dezafectarea centralelor nucleare, cheltuielile pentru locuințe, achiziția de echipamente second-hand, amenzi, penalități, cheltuieli de judecată, costuri pentru operarea obiectivelor de investiții, contribuția în natură, amortizarea, cheltuielile cu imobilele deja construite.

II.6.2.4 Folosirea finanțării încrucișate FEDR/FSE

Nu se aplică.

II.6.2.5 Alocarea financiară orientativă

- Alocări, Euro -

An	TOTAL	Contribuție UE (FEDR)	Contribuție publică națională				Contribuție privată
			Bugetul de stat	Bugete locale	Alte surse publice	Total	
2007	2.829.888	2.122.416	707.472	-	-	707.472	-
2008	5.216.215	3.912.161	1.304.054	-	-	1.304.054	-
2009	5.360.539	4.020.404	1.340.135	-	-	1.340.135	-
2010	5.507.749	4.130.812	1.376.937	-	-	1.376.937	-
2011	4.126.324	3.094.743	1.031.581	-	-	1.031.581	-
2012	3.976.312	2.982.234	994.078	-	-	994.078	-
2013	7.967.284	5.975.463	1.991.821	-	-	1.991.821	-
TOTAL	34.984.311	26.238.233	8.746.078	-	-	8.746.078	-

II.6.2.6 Dimensiunea finanțării acordate

Valoarea maximă a grantului pentru costurile totale eligibile (FEDR)	75%
Contribuția eligibilă minimă a beneficiarului / solicitantului	25%
Contribuția comunitară la finanțarea acordată (FEDR)	100%
Contribuția publică națională la finanțarea acordată	0%

II.6.2.7 Beneficiari eligibili

AM POS Mediu

II.6.2.8 Grupuri țintă/Zone țintă

Nu se aplică.

II.6.2.9 Perioada orientativă de depunere a proiectelor

2007-2015

II.6.2.10 Tipul de cerere de propuneri de proiecte

-

II.6.2.11 Criteriile de eligibilitate și evaluare/selecție

În cadrul axei prioritare 6 vor fi selectate toate proiectele pe care Autoritatea de Management le consideră necesare, în limita bugetului anual, cu respectarea următoarelor condiții minime:

- solicitantul trebuie să fie Autoritatea de Management pentru POS Mediu;
- proiectul pentru care se solicită finanțare din POS Mediu nu beneficiază de finanțare din alte fonduri publice;
- perioada de implementare a proiectului este cuprinsă între 01.01.2007 și 31.12.2015;
- proiectul propus spre finanțare este în conformitate cu lista orientativă de activități din POS Mediu;
- proiectul este inclus în planul anual de achiziții al MMDD, secțiunea dedicată AM POS Mediu.

II.6.2.12 Indicatori de monitorizare și evaluare

Indicatori Program

Indicator	Valoare a de bază	Anul de bază	Ținte orientative cumulative								
			2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Indicatori de realizare imediată (“output”)											
Tip de broșuri/pliante diseminate (număr)	1	2006	9	20	50	100	120	130	190	200	200
Conferințe de presă organizate	0	2006	1	5	10	14	16	17	18	19	20

II.6.2.13 Teme orizontale

-

II.6.2.14 Ajutorul de Stat

Nu se aplică.

II.6.2.15 Categorizarea intervențiilor

- Temă prioritară

Cod	Temă prioritară
	<i>Asistență Tehnică</i>
83	Evaluare și studii; informare și comunicare

- Forma de Finanțare

Cod	Forma de Finanțare
01	Asistență nerambursabilă

- Tipul teritoriului

Cod	Tipul teritoriului
01	Urban

II.6.2.16 Organismele intermediare

Nu se aplică.

II.6.2.17 Organismul responsabil cu efectuarea plăților către beneficiari

Autoritatea de Certificare și Plată din cadrul Ministerului Economiei și Finanțelor, prin “Unitatea de Plată”.

III. PLANUL FINANCIAR

Alocarea financiară pentru fiecare axă prioritară și domeniu major de intervenție este indicată în tabelul de mai jos.

Detaliile financiare vor fi incluse în Ghidul Solicitantului, la fiecare sesiune de selecție de proiecte.

Tabelele financiare prezentate în DCI au fost elaborate pe baza alocațiilor financiare aprobate de Comisia Europeană, la nivel de axa prioritară în POS Mediu.

An	TOTAL	Contribuție UE (FEDR/FC)	Contribuție publică națională				Contribuție privată
			Bugetul de stat	Bugete locale	Alte surse publice	Total	
TOTAL POS Mediu							
2007	324.688.254	272.372.736	46.071.137	6.244.381	-	52.315.518	-
2008	541.889.663	437.302.592	94.179.718	10.407.353	-	104.587.071	-
2009	722.165.384	578.507.217	129.187.411	14.470.756	-	143.658.167	-
2010	857.440.179	683.350.731	156.853.390	17.236.058	-	174.089.448	-
2011	945.261.194	761.146.030	165.385.518	18.729.646	-	184.115.164	-
2012	1.050.151.359	848.813.721	180.908.398	20.429.240	-	201.337.638	-
2013	1.169.280.912	930.977.111	214.208.625	24.095.176	-	238.303.801	-
TOTAL	5.610.876.945	4.512.470.138	986.794.197	111.612.610	-	1.098.406.807	-
AP 1 - Extinderea/modernizarea sistemelor de apă/apă uzată							
<i>DMI 1.1 - Extinderea/modernizarea sistemelor de apă/apă uzată</i>							
2007	260.932.320	221.792.472	33.921.202	5.218.646		39.139.848	-
2008	317.088.951	269.525.608	41.221.564	6.341.779		47.563.343	-
2009	414.355.031	352.201.776	53.866.154	8.287.101		62.153.255	-
2010	483.587.392	411.049.283	62.866.361	9.671.748	-	72.538.109	-
2011	554.071.909	470.961.123	72.029.348	11.081.438	-	83.110.786	-
2012	602.370.764	512.015.150	78.308.199	12.047.415	-	90.355.614	-
2013	634.102.056	538.986.748	82.433.267	12.682.041	-	95.115.308	-
TOTAL	3.266.508.423	2.776.532.160	424.646.095	65.330.168	-	489.976.263	-
AP 2 – Dezvoltarea sistemelor integrate de management al deșeurilor și reabilitarea siturilor contaminate istoric							
2007	51.286.740	41.029.392	9.231.613	1.025.735	-	10.257.348	-
2008	105.859.774	84.687.819	19.054.759	2.117.196	-	21.171.955	-
2009	143.570.691	114.856.553	25.842.725	2.871.413	-	28.714.138	-
2010	152.982.980	122.386.384	27.536.936	3.059.660	-	30.596.596	-
2011	192.877.283	154.301.827	34.717.911	3.857.545	-	38.575.456	-
2012	243.342.358	194.673.886	43.801.625	4.866.847	-	48.668.472	-
2013	277.859.023	222.287.218	50.014.624	5.557.181	-	55.571.805	-
TOTAL	1.167.778.849	934.223.079	210.200.193	23.355.577	-	233.555.770	-
DMI 2.1. Dezvoltarea sistemelor integrate de management al deșeurilor și extinderea infrastructurii de management al deșeurilor							
2007	51.286.740	41.029.392	9.231.613	1.025.735	-	10.257.348	-
2008	105.859.774	84.687.819	19.054.759	2.117.196	-	21.171.955	-
2009	118.728.874	94.983.099	21.371.198	2.374.577	-	23.745.775	-
2010	131.867.435	105.493.948	23.736.138	2.637.349	-	26.373.487	-
2011	159.852.571	127.882.057	28.773.463	3.197.051	-	31.970.514	-
2012	200.869.705	160.695.764	36.156.547	4.017.394	-	40.173.941	-

An	TOTAL	Contribuție UE (FEDR/FC)	Contribuție publică națională				Contribuție privată
			Bugetul de stat	Bugete locale	Alte surse publice	Total	
2013	222.585.991	178.068.793	40.065.478	4.451.720	-	44.517.198	-
TOTAL	991.051.090	792.840.872	178.389.196	19.821.022	-	198.210.218	-
DMI 2.2 – Reabilitarea siturilor contaminate istoric							
2007	0	0	0	0	-	0	-
2008	0	0	0	0	-	0	-
2009	24.841.817	19.873.454	4.471.527	496.836	-	4.968.363	-
2010	21.115.545	16.892.436	3.800.798	422.311	-	4.223.109	-
2011	33.024.712	26.419.770	5.944.448	660.494	-	6.604.942	-
2012	42.472.653	33.978.122	7.645.078	849.453	-	8.494.531	-
2013	55.273.032	44.218.425	9.949.146	1.105.461	-	11.054.607	-
TOTAL	176.727.759	141.382.207	31.810.997	3.534.555	-	35.345.552	-
AP 3 - Reducerea poluării și diminuarea efectelor schimbărilor climatice prin restructurarea și reabilitarea sistemelor de încălzire urbană pentru atingerea țintelor de eficiență energetică în localitățile cele mai afectate de poluare							
DMI 3.1 – Reabilitarea centralelor termice în zone prioritare selectate							
2007	0	0	0	0	0	0	-
2008	38.967.558	19.483.779	17.535.401	1.948.378	-	19.483.779	-
2009	66.244.848	33.122.424	29.810.182	3.312.242	-	33.122.424	-
2010	90.092.994	45.046.497	40.541.847	4.504.650	-	45.046.497	-
2011	75.813.254	37.906.627	34.115.964	3.790.663	-	37.906.627	-
2012	70.299.562	35.149.781	31.634.803	3.514.978	-	35.149.781	-
2013	117.119.072	58.559.536	52.703.582	5.855.954	-	58.559.536	-
TOTAL	458.537.288	229.268.644	206.341.779	22.926.865	-	229.268.644	-
AP 4 – “Implementarea sistemelor adecvate de management pentru protecția naturii”							
DMI 4.1- Dezvoltarea infrastructurii și a planurilor de management în vederea protejării biodiversității și Natura 2000							
2007	3.979.530	3.183.624	795.906	0	-	0.795.906	-
2008	20.295.603	16.236.482	4.059.121	0	-	4.059.121	-
2009	20.701.515	16.561.212	4.140.303	0	-	4.140.303	-
2010	35.192.576	28.154.061	7.038.515	0	-	7.038.515	-
2011	43.075.713	34.460.570	8.615.143	0	-	8.615.143	-
2012	43.937.228	35.149.782	8.787.446	0	-	8.787.446	-
2013	47.803.702	38.242.962	9.560.740	0	-	9.560.741	-
TOTAL	214.985.867	171.988.693	42.997.174	0	-	42.997.174	-
AP 5 - “Implementarea infrastructurii adecvate de prevenire a riscurilor naturale în zonele cele mai expuse la risc”							
2007	0	0	0	0	-	0	-
2008	36.930.038	30.308.100	6.621.938	0	-	6.621.938	-
2009	53.823.939	44.163.232	9.660.707	0	-	9.660.707	-
2010	71.378.824	58.560.446	12.818.378	0	-	12.818.378	-
2011	55.998.427	45.947.426	10.051.000	0	-	10.051.000	-
2012	60.047.543	49.209.694	10.837.849	0	-	10.837.849	-

An	TOTAL	Contribuție UE (FEDR/FC)	Contribuție publică națională				Contribuție privată
			Bugetul de stat	Bugete locale	Alte surse publice	Total	
2013	50.967.183	41.828.240	9.138.943	0	-	9.138.943	-
TOTAL	329.145.954	270.017.139	59.128.815	0	-	59.128.815	-
<i>DMI 5.1 – Protecția împotriva inundațiilor</i>							
2007	0	0	0	0	-	0	-
2008	21.648.643	17.318.914	4.329.729	0	-	4.329.729	-
2009	31.742.323	25.393.858	6.348.465	0	-	6.348.465	-
2010	42.231.091	33.784.873	8.446.218	0	-	8.446.218	-
2011	33.024.713	26.419.770	6.604.943	0	-	6.604.943	-
2012	36.614.356	29.291.485	7.322.871	0	-	7.322.871	-
2013	29.877.314	23.901.851	5.975.463	0	-	5.975.463	-
TOTAL	195.138.440	156.110.751	39.027.689	0	-	39.027.689	-
<i>DMI 5.2 – Reducerea eroziunii costiere</i>							
2007	0	0	0	0	-	0	-
2008	15.281.395	12.989.186	2.292.209	0	-	2.292.209	-
2009	22.081.616	18.769.374	3.312.242	0	-	3.312.242	-
2010	29.147.733	24.775.573	4.372.160	0	-	4.372.160	-
2011	22.973.714	19.527.657	3.446.057	0	-	3.446.057	-
2012	23.433.187	19.918.209	3.514.978	0	-	3.514.978	-
2013	21.089.869	17.926.389	3.163.480	0	-	3.163.480	-
TOTAL	134.007.514	113.906.388	20.101.126	0	-	20.101.126	-
AP 6 – “Asistență tehnică”							
2007	8.489.664	6.367.248	2.122.416	0	-	2.122.416	-
2008	22.747.739	17.060.804	5.686.935	0	-	5.686.935	-
2009	23.469.360	17.602.020	5.867.340	0	-	5.867.340	-
2010	24.205.413	18.154.060	6.051.353	0	-	6.051.353	-
2011	23.424.608	17.568.456	5.856.152	0	-	5.856.152	-
2012	30.153.904	22.615.428	7.538.476	0	-	7.538.476	-
2013	41.429.876	31.072.407	10.357.469	0	-	10.357.469	-
TOTAL	173.920.564	130.440.423	43.480.141	0	-	43.480.141	-
<i>DMI 6.1 - Sprijin pentru managementul și evaluarea POS</i>							
2007	5.659.776	4.244.832	1.414.944	-	-	1.414.944	-
2008	17.531.524	13.148.643	4.382.881	-	-	4.382.881	-
2009	18.108.821	13.581.616	4.527.205	-	-	4.527.205	-
2010	18.697.664	14.023.248	4.674.416	-	-	4.674.416	-
2011	19.298.284	14.473.713	4.824.571	-	-	4.824.571	-
2012	26.177.592	19.633.194	6.544.398	-	-	6.544.398	-
2013	33.462.592	25.096.944	8.365.648	-	-	8.365.648	-
TOTAL	138.936.253	104.202.190	34.734.063	-	-	34.734.063	-
<i>DMI 6.2 – Sprijin pentru informare și publicitate</i>							
2007	2.829.888	2.122.416	707.472	-	-	707.472	-
2008	5.216.215	3.912.161	1.304.054	-	-	1.304.054	-

An	TOTAL	Contribuție UE (FEDR/FC)	Contribuție publică națională				Contribuție privată
			Bugetul de stat	Bugete locale	Alte surse publice	Total	
2009	5.360.539	4.020.404	1.340.135	-	-	1.340.135	-
2010	5.507.749	4.130.812	1.376.937	-	-	1.376.937	-
2011	4.126.324	3.094.743	1.031.581	-	-	1.031.581	-
2012	3.976.312	2.982.234	994.078	-	-	994.078	-
2013	7.967.284	5.975.463	1.991.821	-	-	1.991.821	-
TOTAL	34.984.311	26.238.233	8.746.078	-	-	8.746.078	-

IV. ASPECTE PRIVIND IMPLEMENTAREA

Cadrul general pentru implementarea POS Mediu

Programul va fi gestionat pe mai multe niveluri:

Autoritatea de Management (AM) pentru POS Mediu va fi Ministerul Mediului și Dezvoltării Durabile care va fi responsabil cu implementarea programului. În această calitate, MMDD va acționa ca planificator global al politicii de mediu, manager financiar și lider de proces. AM are un rol specific în asigurarea unei viziuni de ansamblu strategice asupra POS Mediu.

Organismele Intermediare (OI), în număr de 8, au fost înființate în fiecare din cele 8 regiuni de dezvoltare ale României (NUTS II). Ele vor îndeplini un rol important în implementarea POS la nivel regional acționând ca interfață între AM și beneficiari. AM va delega anumite responsabilități Organismelor Intermediare (denumite OI-uri). Responsabilitățile principale ale acestora vor fi legate de programare, monitorizare, control și raportare. Delegarea activităților de la AM la OI este reglementată de un acord scris.

Beneficiarii (B) vor juca rolul principal în managementul și implementarea intervențiilor aprobate în cadrul POS Mediu. Ei vor fi responsabili, de asemenea, și pentru organizarea licitațiilor și contractarea serviciilor și a lucrărilor.

Mecanismul de finanțare și implementare a fiecărui proiect din cadrul POS Mediu va fi reglementat de un Contract de Finanțare semnat cu MMDD.

Comitetul de Monitorizare pentru POS Mediu are ca rol principal monitorizarea eficacității și calității implementării programului. Acest comitet reprezintă un forum pentru legăturile cu partenerii sociali și Comisia Europeană. Componenta instituțională și Regulamentul cadru de organizare și funcționare a acestui Comitet au fost aprobate prin HG nr. 834/2007.

Autoritatea de Certificare pentru toate Programele Operaționale, inclusiv pentru POS Mediu, este stabilită în cadrul Ministerului Economiei și Finanțelor, ca direcție generală Autoritatea de Certificare și Plată (ACP). În cadrul ACP există două unități separate, Unitatea de Certificare și Unitatea de Plată, fiecare dintre acestea fiind în coordonarea unui Director General Adjunct.

Organismul competent pentru primirea plăților de la Comisia Europeană pentru POS Mediu este Autoritatea de Certificare și Plată, prin Unitatea de Plată.

Organismul responsabil pentru efectuarea plăților către beneficiarii POS Mediu este Autoritatea de Certificare și Plată, prin Unitatea de Plată.

O Unitate de Plată este stabilită în cadrul MMDD – AM pentru plățile pentru Axa Prioritară 6 – Asistență Tehnică.

O Autoritate de Audit, care funcționează pe lângă Curtea de Conturi, pe de o parte, precum și unitatea de audit intern din cadrul MMDD, pe de altă parte, vor asigura auditul de sistem pentru POS Mediu.

În conformitate cu prevederile Ordonanței de Urgență a Guvernului nr. 34/2006, responsabilitatea pentru organizarea procedurilor de atribuire (inclusiv pregătirea documentației de atribuire) pentru proiecte individuale, aparține autorității contractante. Pentru POS Mediu, Beneficiarii proiectelor vor fi Autorități Contractante. Verificarea conformității procesului de achiziție publică cu cerințele legale va fi în responsabilitatea următoarelor 2 organisme centrale înființate în acest scop:

- (a) Unitatea pentru Coordonarea și Verificarea Achizițiilor Publice (UCVAP), înființată la nivelul Ministerului Economiei și Finanțelor care va efectua controlul ex-ante;
- (b) Autoritatea Națională pentru Reglementarea și Monitorizarea Achizițiilor Publice, care va efectua controlul ex-post.

AM și OI - urile vor coopera strâns cu instituțiile naționale responsabile cu asigurarea controalelor ex-ante și ex-post.

Autoritatea pentru Coordonarea Instrumentelor Structurale (ACIS) este instituția responsabilă de coordonarea managementului și implementării Instrumentelor Structurale în România, preluând responsabilitățile asumate de “Autoritatea de Management pentru Cadrul de Sprijin Comunitar” prin H.G. nr 128/2006 de modificare a H.G. nr. 497/2004. ACIS își desfășoară activitatea în cadrul Ministerului Economiei și Finanțelor. Responsabilitățile sale sunt de a coordona programarea, dezvoltarea și implementarea Programelor Operaționale din cadrul CSNR, pentru a asigura coordonarea și coerența dintre programe și de asemenea cu Programul Național de Dezvoltare Rurală și cu Programul Operațional pentru Pescuit.

Principii privind transmiterea, selecția și evaluarea proiectelor

Baza de selecție a proiectelor din POS Mediu este diferită în funcție de axele prioritare, așa cum se arată în tabelul de mai jos:

Domeniul Major de Intervenție	Baza de selecție	Metoda de evaluare	Metoda de selecție
1.1. Extinderea și modernizarea sistemelor de apă și apă uzată	Anexa 2 a POS Mediu – Lista orientativă de proiecte în ordinea priorității bazată pe Planurile Naționale de Implementare a Acquis-ului și Planurile Directoare locale pentru apă și apă uzată	Evaluarea calitativă a documentelor (conform criteriului stabilit)	Toate proiectele planificate sunt aprobate odată ce ating calitatea dorită Programare anuală a proiectelor în funcție de prioritate
2.1. Dezvoltarea sistemelor integrate de management al deșeurilor și extinderea infrastructurii de management al deșeurilor	Anexa 2 a POS Mediu – Lista orientativă de proiecte în ordinea priorității bazată pe Planurile Naționale de Management al Deșeurilor și Planurilor Regionale pentru managementul deșeurilor Notă: <i>Proiecte de primă importanță</i> – Noi sisteme integrate de gestionare a deșeurilor la nivel regional/județean în locații unde nu s-au realizat încă investiții majore - planificat a fi lansate în 2007-2009 <i>Proiecte de importanță secundară</i> – extinderea sistemelor de management ale deșeurilor – planificat a fi lansate în 2008 în baza PMDR-urilor.	Evaluarea calitativă a documentelor (conform criteriului stabilit)	Toate proiectele planificate sunt aprobate odată ce ating calitatea dorită Programare anuală a proiectelor în funcție de prioritate
2.2. Reabilitarea zonelor poluate istoric	Cerere de propuneri odată ce este pregătită o evaluare națională a zonelor contaminate Strategia Națională pentru zone contaminate va fi pregătită cu sprijin extern (investigații și analize sunt necesare ținând cont de amploarea problemei, multiplele categorii de zone	Punctare și ierarhizare	Selecție competitivă

Domeniul Major de Intervenție	Baza de selecție	Metoda de evaluare	Metoda de selecție
	contaminate ce trebuie să fie evaluate, marea varietate a participanților implicați, prioritizarea investițiilor necesare) <ul style="list-style-type: none"> • Strategia care va fi încheiată până în 2009 va include de asemenea criteriile de selecție care vor fi propuse pentru aprobare de către CM • Proiectele de infrastructură sunt planificate începând cu 2009 		
3. Reabilitarea sistemelor urbane de încălzire în zonele fierbinți (hot-spot)	<p>Cerere de propuneri pentru identificarea subiectelor prioritare.</p> <p>Proiectele prioritare vor fi atunci selectate pentru finanțare odată ce îndeplinesc calitatea cerută.</p> <p>În baza evaluării propunerilor (concepte de proiect), un număr limitat de propuneri va fi ales pentru pregătirea ulterioară de studii de opțiuni și a proiectelor de investiții. Pregătirea documentației proiectelor va fi finanțată prin POS.</p>	<p>Două etape;</p> <p>1) Punctarea și ierarhizarea propunerilor de proiecte.</p> <p>2) Evaluare calitativă a propunerilor de proiecte selectate (conform criteriilor stabilite)</p>	Selecție competitivă la nivel național
4. Dezvoltarea infrastructurii și a planurilor de management în vederea protejării biodiversității și Natura 2000	Cerere de aplicații, intervenții în zone protejate desemnate prin acte legale relevante	Punctare și ierarhizare	Selecție competitivă la nivel regional Proiectele vor fi selectate în limita bugetului disponibil
5.1. Protecția împotriva inundațiilor 5.2. Protecția împotriva eroziunii costiere	Propuneri făcute de ANAR (unicul beneficiar) la solicitarea AM, metodologia de selecție a proiectelor va fi oferită de ANAR, în baza unei liste de proiecte eligibile	Evaluarea calitativă a documentelor (conform criteriilor stabilite)	Proiectele vor fi selectate în limita bugetului disponibil

Domeniul Major de Intervenție	Baza de selecție	Metoda de evaluare	Metoda de selecție
6.1. Sprijin pentru managementul și evaluarea POS 6.2. Sprijin pentru informare și publicitate	În cadrul Axei Prioritare 6 vor fi selectate toate proiectele pe care Autoritatea de Management le consideră necesare, în limita bugetului anual, cu respectarea condițiilor minime specificate la punctele II.6.1.11 (pentru DMI 1) și II.6.2.12 (pentru DMI 2).	-	-

Principii de selecție și aprobare a proiectelor în cadrul POS Mediu

Evaluarea proiectului va fi realizată pentru a asigura că aplicațiile îndeplinesc în totalitate criteriile stabilite în Regulamentul Consiliului nr. 1083/2006 privind Fondul European pentru Dezvoltare Regională, Fondul Social European și Fondul de Coeziune și că beneficiile pentru zona respectivă sunt maximizate.

În conformitate cu art. 60 al Regulamentului Consiliului nr. 1083/2006, AM se va asigura că operațiunile sunt selectate pentru finanțare în conformitate cu criteriile aplicabile POS Mediu și că ele sunt conforme cu regulile naționale și comunitare pe întreaga perioadă de implementare.

În plus, în conformitate cu Regulamentul Comisiei nr. 1828/2006, AM se va asigura că beneficiarii sunt informați asupra condițiilor specifice privind produsele și serviciile ce urmează a fi furnizate în cadrul operațiunilor POS Mediu, planul de finanțare, termenul limită de execuție, informații financiare și alte informații relevante.

Evaluarea și selecția proiectelor este văzută ca un proces dinamic, fiind estimat că evaluarea aplicațiilor va fi transferată gradual de la Autoritatea de Management la Organismele Intermediare, în timp ce decizia privind selecția va rămâne la nivelul AM. O creștere graduală a responsabilităților OI-urilor în procesul de programare și selecție este un obiectiv cheie pe termen mediu.

AM se va ocupa de evaluarea beneficiarilor, pentru a se asigura că aceștia au o capacitate suficientă de a îndeplini aceste condiții înainte ca deciziile de aprobare să fie luate.

AM va pune la dispoziția potențialilor beneficiari informații clare și detaliate cu privire la:

- (a) *condițiile de eligibilitate* care trebuie îndeplinite pentru a se califica pentru finanțare în cadrul programului operațional;
- (b) o *descriere a procedurilor* pentru examinarea cererilor de finanțare și a perioadelor de timp pe care le implică;
- (c) criteriile pentru selectarea operațiunilor ce urmează a fi finanțate;
- (d) *punctele de contact* la nivel național și regional care pot furniza informații privind POS Mediu.

Principiile pregătirii și selecției proiectelor POS Mediu vor fi făcute publice prin intermediul mijloacelor publicitare la nivel național.

Ghidurile pentru solicitanți elaborate de AM POS Mediu, luând în considerare regulile de implementare pentru Fondurile Structurale și de Coeziune (Regulamentul Comisiei nr. 1828/2006), vor fi puse la dispoziția potențialilor beneficiari.

Formularele standard ale cererilor de finanțare vor fi disponibile pe Internet și la OI-uri, care vor furniza și asistență solicitanților.

Evaluarea și selecția proiectelor în cadrul POS Mediu implică o **procedură de lucru comună** a Organismelor Intermediare pentru POS Mediu și AM POS Mediu.

Decizia finală asupra selecției proiectelor este luată de AM care informează solicitanții în legătură cu decizia (inclusiv motivele respingerii pentru cei respinși și informații despre următoarele sesiuni de selecție).

Proiectele cu costuri globale care depășesc 25 milioane de Euro sunt considerate „proiecte majore” și vor fi transmise pentru evaluare și aprobare la Comisia Europeană. Decizia CE va defini obiectul fizic, valoarea la care rata sa de cofinanțare se aplică și planul anual de angajare a sumelor din FEDR/FC.

AM se va asigura că sistemul de selecție a proiectelor este conform cu principiile parteneriatului și transparenței. După consultarea partenerilor relevanți în timpul procesului de pregătire și evaluare, proiectele vor fi selectate dacă sunt pregătite la un nivel care poate asigura implementarea lor corespunzătoare.

Următoarele criterii generale de selecție vor fi aplicate:

- Admisibilitate
- Eligibilitate
- Relevanța și maturitate

Procedura de modificare a Documentului Cadru de Implementare a POS Mediu

Documentul Cadru de Implementare a POS Mediu se aprobă prin ordin comun de către ministrul mediului și dezvoltării durabile și ministrul economiei și finanțelor.

Inițierea procedurii de modificare a Documentului Cadru de Implementare a POS Mediu revine Autorității de Management pentru POS Mediu. Modificările propuse vor fi supuse avizării Autorității pentru Coordonarea Instrumentelor Structurale din cadrul Ministerului Economiei și Finanțelor, după care vor fi aprobate prin Ordin comun de către ministrul mediului și dezvoltării durabile și ministrul economiei și finanțelor.